

จิตตานุภาพ

สิริวรรณ

พิมพ์ที่ : บริษัท เอมี เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด
214 ซ. พระรามที่ 2 ซอย 38 ถ.พระราม 2
แขวงบางมด เขตจอมทอง กทม. 10150
โทรศัพท์ : 0-2415-2621 ต่อ 701
โทรสาร : 0-2416-7744
อีเมลล์ : jobamy@gmail.com

คำนำ

ความรู้ของโลกาภิวัตน์ที่ถูกไหลดไว้ในอินเทอร์เน็ต นับปริมาณไม่ถ้วนจริงๆ โหลดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมากมาย มหาศาลรวมทั้งหนังสือธรรมที่เขียนโดยสิริวรรณทั้ง ๑๕ เล่มอีกด้วย

ใครผู้ใดอยากรู้เรื่องอะไร มีสาระหรือไร้สาระมากแค่ไหน ถ้าเมื่อใดเกิดสงสัยว่า ความรู้นั้นๆ ควรปลงใจเชื่อมากน้อยแค่ไหน เมื่อใดใครรู้ว่าจะจัดการกับความรู้นั้นอย่างไร ก็ขอเชิญเข้าไปอ่าน “กาลามสูตรสิบ” อันข้าพเจ้าวิเคราะห์ไว้ดีแล้ว และได้นำมาทสรุปมาเป็นบทที่หนึ่งของ “จิตตานุภาพ”

มนุษย์ในโลกล้วนชื่นชมและหลงไหลในเทคโนโลยีที่ทันสมัย น้อยคนที่จะไม่ทิ้งกับการส่งดาวเทียมเพื่อส่งสัญญาณคลื่นอินเทอร์เน็ตหรือยานอวกาศที่สำรวจจักรวาลที่เหนือประสาท

สัมผัสของมนุษย์ ทั้งหมดทั้งมวลก็เพราะความเชื่อในอำนาจของแม่เหล็กไฟฟ้าล้วนๆ

ไม่ว่าจะรู้สึกในความยิ่งใหญ่ของอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าปานใด ถ้าเมื่อใดเกิดสำนึกว่า จิตเป็นใหญ่ เป็นประธานของสรรพสิ่ง เมื่อนั้นจิตของท่านจะทิ้งว่ อำนาจของอิทัปปัจจยตาที่ขับเคลื่อนชีวิตและจักรวาลอยู่นั้น ยิ่งใหญ่กว่าอำนาจของแม่เหล็กไฟฟ้า

ข้าพเจ้าจึงนำบทสรุปของ “อิทัปปัจจยตา” ในข้ออรรถาธิบาย “ความเป็นพระเจ้าของพระเจ้า” หมายความว่าอย่างไร นำมาเป็นบทที่สองของ “จิตตานุภาพ”

มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลางที่เป็นหนทางแห่งการดับทุกข์ จะชั่วคราวหรือถาวรก็ตาม มีถึงสิบหนทาง ข้าพเจ้าเคยวิเคราะห์ไว้แล้วใน “อริยสัจสิบเหลี่ยม” เส้นทางใดเหมาะกับใครอย่างไร ย่อมขึ้นกับบุพกรรมของเขาแต่ละคนนั้น

ประมวลพรหมจรรย์สิบประการซึ่งเป็นแนวทางที่จะเข้าถึงโลกุตระธรรม ข้าพเจ้าได้นำมาเขียนไว้เป็นบทที่สาม ใครจะใช้แนวทางใดในสิบแนวทาง ก็อาจเข้าถึงโลกุตระธรรมได้ ถ้าถอดรหัสภาษาไทยเป็นสภาวะธรรมได้ด้วยตนเอง

ในบทที่สี่ เป็นการนำเสนอการเข้าสู่โลกุตระธรรมหรือเรียกว่า “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” ด้วยวิธีการที่ได้มาจากประสบการณ์ของตนเองทั้งหมด ๖ แนวทาง แน่นนอนแนวทางอื่นๆ ก็ย่อมมีอีก แต่ที่นำเสนอเป็นการใช้ฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งวัฒนธรรมของโลกาภิวัตน์เป็นตัวตั้งต้น เพื่อเข้าถึง “ความรู้อัน

แจ้งโลกาภิวัดน์”

บทที่ห้า เป็นปาฏิหาริย์แห่งความพอใจในฐานะนักปฏิบัติ
 ธรรม “ธรรมฉันทะ” ความพอใจในสภาวะธรรมย่อมนำไปสู่กลุ่ม
 ธรรมที่เรียกว่า “อิทธิบาทสี่” ซึ่งไม่ว่าจะนำไปใช้กับงานเล็กจิ๋ว
 หรืองานยักษ์ขนาดใดก็สำเร็จได้ตั้งใจหมาย ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์
 ลักษณะของ “ธรรมฉันทะ” ย่อมแตกต่างจากลักษณะของ
 “ตัณหา” ผู้มีธรรมฉันทะจะไม่ดูหมิ่นงานแม้จะเล็กจิ๋ว เมื่อไม่ดู
 หมิ่นในงานได้มากแค่ไหน ก็ขจัดภัยในการเกิดมานะทิฐิไปได้
 มากเพียงนั้น หนทางของอิทธิบาทสี่ จึงเป็นต้นทางแห่งการบรรลุ
 ธรรมได้

“จิตตานุภาพ” ที่ปรากฏในมือของท่านผู้อ่านเล่มนี้ เป็น
 เรื่องที่ข้าพเจ้าเขียนและพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นมรดกธรรมร่วมสมัย “จิต
 ตานุภาพ” ย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงกตเวทีตาธรรมที่ข้าพเจ้า
 ซาบซึ้งใจในภาษาไทยเริ่มประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
 “จิตตานุภาพ” ย่อมเป็นเสมือนเครื่องบูชาธรรมที่ข้าพเจ้ามีต่อคุณ
 พระศรีรัตนตรัย และย่อมเป็นศักดิ์ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และ
 พระมหากษัตริย์ที่มีคนไทยคนหนึ่งแสดงความคารวะธรรมต่อ
 สถาบันทั้งสามด้วยความซาบซึ้งใจ

สิริวิรุณ

๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๗

คำอธิษฐาน

ขอพลังอำนาจอัศจรรย์สามประการ คือ พลังการประดิษฐ์อักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ทำให้จิตรกรรมทางภาษากลายเป็นสภาวะธรรมของจิต รวมกับพลังแห่งพระรัตนตรัย บูชาอันพุทธบริษัทได้ใช้สร้างบ้านแปลงเมืองมาสองพันปีเศษ และพลังศรัทธาอันมนุษยชาติยุคออนไลน์ได้มอบให้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จงรวมเป็นพลังหนึ่งที่มีอำนาจพอดีที่จะเปิด (คลิก) จิตของเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ให้เข้าใจในนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้

ขอพลังทั้งสามประการนี้ จงช่วยปกป้องหนังสือธรรมทั้ง ๑๖ เล่มที่ข้าพเจ้าอุทิศเป็นกตเวทิตาธรรมมอบแก่บรรพบุรุษผู้เป็นต้นบทแห่งพลังทั้งสามและจงช่วยคุ้มครองให้อยู่เป็นนิรันดร์ด้วยเทอญ.

สารบัญ

คำนำ

คำอธิษฐาน

สารบัญ

บทที่ ๑ ความเป็นมหามัชฌิมาปฏิปทาของกาลามสูตร

สืบ

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นเอกสารอ้างอิง

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นไปตามประเพณี

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นคำเล่าลือ

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นตำรา

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นตรรกะ

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเข้าได้กับการอนุมาน(นิรนัย)

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะตรงตามเหตุผล

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเข้าได้กับทฤษฎีของตน

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะเห็นภาพลักษณ์จากภายนอก

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่านั่นคือคำพูดของครูของเรา

บทที่ ๒ ความเป็นมหามัชฌิมาปฏิปทาของอิทัปปัจจยตา

อำนาจกำปั้นทุบดินธรรมดาในฐานะตังคณิพพาน

อำนาจกำปั้นทุบดินธรรมดาในรูปแบบที่เป็นเอกสภาวะ

อำนาจกำปั้นทุบดินธรรมดาที่สัมพันธ์กับอายุตหก
พระเจ้าในมนุษย์ธรรมดาให้คุณและโทษสูงสุด
เมื่อมนุษย์ต้องการจะเป็นพระเจ้าเสียเองทางสายกลาง
คือการค้นพบอำนาจอิทัปปัจจยตา

บทที่ ๓ ประมวลพรหมจรรย์สิบประการ

ประมวลพรหมจรรย์เพื่อนิพพานที่นี้และเต็ยวนี้
ฉันทมูลกานิพพานที่นี้และเต็ยวนี้
มนสิการสัมภวา มนสิการที่เป็นแดนเกิดของนิพพานที่นี้
และเต็ยวนี้
ผัสสสมุทยา มีผัสสะเป็นปฏิฆะสัมผัส
เวทนาสมุทยา การมีเวทนาเป็นที่ประชุมรวม
สมาธิปมุข่า มีสมาธิเป็นประมุข
สตาริปัตเตยยา มีสติเป็นอธิบดี
ปัญญุตตร มีปัญญาเป็นสิ่งสูงสุด
วิมุตติสาร มีวิมุตติเป็นแก่นสาร
อมตะโคธา มีการหยั่งลงสู่อมตะ
นิพพานปริโยสานา มีพระนิพพานเป็นสิ่งสุดท้าย

บทที่ ๔ การเข้าถึงนิพพานที่นี้และเต็ยวนี้

สิ่งอยู่ตรงหน้าที่มองไม่เห็น
จาคะ : การเสียสละประโยชน์ส่วนตน

สังขรณ์ที่ผุดบังเกิด “ความไม่ได้ตั้งใจคือปรากฏการณ์
ธรรมชาติธรรมดา”

การเห็นความทุกข์มีคุณค่าและมีค่า

ความเหนือมิตีคือสังขรณ์

การเข้าถึงความเจ็บสงบ

ความเจ็บเป็นสภาวะปกติของธรรมชาติ

ความเจ็บจากการไม่คิดปรุงแต่ง

บทที่ ๕ ปาฏิหาริย์แห่งความพอใจ

ความพอใจคือรุ่งอรุณของความสำเร็จ

การทำงานคือการปฏิบัติธรรม

กุศลสังขารและอกุศลสังขารเป็นของคู่กับชีวิตมนุษย์ .

กฎแห่งกรรมเป็นแค่ส่วนหนึ่งของกฎแห่งธรรม .

การมองเห็นทุกปรากฏการณ์เป็นหนึ่ง

การถอดสัญลักษณ์ภาษาเป็นสภาวะธรรม

ทุกข์คือเพชรในห้วงคอก

สิ่งที่เป็นนิรันดร

ภาคผนวก ๑ จิต

ภาคผนวก ๒ เหตุที่เขียนหนังสือธรรมของสิริวิรุณ

A decorative line-art illustration of a flowering branch, possibly a plum or cherry blossom, extending from the bottom left towards the top right. The branch has several large, detailed flowers and smaller buds, with stylized leaves and a thin, curving stem.

บทที่

๑

ความเป็นมหาัมชฌิมาปฏิบัติทาของ กาลามสูตรสิบ

มัชฌิมาปฏิบัติทาสองเงื่อนไข

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา(ตถาคต)

ผู้ใดเห็นเรา(ตถาคต) ผู้นั้นเห็นธรรม”

ธรรมในสำนวนนี้คือ โลกุตระธรรม ได้แก่ ธรรมที่มีเอง เช่น อนัตตา สุนฺญตา อิทัปปัจจยตา ปฏิจจสมุปบาท ตถาตา และอื่นๆ อีก ส่วนตถาตาก็คือไวพจน์ของธรรมนั่นเองสรูป วลีข้างบนเป็น พระพุทธเจ้าในภาษาธรรมที่มีสภาวะพ้นเงื่อนไขของโลก

โลกุตระธรรม คือ สภาวะพ้นเงื่อนไขของโลก ย่อมเป็นหนึ่งเสมอ ถ้าเช่นนั้นเหตุใดมัชฌิมาปฏิบัติทาจึงมีสองเงื่อนไข และทำให้ โลกุตระธรรมพลอยมีสองเงื่อนไขโดยโวหารอีกด้วยขอให้เข้าใจว่า นี่คือโวหารที่ลึงไปที่การปฏิบัติธรรม ว่ากำหนดจิตในเบื้องต้นมา

อย่างไร จึงเข้ามาสู่สภาวะพ้นเงื่อนไขได้โลกมีสภาวะซับซ้อน โลกคือปมด้ายยุ่งของจิตตสังขาร แต่แบ่งได้สองประเภทเสมอ คือความเป็นบวก ลบ ขึ้น ล่อง เป็นสภาพที่มีแต่ชั่วคู่ ความเป็นชั่วคู่คือสภาวะโลกจะเริ่มกำหนดจิตมาจากบวก หรือจากลบ หรือจากบวก/ลบ การกำหนดจิตเพื่อเข้าสู่สภาวะพ้นเงื่อนไขจึงมี ๓ ทิศทางท่านพุทธทาสภิกขุใช้คำว่า กำหนดจิตขึ้น หรือล่อง หรือขึ้น/ล่อง การกำหนดจิตทำได้ ๓ มิติเสมอ (เพราะจิตมันหลงมติดอยู่ โลกจึงมีอยู่ เหนือมิตีคือเหนือโลก)สภาวะที่เหนือโลก จึงอาจทำไวยาหารให้สัมพันธ์กับการกำหนดจิตสภาวะธรรมที่รู้จักจิตเห็นแจ้ง จึงต่างกันเป็น ๓ นัย

๑. รู้ชื่อ ๆ รู้พ้นเงื่อนไข พ้นการติดป้ายอายตนะ ชันธ์และธาตุ

ผู้ใดเข้าใจโลกุตรธรรมเส้นทางนี้ ต้องกำหนดสัญญาตาได้ กำหนดนิพพานได้คืออุปสมานุสติ ต้องรู้แจ้งโลกุตรธรรมว่า มันก็อยู่ที่เดียวกับโลกติดป้ายนั่นเองถ้าหยุดติดป้ายอารมณ์รู้ต่างๆ เสีย ก็เหลือ “รู้” โลกุตรธรรมล้วนๆ การหยุดติดป้ายของจิต มีกลวิธีปลดป้ายออกได้หลายอย่าง ปลดป้ายโดยการกำหนดไกว้วยธรรมก็ได้ โดยกำหนดสภาวะของอนัตตาและที่สำคัญที่สุด โดยกำหนดอิทัปปัจจยตาได้จริงๆ ใครที่เข้าถึงอำนาจที่แท้จริงของธรรมชาติ คือ อิทัปปัจจยตาตัวจริง ป้ายชื่ออายตนะ ชันธ์ ธาตุจะหลุดไปเอง เพราะสิ่งดังกล่าวอยู่ใต้อำนาจของอิทัปปัจจยตาท่านพุทธทาสภิกขุจึงเรียกผู้เข้าถึงอิทัปปัจจยตาว่าเข้าโดยมหา

มัชฌิมาปฏิปทา บุคคลเช่นนี้กำหนดบรมสัจญญาได้ พุทอีกนัยหนึ่งคือต้องเป็น สัมมัตตะสิป ต้องผ่านสัมมาวิมุตติ และสัมมาญาณะมาแล้ว ท่านจึงไม่เรียกมัชฌิมาปฏิปทา(มรรคมืองค์แปด) ถ้าหากกำหนด “รู้” ไม่ติดป้ายได้จริงๆ น่าจะอัศจรรย์ใจในอำนาจของอิทัปปัจจยตา แทนอำนาจของกระแสแม่เหล็กไฟฟ้า ผู้ที่นั้นน่าจะเลิกพะวงหลงไหล ความรู้ของโลกาภิวัดนี้ได้ทั้งหมด เพราะจิตขึ้นไปสูงกว่าความเป็นจริงที่เหนือกว่าโลกทั้งมวล

๒. “สักแต่ว่ารู้” พันเงื่อนไขในโหวหาร “น้ำกลิ้งบนใบบัว” “อยู่กับโลกโดยไม่ถูกขบกัด” “กินปลาไม่ถูกก้างตำ” และขลขทั้งหมดคือไวจนของ “สักแต่ว่ารู้” คือสักแต่ว่าอายตนะ ชั้นฐาตุ เช่นนั้นเองผู้เข้าถึงโลกุตระธรรมโดยอาศัยเส้นทางนี้ จะต้องชำนาญในการแจกแจงอายตนะหกได้ก่อน จากนั้นแจกแจงชั้นฐาตุ ห้า ฐาตุทั้งสี่ได้ตามลำดับ เป็นจิตที่มีประสบการณ์เข้าถึง “สิ่งมีชีวิต” ด้วยจิตตนเองสิ่งมีชีวิตคือ อายตนะ ชั้นฐาตุ ต้องเกิดและดับจากสิ่งมีเอง (สัจญญา นิพพาน ขลข)สักแต่ว่า รู้ นั้นติดป้ายสภาวะ รู้ ตามความเชื่อที่บัญญัติโดยพุทธองค์ แต่ทว่ามีสติปัญญาสูงมาก จนสามารถร่อนอายตนะ ชั้นฐาตุ อย่างจับใจ เป็นขณิก (แค่สัมผัสรู้ดับทันที)ดังนั้น จึงสามารถเข้าถึงความเป็นโลก ทุกข์และกรรมมีอยู่ แต่เจ้าของทุกข์หาไม่มี เรียกว่า เหนือกรรมนั่นเอง ตรงนี้คือปัญญาวิมุตติในความหมายที่รู้จักกันไป ด้วยเหตุนี้ จึงเข้าถึงโลกุตระธรรมแบบมีเงื่อนไข เข้าไปจากความเป็นวิถิลอก มีกลิ่นอายของจิตตสังขาร แต่เลียงโหวหารว่า “ทุกข์มีอยู่ เจ้าของที่แบกทุกข์ไม่มี” “กรรมมีอยู่ แต่เจ้าของกรรมไม่มี”

๓. “รู้ว่ารู้” ตรงกับ เจโตวิมุตติ เกิดกับผู้มีสมาธิเหลือเพื่อมีอำนาจจิตเกิดจากอำนาจของสมาธิ เสมือนคนเป็นมหาเศรษฐีไม่สะดุ้งสะเทือนต่อความเสียหายธรรมดา ความเสียหายที่คนทั่วไปเดือดร้อน แต่พวกเจโตวิมุตติไม่เดือดร้อน ยังสงบนิ่งอยู่ด้วยสมาธิส่วนที่ว่าจะเห็นโลกุตรธรรมหรือไม่ยังเป็นปัญหา คนที่มีสมาธิสูงอาจดูสงบในเรื่องที่ร้ายแรง แต่อาจเป็นเพราะสมาธิกบดานไว้ ถ้าถึงโลกุตรธรรมจริง ต้องเข้าถึงด้วยปัญญาวิมุตติ

คือต้องเลิกสงสัยอดีต ปัจจุบัน อนาคต ต้องรู้แล้วว่า กาละเทศะ เป็นของสมมติ ถ้ายังไม่รู้ก็ยังมีตัวตนบุคคลเรา เขา เพียงแต่ภาพลักษณ์ภายนอกอาจดูดีเท่านั้น สงบแค่นั้นก็ไม่น่าจะใช้ นิพพานของพระพุทธศาสนาดังนั้น ตถาตา จึงมีสองเงื่อนไข(หนึ่ง) ตถาตาที่บริสุทธิ์ หลุดพ้นจากการติดป้ายทั้งปวง มีแต่สิ่งมีเองล้วนๆ (สอง) ตถาตาที่เป็นสิ่งมีจริง หลุดพ้นเพราะเท่าทันสิ่งมีจริง จึงเป็นสภาวะที่โลกทำหน้าที่โลกุตรธรรม (น้ำดับไฟ) คราวนี้ทำไมจึงเกี่ยวกับกาลามสูตรสิบ ข้าพเจ้าขอสันนิษฐานดังนี้ความรู้ใดๆ ที่จิตสั่งแต่ว่ารู้ นั่นคือความรู้จากกาลามสูตรข้อใดข้อหนึ่ง ดังนั้น ผู้ที่มีสติปัญญาสูงพอที่จะเข้าถึง “สักแต่ว่ารู้” จะต้องรู้ทางสายกลาง หรือมัชฌิมปาฏิพทาของทุกตัวความรู้ (จากสิบทิศทาง) ถ้ามีสติปัญญาแก่กล้า เข้าถึงกาลามสูตรสิบได้ทั้งสิบข้อ รู้ว่าเป็นอะไร จิตจะมีเครื่องอัตโนมัติที่จะปรับทางสายกลางได้ทันที ไม่ว่าจะสถานการณ์จะแปรเปลี่ยนอย่างไร (ตามกฎไตรลักษณ์) ดังนั้นจิตจึงมีมหาปรัชญา รู้รอบ รอบรู้ รู้ทัน รู้ทั่วในสมมติทั้งสิ้น รวมอยู่ในขณะจิตเดียว “สักแต่ว่ารู้เช่นนั้นเอง” ลักษณะเช่นนั้นจึงมีความ

พิเศษมากกว่ามัชฌิมาปฏิปทาธรรมดา จึงเรียกว่า “มหามัชฌิมาปฏิปทา” กาลามสูตรสิบจึงเป็นบทกลับของการเข้าถึงโลกุตรธรรมของ อิทัปปัจจยตา ผู้เข้า “สักแต่ว่ารู้” ในกาลามสูตรสิบเรียกว่า “อติมมโย” เพราะสภาวะจิตที่ร้อนจากสมมติทั้งปวง เรียกว่า “อติมมยตา” นั่นเองเข้าใจกาลามสูตรสิบ ใช้อย่างสักแต่ว่ารู้ได้ ต้องเห็นแจ้งชัดว่านั่นคือ สภาวะอติมมยตาอติมมยตา จึงเป็นสภาวะที่ต้องผ่าน ตถาตา ที่มีเงื่อนไขสักแต่ว่ารู้ และเป็นผู้ที่เข้าสู่โลกุตรธรรมโดยการกำหนดจิตในข้อที่สองโลกุตรธรรมจึงอาจเข้าได้ ๒ เงื่อนไขมหามัชฌิมาปฏิปทาก็มี ๒ เงื่อนไขทั้งหมดนี้คือสัมมัตตะสิบเหมือนกันทั้งคู่

เคลื่อนข้อมูลเร็วเท่าไร เข้าถึงตถาตาเร็วเท่านั้น

ความรู้ที่มีอยู่ในจิต จะมากน้อยแค่ไหนก็ตาม ถ้าหากมันสงบนิ่งอยู่ไม่รู้ว่าจะทำไว้ทำไม มันก็คือความรู้ที่ระเกะระกะ ไม่ต่างจากห้องที่รกรุงรังด้วยของที่มีได้ใช้ แม้จะเป็นของใหม่ก็ทำให้รกรุงรังพอกับของเก่า การเคลื่อนความรู้มาใช้บ่อยๆ ยิ่งเป็นการลับปัญญาให้คมมากแค่นั้น ในกาลามสูตรแต่ละข้อ ข้าพเจ้าได้อธิบายต้นเหตุ หรือต้นธารของความรู้สิบเส้นทางเราต้องรู้จักสมมติศาสตร์ทั้งสิบอย่าง และมองเห็นชัดทุกครั้งว่าจิตกำลังใช้สมมติเหล่านั้นอยู่ ในขณะที่ได้ใช้สมมติข้อใด จิตจะรู้เป็นอัตโนมัติ มันเร็ว

จนเสมือนเป็นสภาวะรู้เอง แต่จริงๆ เกิดจากการฝึกฝนอบรม
 ความรู้ทั้งหลาย ถ้ารู้จริง ความรู้เหล่านั้นจะถูกเคลื่อนมารับรู้ได้
 ภายในหนึ่งขณะ (จิต) (ไม่ใช่ขณะจิตของอภิธรรม)ไม่ว่าความรู้จะ
 ขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก จิตจะเคลื่อนรู้ได้ในหนึ่งขณะเท่าๆ กัน ขอ
 เรียกว่า ขณะจิตตสังขารสติก็คือ กุศลสังขาร เป็นจิตตสังขารชนิด
 หนึ่ง สติมีปัญญารวมอยู่ด้วย ก็ยังเป็นจิตตสังขารเหมือนเดิม
 ความรู้ของโลกาภิวัตน์มีฐานมาจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 เหตุผลทั้งหลายก็สมมติซ้อนทับกันมาเรื่อยๆ สังคมศาสตร์และ
 มนุษยศาสตร์ นำซอฟต์แวร์ของวิทยาศาสตร์ไปใช้ จึงเป็นสมมติ
 ซ้อนสมมติเศรษฐศาสตร์ทุนนิยมก็ดี ประชาธิปไตยก็ดี ฯลฯ ล้วน
 แล้วแต่ตั้งอยู่ได้ โดยอาศัยความเชื่อของมนุษย์เท่านั้น ถ้าเมื่อใด
 เลิกเชื่อ หลักการของสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ทั้งหลายก็
 เตรียมล้มกระดาน เลิกใช้เป็นกีฬาของจิตได้ทันทีข้าพเจ้าเรียก
 ความรู้ของสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เป็นกติกาของกีฬาจิต
 มันคือหมากรุกของจิตอย่างหนึ่งมันเป็นคือสมมติธรรมดาๆ ไม่ต่าง
 จากชื่อและนามสกุลของเรามันมีประโยชน์ เมื่อมนุษย์รู้จักใช้อย่าง
 ทางสายกลางเท่านั้นเมื่อการสมมติซ้อนทับกันเรื่อยๆ ความรู้ดัง
 กล่าวก็เป็นแค่ว่ากีฬาทางจิต ต้องอาศัยความรู้ด้วยกติกาทางจิตได้
 เช่นกันไม่ต่างจากอาหารที่เรารับประทานทุกวัน และขับถ่ายออก
 ทุกวัน เราไม่อาจบอกได้ว่า ตรงไหนของร่างกายเป็นอาหารใหม่
 ตรงส่วนไหนของร่างกายเป็นอาหารเก่า มันเป็นพลศาสตร์ของ
 อาหารที่เป็นอนัตตาเช่นนั้นเองความรู้ที่ซ้อนทับอยู่ในจิตก็อุปมา
 ได้ตรงตัวกับอาหารหยาบที่กิน ต้ม เคี้ยว ลงไปทุกวันขอให้เรา

ลองฝึกเคลื่อนความรู้ที่มีอยู่ในสรรพสิ่ง เพื่อให้ความรู้ที่จิตดูดซับไว้ไม่อยู่ในลักษณะเป็นขยะความรู้เริ่มจากรูปธรรมและนามธรรมอันใดก็ได้ ที่วางอยู่ใกล้ตัวข้าพเจ้าจะยกตัวอย่างสองตัวอย่างคือ ๑. เคลื่อนความรู้ในจิตที่มีอยู่ใน “แก้วน้ำ” ๒. เคลื่อนความรู้ในจิตที่มีอยู่ใน “ภาพโฆษณา” หรือ “ปฏิทิน” ทั้งสองอย่างแสดงถึงสหสัมพันธ์ของความรู้มากมายมหาศาลรวมอยู่ในสองตัวอย่างจริง ที่วางอยู่ตรงหน้าข้าพเจ้าขณะเขียนต้นฉบับจะเห็นว่า ความรู้ทั้งหมดโลก รวมอยู่ใน “แก้วน้ำ” และ “ปฏิทิน” ถ้าฝึกหัดเคลื่อนความรู้ถ้าทำได้ครั้งเดียว ความรู้ในจิตของท่านจะไม่ใช้ขยะความรู้อีกต่อไป ขอเชิญให้พยายามทำตามและคิดตาม เพื่อเห็นแจ้งจริงว่า ความรู้ทั้งโลกรวมอยู่ในทุกสรรพสิ่ง และประจักษ์กับจิตได้ ในขณะจิตเดียว

การเคลื่อนความรู้สหศาสตร์จากแก้วน้ำ

สหศาสตร์ของโลกาภิวัดน์ แบ่งความรู้เป็น ๓ ประเภท(หนึ่ง) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคณิตศาสตร์เป็นพื้นฐานกติกาคือ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ประโยชน์ คือ เทคโนโลยีทั้งหลาย มีการถ่ายทอดอบรมกันตั้งแต่เริ่มเรียน และแพร่กระจายตามสื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อให้จิตได้ดูดซับสมมติซ้ำแล้วซ้ำเล่าจิตดูดซับไว้ถี่ไว้บ่อยมาก ก็จะทำให้เกิดความชำนาญในการนำมาใช้เป็นจิตต

สังขารมีเหตุผลหลัก คือ หลักการคิดเหตุผลของวิทยาศาสตร์มี
 กติกาหลัก คือ คณิตศาสตร์ และทฤษฎีหลักๆ ไม่มากนัก แต่ทว่า
 ถูกนำไปใช้โดยมิได้บอกให้ผู้ใ้รับรู้สิ่งเหล่านี้ คือ สมมติ
 ธรรมดา(สอง) *สังคมศาสตร์* มีหลักของวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน
 การถ่ายทอดอบรมผ่านการศึกษาระบบตั้งแต่เล็ก ๆ มีสมมติ
 ตามความเชื่อของนักปราชญ์ตะวันตก ซึ่งเชื่อเรื่องรูปเป็นใหญ่
 เป็นประธานของสรรพสิ่ง มีถ้อยคำบางคำนำมาพูดบ่อย จนคน
 ทั่วไปยอมรับเป็นคำศักดิ์สิทธิ์ เช่น เศรษฐศาสตร์ทุนนิยม อุปสงค์
 อุปทาน ตลาดหลักทรัพย์ ราคาน้ำมันในตลาดโลก อัตราการแลกเปลี่ยนเงิน
 ฯลฯ และ ฯลฯกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง
 ฯลฯ การทำบัญชี การทำงบประมาณ การเสนอโครงการ ฯลฯ
 และ ฯลฯ(สาม) *มนุษยศาสตร์* มีหลักอารยธรรมตะวันตกเป็นพื้น
 ฐาน อ้างต่อมาจากเอกสารอ้างอิงของนักปราชญ์ตะวันตก ซึ่งมี
 หลักความเชื่อจากรูปเป็นใหญ่ เป็นประธานของสรรพสิ่ง มีความ
 หลากหลายแต่ภาษาพูด แต่ก็พยายามใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษา
 สากล มีสื่อสารมวลชนเป็นดัชนีที่ทำให้ยอมรับวัฒนธรรม และ
 จริยธรรมสากลร่วมกัน มีหลักการดำเนินชีวิตแบบสากล
 สุนทรียศาสตร์ ศิลปศาสตร์ โบราณคดี ศิลปะศาสตร์ถูกทำให้เป็น
 สากลหมด ปัจเจกลักษณะของมนุษย์จึงลดลง เพราะมีเอกลักษณ์
 ภายนอกคล้ายกันดูจะเกี่ยวกับหุ่นยนต์ คนในโลกนี้อยู่อย่าง
 ประมาทหลงสมมติว่าเป็นความจริงแท้ บุษามายายิ่งกว่าบุษ
 สัจธรรม

วิทยาศาสตร์พื้นฐานของแก้วน้ำ

ต่อไปนี้เป็น คำคุณศัพท์ของวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ที่ถูกสอนให้ จำมาตั้งแต่ชั้นอนุบาล สอนซ้ำสอนซากจนจิตหลงว่า นี่คือ สัจธรรมก. สมบัติกายภาพของแก้วน้ำ ความแข็ง ความทนทาน ความสะท้อนแสง ความถ่วงจำเพาะ ความนำความร้อน ความนำไฟฟ้า ความกังวาน (ความสะท้อนเสียง) เป็นต้น มีครบในแก้วน้ำ ๑ ใบที่ ข้าพเจ้าใช้ดื่มน้ำทุกวันข. สมบัติชีวภาพของแก้วน้ำ ความไม่เป็นพิษ ความทนกัดกร่อน ความเรียบของผิว (ความตึงของผิว) ที่จะต่อต้านการเกาะติดของเชื้อโรค การทนความร้อน (การนำความร้อน) ในระดับหุงต้ม การทนต่อความเย็นในตู้แช่แข็ง การทนต่อไมโครเวฟ การตกแตกได้ เป็นสมบัติที่เล็งไปถึงปฏิกริยากับสิ่งมีชีวิต. สมบัติทางเทคโนโลยี วัสดุเริ่มต้นที่ใช้ผลิต โรงงานที่ผลิต ขั้นตอนการผลิต พลังงานที่ใช้ในโรงงาน ความปลอดภัยของการผลิต เป็นต้น เป็นสมบัติที่เล็งไปถึงการผลิตแบบมวลชน (Mass Production)

สังคมศาสตร์ของแก้วน้ำ

- การจดลิขสิทธิ์การผลิต ด้วยรูปแบบและเอกลักษณ์เฉพาะ เกี่ยวกับกฎหมายทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการผลิตแก้วน้ำ-

เศรษฐศาสตร์การผลิต การค้ำทุ่น การคำนวณการลงทุนทาง
เศรษฐศาสตร์ทุกชนิด- การบริหารจัดการ การทำธุรกิจ การส่ง
ออก การนำเข้าวัสดุ การเก็บสินค้าที่ผลิตแล้ว การจัดการกับวัสดุ
และมลภาวะ ฯลฯ- การติดต่อธุรกิจกับธนาคาร ลูกค้าต่างๆ การ
ต้องรู้ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโลก เพื่อทำธุรกิจให้สอดคล้อง
กับตลาดโลก

มนุษยศาสตร์ของแก้วน้ำ

- ค่านิยมการใช้แก้วน้ำชนิดต่างๆ แก้วไวน์ เบียร์ แก้ว
ออกแบบพิเศษ สำหรับผู้มีฐานะทางสังคมระดับสูง (การ
ศิลปศาสตร์นั่นเอง)- การโฆษณา การชักชวนในรูปแบบต่างๆ
แล้วแต่จะคิดขึ้น- สารคดีเรื่องแก้วน้ำ เช่น สารคดี “กบนอกกะลา
ของการผลิตแก้วน้ำ” การผลิตแก้วน้ำต้องเชื่อมโยงกับ
อุตสาหกรรมอันใดบ้าง เพื่อเป็นความรู้ให้คนเห็นความสำคัญของ
แก้วน้ำ (โบราณคดีของแก้วน้ำ)- แก้วน้ำสื่อมิตรภาพ ใช้น้ำแก้วน้ำ
เป็นตัวกลางแห่งการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี ใช้น้ำที่ใสของมีค่ามอบ
ให้กัน ฯลฯ แล้วแต่ว่าจะปรุงแต่งอย่างไร มากมายหลายนัย (แก้ว
น้ำเป็นส่วนประกอบของวิถีชีวิต)

สรุปจากคำภุญแจที่ให้ไว้หลักๆ จะเห็นว่า แก้วน้ำ คือ สห
สัมพันธ์ของความรู้ทุกอย่างในโลกมันมีความสัมพันธ์เนื่องมาจาก

อดีต และมันก็เป็นตัวอย่างที่ทำให้คนคิดหาแนวทางใหม่ ๆ สำหรับอนาคตมันเป็นตัวกลางที่ใช้แทนวิวัฒนาการของความรู้ทั้งหมดได้ ภายในพริบตาเดียว

ความรู้ทั้งโลกนี้บรรจุอยู่ในแก้วน้ำใบเดียว

สมมติว่า ถ้าแก้วน้ำของข้าพเจ้าแตกแตก กลายเป็นเศษแก้วละเอียด ความสะเพร่าทำให้เก็บเศษแก้วไม่หมด เลยถูกเศษแก้วตำเท้าเลือดไหล นี่ก็ยังเป็นกรรมปัจจุบันของข้าพเจ้าเองดังนั้น แก้วน้ำไม่ใช่เป็นที่รวมของความรู้เท่านั้น มันยังเป็นที่รวมของความจริงส่วนตัวของข้าพเจ้าอีกด้วย ตัวอย่างเช่น แก้วน้ำใบนี้ มีที่มาที่ไปอย่างไร ข้าพเจ้าใช้มันมานานแล้วเท่าไร ข้าพเจ้าใช้มันทำอะไรบ้าง นอกจากไว้ดื่มน้ำข้าพเจ้าย่อมรู้แ่ใจดีว่า เคยใช้มันเป็นแจกันดอกไม้ เคยใช้มันใส่สัมภาระอื่นๆ เคยใช้มันเป็นแก้วล้างหน้า แปรงฟัน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้าพเจ้ากับแก้วน้ำ เป็นข้อมูลส่วนตัวที่มากมายมหาศาล เป็นเรื่องของข้อมูลเฉพาะตัวความรู้ทั้งหมดนี้ ข้าพเจ้ารู้ได้ภายในขณะจิตเดียว สิ่งที่เขียนมาทั้งหมด เป็นแค่ส่วนกะจิริตของจิตตสังขารของข้าพเจ้าแก้วน้ำเป็นดัชนีชี้อุปนิสัยของข้าพเจ้าได้อย่างดี แก้วน้ำสามารถใช้เป็นดัชนีแสดงประวัติศาสตร์ของโลก และสามารถแสดงอัตประวัติของข้าพเจ้าด้วย

การเคลื่อนประสพการณ์หลากหลายจากปฏิทิน

นอกจากปฏิทินจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของจินตนาการตามหัวข้อที่ผ่านมา ปฏิทินยังทำให้เกิดจิตตสังขารทางนามธรรมในรูปของวัฒนธรรม ค่านิยม ประเพณี มากมาย หลายนัย แฝงอยู่ในรูปของประสพการณ์ในจิต ระลึกได้ว่าจริงในขณะจิตเดียว ประสพการณ์เป็นสหสัมพันธ์ระหว่างข้าพเจ้ากับผู้อื่น ที่จะต้องทำผ่านกาลเทศะที่เป็นสมมติข้าพเจ้าจะต้องใช้สมมติอย่างถูกต้อง กาลเทศะ ชุมชน บุคคล บริบท เงื่อนไขต่างๆ อีกมาก เพื่อไม่ให้ปฏิทินเป็นที่รวมของความทุกข์สำหรับข้าพเจ้า ปฏิทินเป็นที่รวมของความปรารถนา ความพอใจในการได้ปฏิบัติตนเป็นพุทธบริษัทที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกวันวลีต่อไปนี้ เป็นคำกุญแจที่แสดงถึงความรู้ที่แฝงอยู่ในปฏิทินและเป็นความรู้ที่ท่านผู้อ่านเข้าใจได้ทันที ว่าอะไรคืออะไรข้าพเจ้าเขียนบทความนี้ในเดือน พฤษภาคม ๒๕๔๙ และใช้ปฏิทินธรรมของสวนโมกข์ สำนักพิมพ์สุภาพใจ เป็นปฏิทินตั้งโต๊ะวางบนโต๊ะเขียนหนังสือ มีข้อความบันทึกสั้นๆ ในวันที่ผ่านไปแต่ละวัน ส่วนวันใดที่ยังเป็นอนาคตก็มีบันทึกกิจกรรมที่ต้องทำกันลืมนอยู่ด้วย ข้าพเจ้าจะใช้หมึกขีดคร่อมตัวเลขเพื่อแสดงความเป็นอดีต จะได้ว่าปัจจุบัน คือ วันอะไรทางสุริยคติ ท่านอาจเข้าใจวลีต่อไปนี้ และรู้ด้วยว่าข้าพเจ้าหมายถึงอะไร

๑. เป็นปฏิทินที่แสดงทั้งพุทธศักราช และคริสต์ศักราช มีทั้ง

สองลักษณะของสุริยคติตามแบบสากล และจันทรคติ (ข้างขึ้นข้างแรม) ตามแบบสยามดั้งเดิมมีการเน้นวันพระ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของคนไทยกับพุทธศาสนา๒. มีตัวอย่างบอกวันอะไร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แสดงถึงอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ที่มีต่อสังคมไทย๓. มีโคลงของท่านพุทธทาสภิกขุ รวมทั้งภาพถ่ายของท่าน และมีระบุ ๒๗ พฤษภาคม วันพุทธทาส ร่วมอดอาหาร และปฏิบัติบูชาในวันที่ ๒๘ - ๓๐ พฤษภาคม๔. มีรายละเอียดวันหยุดตามประกาศของรัฐบาล คือ ๑ พฤษภาคม วันแรงงาน ๕ พฤษภาคม วันฉัตรมงคล ๑๒ พฤษภาคม วันวิสาขบูชา ใครเป็นคนทำงานประจำก็จะปรุงแต่งว่าจะทำอย่างไรกับวันหยุดเหล่านี้๕. มันแสดงว่าวันทำงานเป็นอย่างไร วันหยุดเป็นอย่างไร ในฐานะที่เป็นนักบวชคนหนึ่ง ข้าพเจ้ายังมีสหสัมพันธ์กับปฏิทิน เป็นกิจกรรมส่วนตัว ดังต่อไปนี้- กิจวัตรประจำวัน เริ่มจากตื่นนอนเข้านอน- หน้าที่ประจำสัปดาห์ ที่ต้องจัดเตรียมการสอน หนังสือล่องหน้า

- หน้าที่ประจำเดือนต้องเตรียมตัวเดินทางไปสวนโมกข์ เพื่อเป็นวิทยากรสอนธรรม ในหลักสูตรอานาปานาสนานาชาติ- กิจวัตรจรที่มากับเหตุปัจจัยในแต่ละวัน

สนทนาและต้อนรับผู้มาเยือน หรือมาปรึกษาเรื่องต่าง ๆ

อ่านหนังสือ อ่านจดหมาย ที่ถูกนำเข้ามาในแต่ละวัน

ทำงานอดิเรกบางอย่าง

รายการทีวีที่ชอบบางรายการ

นิตินัยพิเศษ กิจกรรมนอกสถานที่

หน้าที่อื่น ๆ ในฐานะนักปฏิบัติธรรม เช่น สวดมนต์ นั่งสมาธิ
ภาวนา เป็นต้น

บันทึกพิเศษที่ต้องทำ

- ประเมินสัมฤทธิ์ผลประจำเดือนที่ผ่านมา

จะเห็นว่าปฏิทินแผ่นหนึ่ง มีสมมติสัจจะที่มากมายอยู่บน
กระดาษหนึ่งแผ่น

ข้าพเจ้าบันทึกคำสั้น ๆ เป็นคล้ายรหัสรู้ได้เฉพาะตน และ
แน่นอนข้าพเจ้ายังจดจำประสบการณ์พิเศษบางวันได้ดีกว่าวัน
ทั่วไป รวมทั้งบางทีก็ยังสามารถรู้ข้อมูลจากสื่อสารมวลชน ทำให้มีเรื่อง
สนทนาว่าควรจะทำอย่างไรในเดือนพฤษภาคมนี้ มีกิจกรรมพิเศษ
๒ อย่างคือ กิจกรรมเนื่องจากวันพุทธทาสภิกขุ ที่ UNESCO
ประกาศให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก กิจกรรมเนื่องจากฉลองสิริ
ราชสมบัติครบ ๖๐ ปี การครองราชย์ของในหลวง ซึ่งมีจิตตสังขาร
มากมายมหาศาลเกี่ยวกับกิจกรรมทั้ง ๒ ชนิดด้วยการอาศัยความ
คิดแยกคายเชิงพุทธ ข้าพเจ้ามองเห็นอิทธิพลของโลกาภิวัตน์และ
อิทธิพลของพุทธศาสนาอยู่ในขณะจิตรู้ของข้าพเจ้าพฤติกรรมของ
ข้าพเจ้าถูกผลักดันจากสหสัมพันธ์ของความรู้ทั้งหมด มันกระทบ
ต่อวิถีชีวิตของข้าพเจ้าทุกกลมหายใจเข้าออก

มันกระทบโดยตรงในฐานะปัจจัยผ่าน ตา หู จมูก ลิ้น กาย
และกระทบโดยตรงผ่านจิตตสังขาร หรือของปัจจุสมุปบาท ต่อ
อารมณ์การรับรู้ของข้าพเจ้าเป็นขณะมันเป็นอิทธิพลที่ไม่ต่างอะไร

กับคลื่นแสงและคลื่นเสียง คือ ถูกแรงกรรมกระทบให้เป็นคลื่น
ความรู้สึกอยู่ตลอดเวลา ตามกฎธรรมชาติธรรมดาข้าพเจ้าถูก
สมมติว่าเป็นหน่วยปัจเจกบุคคล มีห้องทำงานส่วนตัว ที่อยู่ส่วน
ตัว มีสมมติและหน้าที่ส่วนตัวแต่ข้าพเจ้าไม่อาจหลีกเลี่ยงสังขาร
ของความเป็นหนึ่ง ที่ถูกสรรพสิ่งทั้งหลายที่รวมอดีตไว้แล้วอย่าง
ยาวนานมากระทบเป็นผัสสะอยู่ในปัจจุบันโดยสังขาร ข้าพเจ้า
ไม่อาจแยกจิตการรับรู้จากโลกภายนอก และไม่อาจหนีจากผล
กระทบของโลกภายนอกผ่านการมีชีวิตอยู่เป็นปัจจุบันธรรม
ข้าพเจ้าและท่านผู้อ่านแยกกันได้เพียงสมมติ แต่ไม่อาจแยกกันได้
โดยสังขารนี้แหละเป็นที่มาของนิยาม “เพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ
ตาย” ซึ่งนับชีวิตทั้งหลายลงสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกเหมือนกัน
ในความแยก ความแตกกระจายโดยสมมติ แต่ความเป็นหนึ่งเป็น
ปรมาตมก็ย่อมมีอยู่ขอให้เราได้ใช้ความรู้ภายในเคลื่อนไหวให้เป็น
พลวัตความรู้ยิ่งเคลื่อนเร็ว มันยิ่งนิ่งสงบ ไม่แตกต่างจากเทหวัตถุ
ทั้งหลายที่เคลื่อนที่เร็วเกินการรับรู้ของอายตนะ จิตของเราจะเห็น
มันสงบนิ่งความสงบนิ่ง คือ ความเร็วสูงสุด เร็วกว่าความเร็วของ
แสง อะไรเล่าจะเร็วเท่ากับอารมณ์ของจิตแค่แต่ละรัฐินิดหนึ่ง โลก
และจักรวาลก็รวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง ถูกปลงใจเชื่อ โดยโลกาภิวัตน์ว่า คือต้นธารของข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยถูกนำมารวมตัวกันเป็นความรู้มากมายเอกสารอ้างอิงบางประเภทเป็นยิ่งกว่าคัมภีร์ของศานกาล่าวคือ ผู้ตีพิมพ์จะได้คุณประโยชน์มากมาย บางทีก็ได้รับการยกย่องสูงสุด เรียกว่า ข้อมูลการวิจัยรางวัลโนเบลเอกสารอ้างอิงจึงเป็นเอกสารที่จำแนกวรรณะทางปัญญาของมนุษย์ ยิ่งถ้าเอกสารอ้างอิงเป็นนามธรรมมาก ๆ น้อยคนจะอ่านเข้าใจ แต่ผลลัพธ์ก็คือ คนกลับชื่นชอบมากคนในโลกนี้ปรบมือให้กับความรู้ที่ตนไม่เข้าใจเป็นส่วนมาก สมแล้วที่พระพุทธองค์ทรงเตือนว่าอย่าปลงใจเชื่อ เพียงเพราะเป็นเอกสารอ้างอิงอย่างน้อยก็ต้องวางใจเป็นกลาง ๆ เอกสารอ้างอิงของโลกาภิวัตน์ สร้างมาจากความเชื่อเรื่องรูปเป็นใหญ่ เป็นประธานของสรรพสิ่ง และหลักความเชื่อเรื่องอะตอม หน่วยเล็กที่สุดของสรรพสิ่งนักวิทยาศาสตร์จะไม่ศึกษาทุกเรื่อง แต่จะศึกษาสิ่งเดียวให้ละเอียดมากที่สุด จากนั้นใช้หลักการสรุปนัย ต่อยอดความรู้เพื่อนำไปอธิบายสิ่งอื่นวัตถุตัวอย่าง ที่ได้รับการศึกษาอย่างลึกซึ้งมีน้อยมากความรู้ที่เรียนมาจึงเข้าข่ายอ้างอิงตามกันเสียเป็นส่วนมากที่ยังคงความเชื่อหนาแน่น มิใช่เพราะความน่าเชื่อถือของข้อมูล แต่เป็นเพราะมนุษย์ส่วนมากละเลยที่จะศึกษาค้นคว้าให้รู้ที่มาที่ไป และอรรถสาระของความรู้มนุษย์ส่วนมากชอบความรู้สำเร็จรูป ไม่ต่างจากชอบอาหารสำเร็จรูป เครื่องมือเครื่องใช้สำเร็จรูป และชอบประโยชน์ที่

เห็นได้ภายในขั้นตอนเดียวขอให้คิดถึงความจริงว่า เอกสาร
อ้างอิงทุกชนิดมีสัจธรรมของหมึกเปื้อนสีละเลงบนกระดาษ
หรือเป็นแค่อักษรบนจอคอมพิวเตอร์ มันจะมีประโยชน์ต่อ
การพัฒนาปัญญา ต่อเมื่อผู้รับรู้จักวิเคราะห์ รู้ที่ไปรู้ที่มากการ
สมมติปรุงแต่งดีพอสมควร

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นไปตามประเพณี

จารีตประเพณีวัฒนธรรม แม้จะถูกนิยามให้แตกต่างกัน แต่
ทว่าก็มีจุดเริ่มต้นมาจากค่านิยมคล้ายกันสิ่งดังกล่าวเป็นคู่ของความ
เป็นมนุษย์ มีเกิดมีดับไม่ต่างจากร่างกายของมนุษย์
ประเพณีไม่ควรปลงใจเชื่อ แต่มีใช้ว่าห้ามไม่ให้เชื่อมีมากมาย
มนุษย์เสพคุ้นกับประเพณี วิธีชีวิตความเป็นอยู่ และในปัจจุบัน
ข้อมูลจากสื่อสารมวลชน ทำให้มนุษย์ทำตามกันเป็นประเพณี ทั้ง
ในแง่บวกและลบท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า พุทธศาสนาสอนให้
ทำดี แต่สอนให้ระวังการติดดี การติดประเพณีอาจก่อให้เกิดการ
ติดดีได้ จงอย่าเชื่อเพียงเพราะเป็นประเพณี จึงเป็นคำเตือนที่เต็ม
ไปด้วยความกรุณาของพระพุทธเจ้าเราควรต้องร่วมมือกับ
ประเพณีอย่างพอดี อย่าให้เป็นการติดดี ประเพณีจะกลายเป็น
เครื่องมอมเมาทำให้เกิดความประมาทได้

ประเพณีที่มีอานิสงส์เป็นบวกมากที่สุด สำหรับ

ข้าพเจ้าเห็นว่า คือ การสร้างปัญญาจากไตรสิกขา การรู้จัก การทำทาน การรักษาศีลและการทำภาวนา ประเพณีไตรสิกขา เป็นแหล่งผลิตปัญญา ทำให้คนไทยสร้างบ้านแปลงเมืองมาแต่ สมัยโบราณ ทำให้คนไทยมีวัฒนธรรมที่ผูกพันกับพุทธศาสนา ประเพณีการศึกษาจากไตรสิกขาหายไปจากสังคมไทย เหลือแต่ ความสนใจของแต่ละคนสิ่งเหล่านี้ น่าจะรื้อฟื้นเข้ามาแก้ปัญหาของ ทุกคนในสังคมไทย ข้าพเจ้าได้ปัญญาจากไตรสิกขา ที่เป็นปัญญา มองเข้าไปภายใน จนสามารถวางปมด้ายยุ่งของจิตตสังขารได้ มากมาย มากขนาดที่เขียนกาลามสูตรสิบได้ด้วยปัญญาภายใน ของตนเองถ้าจะถามว่าประเพณีใด ที่น่าจะรักษาไว้ ขอตอบว่า การสร้างปัญญาจากไตรสิกขาน่าเสียดายที่สังคมไทยทอดทิ้ง เพชรน้ำเอกของการสร้างปัญญาไปอย่างไม่ไยดี ช่างน่าเศร้าเสีย จจริงที่เราแสวงหาปัญญาจากสิ่งที่อยู่ไกลมากกว่าจิตของเราเอง เราต่างพากันสมยอมพัฒนาปัญญา โดยใช้กระบวนการฝนทั่งให้ เป็นเข็ม ถ้าสำนึกไม่ได้ก็ต้องทนล่าบากยากเข็ญกันต่อไป

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นคำเล่าลือ

คำเล่าลือ หรือข่าวลือ เป็นอีกสภาวะหนึ่งที่ต้องอยู่กับคู่กับความ เป็นมนุษย์ไม่ต่างประเพณี มันทำหน้าที่อาหารจิตที่จำเป็น ไม่ว่าข่าวเล่าลือจะกวนอารมณ์ให้ดีหรือให้ร้าย ข่าวเล่าลือทุกชนิด

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นตำรา

ตำราทุกชนิด คือ วิชาของของผู้เขียนที่ส่งมอบให้ผู้อ่าน ตำราจึงเป็นค่านิยมที่ต้องสมมติ ระบบ เหตุปัจจัย องค์ประกอบ เงื่อนไข รวมหน่วยเวลาดำราทุกชนิดมีเกิดเติบโตเสื่อมสลาย เพราะเป็นผลของจิตสังขารของมนุษย์ผู้อ่านเอาความจากตำรา ต้องรู้ปรัชญาของการสมมติความรู้ การนิยาม และหลักเหตุผลของการสร้างความรู้ รวมทั้งยังต้องเข้าถึงอรรถรสทางภาษาศาสตร์ (linguistics) อีกด้วยไม่ใช่ของง่ายเลยที่ใครคนหนึ่ง จะไม่ตกเป็นเบี้ยล่างของตำรา ผู้คนจึงยกย่องและแสวงหาตำราให้เป็นสมบัติของลูกหลาน เพื่อหวังให้คนที่ตนรักเป็นผู้มีปัญญาหนทางที่ดีที่สุด คือ การเข้าใจความรู้ที่สะสมในจิตของตนเอง สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วในจิตอย่างคล่องแคล่ว นั่นแหละจะเป็นนายของตำรา จะรู้ว่า ตำราเช่นใดเหมาะสมกับตนเองในสถานการณ์อย่างไรขอให้ท่านฝึกฝนเคลื่อนข้อมูลในจิตตนเองจากภาพโฆษณาในหนังสือพิมพ์ เป็นการฝึกฝนคล้ายกับการฝึกฝนเรียนรู้จากเอกสารอ้างอิง เพียงแต่ท่านฝึกฝนสกัดข้อมูลจริงๆ ที่แทรกอยู่ในโฆษณาการฝึกฝนเช่นนี้ เป็นการทบทวนปัญญาของตนเองว่า มีความรอบรู้และรู้รอบในอรรถสาระของความรู้ข้อใดเรื่องนี้ต้องทำจริงๆ จะแนะนำเป็นคำกุญแจไม่ได้ ท่านต้องหากัลยาณมิตรที่รอบรู้ และชี้แนวทางสกัดข้อมูลต่างๆ ที่แทรกอยู่ในภาพโฆษณานี้คือบททดสอบสุดตมยปัญญา และจินตมยปัญญาตัวจริง เป็นการทดสอบว่า สิ่งที่ได้จำได้หมายรู้ทั้งหลาย

นั่น เป็นข้อมูลทางปัญญาหรือเป็นมลภาวะความรู้

ผู้ใดเห็นสุดตมยปัญญาของกาลามสูตรสืบจากภาพหนึ่ง ภาพ เขาพร้อมแล้วที่จะสร้างจิตตมยปัญญาของข้อความด้วยตนเองถึงตรงนี้ ท่านมีปัญญาชนิดที่เป็นนายเหนือข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นตรรกะ

เมื่อเห็นสิ่งใดเป็นหน่วยโดด เห็นแล้วนับได้ทันทีว่าเป็นจำนวนเท่าใด นี่คือฐานของตรรกะ

ตรรกะจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าจิตเห็นแต่ละสิ่งสัมพันธ์กัน เป็นเนื้อเดียวเห็นทุกสิ่งแค่แปรเปลี่ยนกาลเทศะ แต่ทว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่อย่างนั้นเองตรรกะเกิดขึ้นได้ เมื่อจิตเห็นรูปแยกเป็นอิสระจากสิ่งอื่น ๆ ยิ่งเห็นตนเองเป็นนายของธรรมชาติ ยิ่งคิดเหมาเอาว่าตรรกะคือความฉลาด แท้ที่จริงตรรกะคือฐานของความหลงผิดแรกเริ่มที่สุด

มองเห็นความจริงที่นี้และเดี๋ยวนี้ว่า ทั้งรูปและนาม ไม่มีสิ่งใดเลยที่จะไม่สัมพันธ์กัน สัมพันธ์ในตัวเองและสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นที่จะยึดติดคำว่าความเจริญของประเทศ ต้องมี GNP เท่านั้นเท่านั้น มันคือภาพลวงตาระดับชาติหรือระดับโลกดังนั้นที่จะยึดติดว่า คนนี้เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐีมีเงินหมื่นล้าน ก็เป็น

ภาพลวงตาระดับชุมชนเฉพาะคนที่ยึดติดตรรกะดังนั้นก็ยึดติดว่า คนนั้นทำรายได้แค่นี้แค่นั้น มันก็เป็นภาพลวงตาถัดๆ มา ความยุติธรรมจะไม่มี ถ้าเราเอาตรรกะของเลขจำนวนเป็นเป้าหมายของการตีความยุติธรรมทั่วโลกตื่นตื่นเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง เพราะไม่ได้ตัดสินความเจริญที่ตัวเลข แต่ตัดสินที่ความพึงพาตนเองได้ทางรูปธรรม

แต่พระพุทธเจ้ายังให้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทางจิต คือ ความสันโดษ สันโดษคือความพอใจในการกระทำที่มีสติปัญญาของตนเองที่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร และควรทำอะไร สันโดษไม่ใช่ข่มมือข่มเท้ารื้อหุ่นขึ้นในตลาดหลักทรัพย์ รอรัฐบาลจัดสรรเงินไปแบ่งให้รูปแบบของโครงการต่างๆ เช่น รอการช่วยเหลือยามประสบภัยพิบัติ สันโดษต้องพึ่งพาตนเองทางจิตได้

มนุษย์ที่อยู่นาน แต่พึ่งตนเองทางจิตไม่ได้ เรียกว่าติดตรรกะของเลขจำนวน ถ้าเช่นนั้นจะเห็นความเป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย จะเป็นไปไม่ได้

ความรักสากล คือ เมตตาเท่านั้นที่จะเหนือตรรกะได้ เมตตาไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กับเลขจำนวน แต่อยู่ที่มีปัญญารู้ความจริงว่าควรจะต้องอนุเคราะห์ สงเคราะห์อย่างไรในยามปกติ และยามเกิดภัยพิบัติ

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเข้าได้กับการอนุมาน (นिरนัย)

โดยสังขธรรม ชีวิตเป็นกระแสของเหตุปัจจัยที่ไหลไปด้วยอำนาจของกฎธรรมชาติธรรมดาถ้าเข้าถึงความจริงดังกล่าว ก็จะไม่อยู่เหนือการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ของรูป – นาม ชั้นห้าอายตนะหกทันทันทีถึงเราจะโน้มรับคำกล่าวด้วยศรัทธา แต่ทว่ายากที่จะหยั่งรู้ว่ามันหมายถึงอย่างไร การนिरนัยจึงไม่ใช่เรื่องสามัญธรรมดาที่คนจะรู้ได้ด้วยสามัญสำนึกถ้าเราเชื่อว่ากว่าพระพุทธองค์จะทรงตรัสรู้และนिरนัยกระบวนการของชีวิตที่เรียกว่า ปฏิจจสมุปบาท พระองค์ต้องสร้างบารมี สื่อสงฆ์ขบย แสนมหาภิภาษาปากก็คือนานมากจนสุดการคิดคำนึงถึงอย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเป็นการนिरนัยจึงเป็นเรื่องยากที่สุดที่จะเข้าถึงได้ด้วยตนเองการเข้าถึงการเห็นการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ตามพุทธดำรัส ก็ต้องเป็นขั้นนิริยบุคคลขึ้นไป ไม่ใช่เป็นเรื่องธรรมดา กาลามสูตรข้อนี้ต้องวางศรัทธาลงที่โอวาทปาฏิโมกข์ คือ จงอย่าทำความชั่วทั้งปวง จงทำกุศลให้ถึงพร้อม จงทำจิตให้ขาวรอบ เพื่อเราจะได้มีความเข้าใจในเรื่องของชีวิตให้ถูกต้องมากขึ้นคำอธิษฐานจิตว่า ขอให้เราจงมีความเข้าใจที่ถูกต้องมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นทางออกทางเดียวของกาลามสูตรข้อนี้ถ้าไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้อง (สัมมาทิฏฐิ) ที่จะไม่เชื่อการนिरนัยของนักวิทยาศาสตร์ของนักปราชญ์ทุกท่าน นับเป็นเรื่องยากจนถึงกับสุดวิสัยถ้ามีความเข้าใจถูกต้องมากขึ้นเรื่อยๆ การใช้ชีวิตจะอยู่ในทางสาย

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะตรองตามเหตุผล

เหตุผลอะไรก็ไม่มีอำนาจรุนแรงเท่าเหตุผลจากสามัญสำนึก ยิ่งมีคนเชื่อตามทำตามกันมากมาย ยิ่งทำให้น่าเชื่อถือตามจงอย่าเชื่อเพียงเพราะตรองตามเหตุผล ตามสามัญสำนึกที่เห็นโด่งๆ ว่าใครๆ ก็เชื่อตามนี้ยิ่งยากที่จะหยั่งเห็นได้ด้วยตนเอง ดังนั้นกาลามสูตรข้อนี้จึงต้องตั้งใจไว้ชอบว่า ขออย่าให้การกระทำของเราเบียดเบียนตนเองและเบียดเบียนผู้อื่นเลย คือ ทำตามพุทธวจนะนั่นเอง การตั้งใจไว้ชอบจะสัมพันธ์กับการเข้าใจชอบ ถ้าเข้าใจถูกต้องมากเท่าไร ความตั้งใจชอบก็จะถูกต้องมากขึ้นเท่านั้นเมื่อใดที่ปัญญาจากไตรสิกขาแก่กล้าพอเพียง ที่จะเกิดความเชื่อจากกฎแห่งกรรมอย่างลึกซึ้ง เป็นการเชื่อกฎแห่งกรรมจากพุทธวจนะ ไม่ใช่กฎแห่งกรรมนอกพุทธศาสนา เมื่อนั้นการเป็นทาสทำตามแพชั่นก็จะลดกำลังลงถ้ามีการโฆษณาที่ดี การประชาสัมพันธ์ที่ดีไม่ว่าจะกระทำให้ดูดีมีเหตุผลแค่ไหนก็ตาม ไม่สามารถสั่นสะเทือนจิตของเราแล้ว เมื่อนั้นอิสรภาพของจิตจะเกิดมากมายมหาศาลขนาดไหนอิสรภาพของผู้ไม่เป็นเบี้ยล่างของแพชั่นนั้นเหนือการตรองตามเหตุผลสามัญธรรมดา ผู้ใดที่มีอิสระจากการโฆษณาจากการประชาสัมพันธ์ ผู้นั้นจะโล่งโปร่งเบาสบาย มีความสุขเล็กๆ ลดภาระจากเครื่องข้องเครื่องกวนใจทั้งหลาย เข้าทำนองยกภูเขาออกจากใจ อย่างใดอย่างนั้น

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่าเข้าได้กับทฤษฎีของตน

ในปัจจุบัน การอบรมสั่งสอนให้แต่ละคนหาจุดยืนของตนเองให้พบ เยาวชนถูกเน้นย้ำต้องมีจุดยืน กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ ตามจุดยืน (ไม่รู้ว่าถูกต้องตามทำนองคลองธรรมหรือไม่) ลองได้รับการอบรมอย่างนี้ หนีไม่พ้นยึดติดทฤษฎีของตนทฤษฎีของตนจึงแสดงเอกลักษณ์ความเป็นตนเต็มที จะกินเหล้า เมายา เสพกัญชา เคล้านารี แต่งกายหลุดโลก พิเลนแคไต ถ้าไม่ผิดกฎหมาย ถือว่าใช้ได้ตามทฤษฎีของตนการทำตามอำเภอใจ ซึ่งมีกิเลสตัณหา ลากพาไป พุทธศาสตร์กล่าวว่า เพราะตั้งความเห็นผิดไว้ภายใน ๔ ประการหนึ่ง เห็นว่าสิ่งหนึ่งงามและน่ารัก จากสิ่งที่น่าเกลียดซังสอง เห็นว่าทุกสิ่งสุขน่าเอา จากสิ่งที่เป็นทุกข์น่ากลัวสาม เห็นว่าสิ่งหนึ่งเที่ยง จากสิ่งที่ไม่เที่ยงสี่ เห็นว่าสิ่งหนึ่งเป็นอัตตา จากสิ่งที่เป็นอนัตตาก็เพราะตั้งความเห็นผิดไว้สี่ประการ โลกจึงเบิกบานด้วยมิจฉาทิฎฐิ อวิชชาทำให้คนไม่กลัวการเกิด ตัณหาทำให้กล้ากระโจนลงสู่ความทุกข์และอุปาทาน ทำให้เห็นว่าการความทุกข์นั้นทนได้ ทุกข์อย่างไรไม่นานก็ผ่านไป ดังนั้น จึงไม่เข็ดหลาบการที่จะเห็นทฤษฎีของตนเองด้วยตนเองเป็นของน่ากลัว จึงยากเสมือนพยายามมองหาเงาตนเองเที่ยงตรงพอดีทำจนจึงแนะนำให้คบหากัลยาณมิตร คือ ผู้ที่จะชักจูงไปในทางคิดถูกทำถูก หมายถึงคบกับผู้ที่ปลุกจิตให้คิดถึงสังขารเมื่อเราเห็นความจริง จึงจะรู้ว่าวิธีคิดแยกคาย ทำอย่างไรจึงจะเลือกทำ พูดคิดให้เกิดสุข ให้มีความทุกข์น้อยที่สุดพระพุทธองค์กล่าวว่า “ถ้า

เธอใช้เราเป็นกัลยาณมิตร นั่นคือที่สุดของพรหมจรรย์” หมายถึง การเดินตามรอยอริยะธรรมสามารถดับทุกข์ได้สนิทแน่นอนตั้ง เจตนาไว้ในใจ “คบหากัลยาณมิตร คิดแต่สิ่งที่แยบคาย” แล้วก็ อาจเห็นปมด้ายยุ่งที่ยึดไว้เป็นทฤษฎีของตน

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะเห็นภาพลักษณ์จาก ภายนอก

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ตั้งแต่เล็กแต่น้อยก็ถูกอบรมบ่มนิสัย ให้มีกิจกรรมทางดงาม มนุษย์ถูกเน้นย้ำให้พัฒนาภาพลักษณ์ ภายนอกให้ต้องตามค่านิยมสมัยการที่จะเห็นอะไรขัดแย้งกับ ภาพลักษณ์ภายนอกจึงแทบจะเป็นเรื่องเหนือวิสัยกาลาสูตรข้อนี้ จะเห็นได้ ต่อเมื่อเห็นสังขรณ์ว่าทุกสิ่งกำลังเป็นไปตามกฎเกณฑ์ ของอนัตตา ถ้าเช่นนั้นแล้วจะตกแต่งภาพลักษณ์ภายนอกให้ดีแค้ ไต ก็ต้องตกอยู่ภายใต้กฎของอนัตตาด้วยขอเชิญท่านอ่าน “อนัตตากับชีวิตที่ทันสมัย” สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๗ หน้า ๒๓๐ หน้า ซึ่งได้เขียนแนะนำเรื่องอนัตตาครอบคลุม กิจกรรมที่สำคัญของโลกาภิวัตน์ไว้ทั้งหมดแล้วขอให้ลองคิดถึง ความจริงง่าย ๆ เหตุใดนักแสดงที่วีและภาพยนตร์ วีดีโอทั้งหลาย ทั้งที่เป็นตัวเอง ตัวรอง ตัวร้าย จึงสวมบทบาทได้ราวของจริง ทั้งๆ ที่ทำตามผู้กำกับการแสดงเท่านั้นความถึงบทบาททำให้คน

ดูดีดองแถม ชีวิตจริงไม่มีที่จะเข้มข้นถึงขนาดนั้น คนส่วนมากจะมีสติยับยั้งชั่งใจ ไม่รู้ว่ามัจจนเกินไปอย่างเดียวกับการแสดงถามว่า นักแสดงที่สวมบททั้งบทยดี บทร้าย ต้องรับกรรมใหม่ ข้าพเจ้าบอกได้เลยว่า ต้องได้กรรมตามนั้น เพราะมีเจตนาจะเล่นไปตามนั้น เพียงแต่ว่าผลของกรรมไม่รุนแรง เพราะที่ไม่สำเร็จสมดังเจตนา ก็เพราะใจเป็นประธานของสรรพสิ่ง เราจึงถูกสอนและอบรมให้ทำจิตใจให้ดี ทำหน้าที่ถูกต้อง เราจึงถูกสอนให้ทำกุศลให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ส่วนที่เป็นอกุศลอย่าไปทำเลยแต่นักแสดงทั้งหลาย โดยเฉพาะเล่นบทร้าย บทโหด ต้องได้รับอกุศลวิบากแน่นอน ใครที่เชื่อธรรมะจะไม่มีความแลกเปลี่ยนเงินทองกับอกุศลกรรมแบบนั้น เราเป็นผู้ดูทั้งหลายก็พลอยรับมโนกรรม หลงรักหลงชังเรื่องที่ไม่จริง พุทธศาสตร์จึงเน้นย้ำ การสำรวมในวินัย การไม่ดูการละเล่นที่เป็นข้าศึกต่อกุศล การทำจิตให้ยิ่ง สามสิ่งนี้จะทำให้ช่วยบรรเทา การติดยึดแต่ภาพลักษณ์ภายนอกลงได้บ้าง

อย่าปลงใจเชื่อเพียงเพราะว่านั่นคือคำพูดของครูของเรา

กาลามสูตรข้อนี้เป็นข้อที่ต้องพึงสังวรระวัง เพราะการดีด้านล้มล้างคำสั่งสอนของครูเป็นอกุศลอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งเป็นไปไม่ได้ที่มนุษย์จะไม่เชื่อครูคนแรก คือ บุพการีของเราเอง

เพียงแต่ว่า อย่าเชื่อจนสุดโต่งจนกระทั่งเบียดเบียนผู้อื่น
 อย่างโหดร้าย เช่น องค์กรลีมาลตามฆ่าคนเพราะเชื่อคำพูดของครู
 พระเจ้าอซาติศัตรูฆ่าพ่อเพราะเชื่อครู เหตุการณ์รุนแรงเช่นนี้
 ปรากฏตลอด ต้องฟังสังฆวระวังเจ้าชายสิทธัตถะเมื่อตรัสรู้เป็น
 สัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ก็ไม่คิดล้มล้างความเชื่อของศาสนา
 พราหมณ์ ท่านจะรอว่าถ้าใครมีปัญญาต้องการรู้ความจริงให้มาก
 ยิ่งขึ้น จึงจะบอกทางให้ และก็ยังเน้นย้ำไม่ให้เชื่อโดยไม่พิสูจน์อีก
 พุทธศาสนานอกจากจะใจกว้าง ยังทำให้พิสูจน์ความจริงด้วย
 ตนเองหน้าซำค่ากล่าววว่า การตอบแทนพระพุทธรูปตามพุทธ
 ประสงค์ คือ การพิสูจน์สังขธรรมที่พระองค์ตรัสไว้ นี่ก็เท่ากับสอน
 ไม่ให้ยึดติด แต่ไม่โยนทิ้งในคำสั่งสอนของครูไม่ยึดติด ไม่โยนทิ้ง
 คือ ทำที่ที่พุทธศาสนิกชนควรวางศรัทธาต่อคำสั่งสอนของ
 พระพุทธเจ้า จนกว่าเราจะมีปัญญา เปลี่ยนคำสั่งสอนนั้นเป็น
 ความจริงด้วยตัวเราเอง

ถ้าไม่อายุที่จะแก้ปัญหาโดยวิธีง่ายๆ คนไทย คือเจ้าโลก

กาลามสูตรสิบเป็นพุทธปรัชญาที่เป็นเพชรน้ำเอก เป็นจุด
 เดี่ยวกับมหาปัญญาที่พระองค์ทรงพระกรุณาบอกแผนทีธรรมไว้
 ให้กับพุทธบริษัทไม่ต้องสงสัยเลยว่านักปรัชญาตะวันตกจะ

ประทับใจในกาลามสูตรสิบมากแค่ไหน เพราะมันเท่ากับชี้ช่องทางให้โยนทิ้งปรัชญาตะวันตกทั้งมวลความจริงสิบทางที่มนุษย์ติดยึด จนต้องวนเวียนอยู่ในสังสารจักรของอารมณ์ หากทางออกไม่ได้ไม่ว่าจะแก้ปัญหอย่างไร โดยอาศัยปรัชญาตะวันตกเป็นบรรทัดฐาน ผลข้างเคียงย่อมตามมาเสมอแก้ปัญหานึงดับ ต้องแถมอีกปัญหาหนึ่งทดแทน จึงเป็นการแก้ปัญหาก็เพื่อแลกปัญหาไม่ต่างอะไรกับปรัชญาธุรกิจของโลกข้าพเจ้าใช้เวลาสิบปีที่จะแกะรหัสของกาลามสูตรสิบ ถ้าไม่ใช่สิ่งที่ดีเลิศประเสริฐสุดแล้วกาลามสูตรสิบจะเป็นพุทธดำรัสที่อยู่ยงคงกะพันมาเป็นพันปีได้อย่างไรโดยวางศรัทธาว่า เรายังโง่อยู่ จึงยังเข้าไม่ถึงกาลามสูตรสิบ จนกระทั่งปัญญาค่อยมีการพัฒนา ทีละเล็กทีละน้อยท้ายที่สุดจึงถึงบางอ้อว่า แท้ที่จริงนี่คือเคล็ดลับที่พระพุทธองค์มอบไว้ให้เป็นประจักษ์ “ปริศนาธรรม” หรือความลับของจิต

ความลับนี้เปิดเผยอยู่ทุกขณะจิต ถ้ามีสติสัมปชัญญะสูงพอที่จะเห็นความจริงตามธรรม เห็นให้เป็นปัจจุบันธรรมตรงตามความจริงการที่รู้อยู่กับปัจจุบันธรรมย่อมปลอดพ้นแล้วจากความเชื่อทั้งมวล ย่อมปลอดพ้นแล้วจากการยึดติดและการผลักดันในสิ่งใดๆ ปัจจุบันธรรมจึงเป็นเสมือนสภาวะที่จิตจะพร้อมใช้ความรู้ให้ตรงกับสภาวะของปัญหาปัจจุบันธรรมของสัตบุรุษจะใช้ความรู้อย่างรู้จักตน รู้จักชุมชน รู้จักบุคคล รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักประมาณ รู้จักกาลความพอเหมาะพอสมทั้งมวล จะประมวลกันเป็นพอดีเป็นกาลามสูตรสิบหลักของคนสมบูรณ์แบบกับหลักของกาลามสูตรสิบแท้จริง คือ หลักเดียวกันผู้ใดตื่นรู้อยู่กับความเป็นจริง ไม่

ยึด ไม่ผลักดัน เขาพร้อมแล้วที่จะใช้กาลามสูตรสิบเป็นมหา
มัจฉิมาปฏิบัติทากาลามสูตรสิบ คือ เพชรน้ำเอก เป็น “ปริศนา
ธรรม” ความลับของจิตให้เข้าสู่สัมมัตตะสิบ ภายในขณะจิตเดียว
นี่แหละคือ “เซ็นของเถรวาท”นี่แหละคือ “เซ็นที่สุดยอด” หรือ
“สุดยอดของปริศนาธรรม”ถ้าคนไทยไม่อายุกับการแก้ปัญหา
โดยไม่ต้องอาศัยอะไรเลยนอกจาก “ศรัทธาในกาลามสูตรสิบ”
ตรงตามอำนาจของธรรมปัญหาทุกชนิดจะถูกแก้ได้ภายในขณะ
จิตเดียวถ้าไม่อายุว่าหลักพุทธธรรมนั้น ยิ่งกว่าหนึ่งกำลังภายใน
ทุกเรื่องรวมกัน บางที่การบรรลุธรรมก็ง่าย แค่ดูรู้เห็นอยู่เป็น
ปัจจุบันธรรม เช่นนั่นเอง

หมายเหตุ ข้างล่างนี้คือข้อความแทรกระหว่างบท ซึ่งจะมี
อยู่ทุกบท

สถานที่ปฏิบัติธรรมคือ โอเอซิสทางจิตวิญญาณ

การชำระสถานที่ปฏิบัติธรรมไว้ได้ คือ การตั้งอยู่ใน
คุณธรรมสี่เขียว คุณธรรมสี่เขียว คือ จิตวิญญาณที่เห็นคุณค่าของ
ธรรมชาติและคุณค่าของมนุษย์ที่ทำงานกรรมด้วยมือ เพื่อความ
เป็นประโยชน์สูงและประหยัดสุด

สถานที่ปฏิบัติธรรมเป็นที่พักผ่อนทางจิตวิญญาณ ที่นี้ทุก
คนสามารถเข้าใช้ข้าวของต่างๆ ราวกับว่าเป็นของสาธารณะ

ณ ที่แห่งนี้ จะพบบุคคลผู้มีพรหมวิหารธรรม ประกอบ
กิจกรรมด้วยความเชื่อแห่งบุญบารมี เขาพร้อมที่จะแก้ไขปัญหา
ของชีวิตด้วยสัมมัตตานภาพหรืออานภาพแห่งความถูกต้อง

ความเป็นนวมคลย่อมเกิดกับผู้มาเยี่ยมเยือนสถานที่ปฏิบัติ
ธรรม เขาจะพบว่า เขาเป็นคนที่สำคัญที่คนที่นี่พร้อมจะสละเวลา
เพื่อและช่วยแก้ไขปัญหของเขา

นี่คือพลังของนิพพานที่นี่และเดี๋ยวนี้

บทที่
๒

ความเป็นมหามัชฌิมาปฏิบัติ ของอิทัปปัจจยตา

อำนาจกำปั่นทุบดินธรรมดาในฐานะตังคณิพพาน

อำนาจอิทัปปัจจยตา คืออำนาจของพระเจ้าที่คุมพระเจ้า นี้คือวาทะของท่านพุทธทาสภิกขุที่ใช้ภาษาสื่อถึงอำนาจสูงสุดของอิทัปปัจจยตาโดยอรรถาธิบาย ท่านพุทธทาสภิกขุแยกกระบวนการเกิดทุกข์และการดับทุกข์ด้วยปฏิจรมุขปาทหลายรูปแบบ แต่ที่ไม่ปรากฏในคำอธิบายที่อื่น คือ การดับทุกข์ด้วยกระบวนการอุปนิสธรรมหรืออริยสัจใหญ่จากแผนภาพลายมือของท่านพุทธทาสภิกขุเกี่ยวกับอุปนิสธรรมจะได้หลักการว่า ถ้าวิชชาเป็นเหตุ ทุกข์ก็เป็นผล เรียกว่า ด้วยปฏิจรมุขปาทสายทุกข์ ซึ่งเป็นกระบวนการ

ปฏิจจสมุปบาทที่อ้างอิงกันทั่วๆ ไปด้วยปฏิจจสมุปบาทสายทุกข์นี้ การดับทุกข์คือกระบวนการย้อนกลับ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Spontaneous reaction หมายความว่าทิศทางของกระบวนการ จะถูกควบคุมโดยปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของกระบวนการ

ปัจจัยที่ท่านพุทธทาสเน้นย้ำเพื่อดับทุกข์มี ๓ ขั้นตอน คือ หนึ่ง เน้นที่ผัสสะให้มีสัมมาสติรู้ที่การดับผัสสะ (ปฏิขะสัมผัส) สอง เน้นที่เวทนาให้มีสติและสัมปชัญญะรู้เท่าทันมายาของเวทนา ที่ถูกส่งมาจากผัสสะ สาม เน้นที่ตัณหาให้มีสติและปัญญารู้เท่าทันกิเลสที่จรมาเป็นครั้งคราว

ข้าพเจ้าผู้เขียนบทความนี้เรียกกระบวนการนี้ว่าปฏิจจสมุปบาทสายทุกข์ ซึ่งเป็นมุมมองโลกแบบลบ คือตั้งสติกันทุกข์ไว้ที่ขั้นตอนต่างๆ เพื่อป้องกันการเกิดทุกข์ตามกระบวนการปฏิจจสมุปบาทสายทุกข์

แต่ยังมีปฏิจจสมุปบาทอีกกระบวนการ ขอเรียกว่าปฏิจจสมุปบาทสายไร้ทุกข์ คำว่า ไร้ทุกข์หมายความว่า ทุกข์ที่เกิดจากกระบวนการปฏิจจสมุปบาทเท่านั้น ไม่ใช่ทุกข์โดยนัยอื่นๆ ปฏิจจสมุปบาทสายไร้ทุกข์นี้มีทุกข์เป็นต้นเหตุ ศรัทธาเป็นปัจจัยและต่อเนื่องไปถึงนิพพาน ท่านพุทธทาสภิกขุเน้นย้ำคำว่า “เพชรในหัวคางคก” กล่าวคือ ใครเห็นคุณของความทุกข์ก็จะเห็นแต่คุณค่าของความทุกข์ หรือถ้าศรัทธาสูงมากก็จะรู้สึกถึงพระคุณของความทุกข์ ลองเห็นพระคุณของความทุกข์ ไม่ว่าจะทุกข์ชนิดใดก็ตาม ความกลัวทุกข์จะหายไป มีแต่ศรัทธาที่สัมผัสกับสภาวะ

ทุกข์ สภาวะของจิตจะทะยานขึ้นสู่ปราโมทย์ ปิติ บัณฑิติ สมาริ
 สุข ยถาภูตญาณทัสสนะ และเรื่อยไปจนถึงนิพพาน ทุกสภาวะใน
 กระบวนการนี้ เป็นสิ่งที่ขบใจ ผลที่ได้จึงอัศจรรย์ นับเป็นการ
 มองสังขารของทุกข์ในแง่บวก มีแต่ท่านพุทธทาสภิกขุที่แจ่มแจ้ง
 เรื่องนี้อย่างละเอียด ใครเข้าใจได้ว่า ในเตาหลอมเหล็กก็มีนิพพาน
 จะรู้วิธีดับทุกข์ท่ามกลางเพลิงทุกข์ จิตจะเป็นการกลับทิศของ
 ทุกข์จากกระบวนการสายทุกข์สู่สายไร้ทุกข์ เรียกว่า ตังคณิพ
 พาน สรุปคือ ปัญญารู้เท่าทัน มาयाของความทุกข์ทุกชนิด ทุกๆ
 ประเภท

ปฏิบัติสมุปบาท 24

(ปฏิบัติสมุปบาท ซ้อน ปฏิบัติสมุปบาท)

ตรัสไว้ในบาลีตติยสูตร ทสพลวรรค, ส ; 16/35/68

อวิชชานิพพานสังขารขยญาณ

วิญญานวิมุตติ

นามรูปปริวาระ

อายตนะนิพพิทา

ผัสสะยถาภูตญาณทัสสนะ

เวทนาสมาธิ

ตัณหาสุข

อุปาทานบัลลัทธา

ภพปิติ

ชาติปราโมทย์

ชรามรณะสังฆา

ทุกข์

เพชรในหัวคางคก

ใครหาพบ ได้ เขาสบายเอ๋ย

ดังนั้น อิทัปปัจจยตาจึงอาจแบ่งได้สองกระแสคือ อิทัปปัจจยตาควบคุมปฏิจจสมุปปาตสายทุกข์และสายไร้ทุกข์ ถึงแม้ว่าองค์ประกอบทั้งหมดเป็นองค์ธรรมฝ่ายโลกียธรรม แต่ก็อาจนับเนื่องว่า คือ กระบวนการโลกุตระธรรมได้ตรงที่จิตพลิกได้ทันทีจากความกลัวเป็นศรัทธา ตรงนี้เองเป็นสังฆธรรมของนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้การมองเห็นพระคุณของทุกข์ จึงเป็นเพชรในหัวคางคก และทำให้จิตเข้าสู่ตังคนิพพานได้โดยไม่ขึ้นกับเงื่อนไขภายนอก อวิชชาจึงไม่มี มีแต่วิชชาในปฏิจจสมุปปาตสายไร้ทุกข์การพลิกจิตจากปฏิจจสมุปปาตสายทุกข์สู่ปฏิจจสมุปปาตสายไร้ทุกข์ จึงเป็นการดับทุกข์โดยฉับพลัน ซึ่งน่าจะเหมาะกับอุปนิสัยของผู้ที่ ชอบสะดวก รวดเร็ว และชอบความทันใจของเทคโนโลยีจิ้มจอบในยุคออนไลน์ข้าพเจ้าขอเสนอว่า แทนที่จะเถียงในเชิงอรรถะ ทำไมท่านไม่ทดลองพลิกจิตดูบ้างเล่า จากความกลัวเป็นศรัทธา บางที่ท่านจะเข้าใจเพชรในหัวคางคกก็ได้ และนี่คือ เทคโนโลยีดับทุกข์แบบฉับพลัน การพลิกจิตไม่ต้องการอะไรเลย แค่เรียกกตเวทิตาต่อสภาวะธรรมเท่านั้นการดับทุกข์ผ่านอุปนิสัยธรรมจึงทำได้ง่าย ๆ เหมือนเป็นอำนาจกำปั้นทุบดินธรรมดา ง่ายจนคนที่กลัวพุทธศาสตร์เสียเกียรติ ไม่กล้าลองทำเพราะเกรงจะเสียความยากลำบากที่อุตส่าห์ปฏิบัติธรรมมายาวนาน.....ก็เป็นที่นี้ นี่คือนำนาจ

กำบังทูปดินในฐานะตถังคณิพพาน ถ้ามีกำลังของคารวะธรรมสูง
พอ

อำนาจกำบังทูปดินธรรมดาในรูปแบบที่เป็นเอกสภาวะ

ในกระบวนการปฏิบัติสมุปปาทสายทุกข์และไร้ทุกข์ต่าง
ประกอบด้วย ๑๒ องค์ธรรมและต่อเนื่องเชื่อมโยงกันเป็นระบบที่
แน่นอนรวมสืบเอ็ดขั้นตอน ต้องอย่าเข้าใจว่าเป็นการแปรรูปของ
อวิชชาเป็นสังขาร หรือสังขารเป็นวิญญานเช่นเดียวกับการ
แปรรูปวัตถุเป็นผลิตรกัณฑ์ในโรงงานอุตสาหกรรม ควร
ทำความเข้าใจให้ตรงว่า นี่คือการผุดบังเกิด [becoming] ไม่ใช่
การเกิด [birth] และเพราะว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ขึ้นกับกาลเวลา จึง
เสมือนว่าสิ่งนี้มีอยู่เป็นอมตะธรรม ทำให้สามารถมองเห็นเป็น
อำนาจกำบังทูปดินคือสิ่งต้องมียู่เช่นนั้น ถ้าไตร่ตรองว่า
พระพุทธเจ้าสามารถอธิบายสิ่งที่มีอยู่ประจำโลกได้ด้วยสัจธรรมที่
เป็นอมตะ จะรู้สึกอัศจรรย์ในความเป็นสัพพัญญูของพระพุทธองค์
ได้อย่างล้าลึกถ้าเรารู้สึกมหัศจรรย์การค้นพบว่า แสงมองเห็นที่
ล้อมรอบชีวิตของเราประกอบด้วยแถบแสงเจ็ดสี เราก็มองว่า
มหัศจรรย์ว่าความทุกข์ที่ประจำอยู่ในชีวิตของเรานั้น พระพุทธเจ้า
สามารถอธิบายการอุบัติออกได้เป็น ๑๑ ขั้นตอน ๑๒ อากาของที่มี
อยู่ผูกโยงเป็นชีวิตของเราอยู่ แต่มีพระสัพพัญญูแยกแยะ ได้แนะ

วิธีควบคุมไว้และหน้าซำยังระบุอำนาจที่ผลักดันกระบวนการดังกล่าวได้โดยบัญญัติว่าคือ “อิทัปปัจจยตา” เราจดจำแถบแสงเจดสีของแสงมองเห็นได้ แต่มีก็คนที่จดจำขั้นตอนการเกิดทุกข์ของตนเองได้บ้าง ถ้าถามตนเองเช่นนี้ จะเห็นว่า อำนาจของอิชชาช่างปิดบังสิ่งที่ควรรู้และไม่ตระหนักรู้ได้ดีเยี่ยมจริงๆ

อำนาจกำปั่นทุปดินธรรมดาที่สัมพันธ์กับอายตทก

อายตนะ หมายถึงที่เชื่อมต่อให้ความรู้ แบ่งเป็นอายตนะภายในหกคือ ตา หู จมูกลิ้น กาย ใจ ซึ่งทำหน้าที่เชื่อมต่อกับอายตนะภายนอกหกคือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ และธรรมารมณ์ สำหรับให้ใจยึดหน่วงตั้งแต่จำความได้จนถึงขณะที่กำลังอ่านหรือกำลังเขียนบทความนี้ก็รู้สึกว่าการมองเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การได้รส การรู้สึกสัมผัสเย็นร้อนอ่อนแข็ง รวมถึงการคิดคำนึงเป็นธรรมชาติธรรมดาพบอยู่ทั่วไป น้อยคนนักที่จะรู้ซึ่งถึงคุณค่าของอายตนะหกที่กำลังผลักดันชีวิต มีบ้างไหมที่จะเชื่อว่าบุญบารมีของมนุษย์ทำให้เกิดความสามารถดังต่อไปนี้ เมื่อต้องการมองเห็น เหตุปัจจัยก็เอื้ออำนวยให้ได้เห็น เมื่อต้องการได้ยิน เหตุปัจจัยก็เอื้ออำนวยให้ได้ยิน เมื่อต้องการได้กลิ่น เหตุปัจจัยก็เอื้ออำนวยให้ได้กลิ่น เมื่อต้องการได้ลิ้มรส เหตุปัจจัยก็เอื้ออำนวยให้ได้ลิ้มรส เมื่อต้องการได้สัมผัสเหตุปัจจัยก็

เอื้ออำนวยทำให้ได้รู้สัมผัสต่างๆ เมื่อต้องการการคิดนึก เหตุปัจจัยก็เอื้ออำนวยให้ได้การคิดนึกเมื่อมองไม่เห็นว่าการบวนการนี้คือมหัศจรรย์ของชีวิต มองไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่ต้องมี มนุษย์จึงต้องแสวงหาอำนาจอื่นๆ ด้วยการปรุงแต่งสิ่งต่างๆ ขึ้น จนหลงเข้าไปในอำนาจที่ตนปรุงแต่งขึ้น ยิ่งปรุงแต่งมากขึ้นเท่าไรก็ยิ่งได้รสของความทุกข์มากขึ้นเท่านั้นการปรุงแต่งซึ่งเป็นอำนาจของอิทัปปัจจัยตาฝ่ายโลภก็มีแนวโน้มที่ไม่มีใครปรารถนาอยู่อย่าง คือเมื่อได้สิ่งที่ต้องการมาแล้ว ความพอใจจากการได้สิ่งนั้นมันจางคลายลงอย่างรวดเร็ว แล้วความอยากก็ผุดขึ้นอีก จิตก็ต้องดิ้นรนกระเสือกกระสนไปแสวงหาสิ่ง ตัวมันเองปรุงแต่งขึ้นมาอีก ในกระบวนการแสวงหา ก็เกิดความทุกข์ทรมานน้อยตามเหตุปัจจัยที่อยู่ระหว่างการแสวงหา ครั้นเมื่อได้ตามความปรารถนาอีก มันก็มีความสุขชั่วขณะแล้วก็เกิดความอยากขึ้นมาอีก มนุษย์วนเวียนอยู่กับการปรุงแต่งความอยาก แสวงหาสิ่งที่ตนอยากแล้วก็ปรุงแต่งขึ้นใหม่นับครั้งไม่ถ้วน จึงเกิดอาการวนเวียนและหลงเข้าไปในมายาของการปรุงแต่งของตนเอง เหมือนคนหลงทางต่างๆ ที่ก็ยังยืนอยู่บนผิวโลกอย่างเดิมนั่นเอง แต่จิตสูญเสียความมั่นใจในตนเองว่าจะกลับที่เดิมได้อย่างไร ท่านเรียกสภาวะที่จิตขาดความมั่นใจในตนเองว่า “หลงทาง” การหลงทางกลับบ้านไม่ถูกเป็นอย่างไร จิตหลงทางกลับสู่ความเป็นอิสระอย่างเดิมไม่ได้ก็เป็นอย่างนั้น จนกว่าจะมีผู้มีปัญญามาตรัสรู้และเห็นทางกลับที่เดิม และผู้มีปัญญานั้นต้องทำบารมีมานาน เพื่อที่จะสามารถอธิบายแผนที่กลับคืนสู่สภาพให้ผู้อื่นเข้าใจๆ ได้ สำหรับบางคน

ที่วันเวียนปรุ้งแต่งทุกข์จนเบื่อหน่ายแล้วก็อาจใช้แผนที่ธรรมนั้น
 เดินกลับที่เดิม สำหรับผู้ที่ยังสนุกอยู่กับการปรุ้งแต่งความทุกข์อยู่
 ก็คงต้องเดินหน้าแบกความทุกข์ต่อไป ความทุกข์ที่น่าเกลียด
 สูงสุดของมนุษย์ก็อยู่ในอำนาจที่กำบังนุบดินนี้เองคือ เมื่อ
 ต้องการจะมองเห็น เหตุที่มีอยู่ไม่อิงอาศัยให้ได้การมองเห็น เมื่อ
 ต้องการจะได้ยิน เหตุที่มีอยู่ไม่อิงอาศัยให้ได้ยิน เมื่อต้องการจะได้
 กลิ่น เหตุที่มีอยู่ไม่อิงอาศัยให้ได้กลิ่น เมื่อต้องการจะได้รส เหตุที่
 มีอยู่ไม่อิงอาศัยให้ได้รส เมื่อต้องการจะได้สัมผัส เหตุที่มีอยู่ไม่อิง
 อาศัยให้ได้สัมผัส เมื่อต้องการจะได้คิด เหตุที่มีอยู่ไม่อิงอาศัยให้
 ได้คิด

พระเจ้าในมนุษย์ธรรมดาให้คุณและโทษสูงสุด

พุทธศาสตร์กล่าวว่า การมองเห็นต้องเกิดจากการประจวบ
 เหมาะระหว่างตากับรูปธาตุและการทำหน้าที่ของจักขุวิญญาณ
 คนบางคนตาใสแจ้ว วัตถุประสงค์ก็ชัดเจน แต่มองไม่เห็น เพราะการ
 ไม่ทำหน้าที่อิงอาศัยของจักขุวิญญาณ เรียกว่า ตาบอดตาใส บาง
 คนจักขุวิญญาณทำหน้าที่ แต่ส่งภาพไปที่มโนวิญญาณไม่ได้ เลย
 เสมือนมองไม่เห็น เช่น คนเสียใจมากๆ จนตาพว้า หรือผู้ที่ตาบอด
 จับพลันไม่สามารถจะมองเห็นเนื่องจากขาดโลหิตไปเลี้ยง
 ประสาทตา เขาจะเกิดอาการช็อก หรือคนที่ถูกขังในห้องมืดเป็น

แรมเดือนไม่เห็นแสงสว่างนานๆ เมื่อถูกปล่อยจากห้องขังจะมีความผิดปกติในการมองเห็นอย่างเฉียบพลัน ตัวอย่างเหล่านี้ แม้เรายังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน แต่ก็สามารถสร้างอุปนิสัยได้ว่าเมื่อต้องการมองเห็น ปัจจัยที่อิงอาศัยอยู่ไม่อิงอาศัยให้มองเห็น น่าจะเป็นความทุกข์อย่างยิ่งถ้าเข้าใจความทุกข์เฉียบพลันเกี่ยวกับการมองเห็นก็อาจจะอุปนิสัยความทุกข์เฉียบพลันที่เกิดจากการไม่ได้ยิน เมื่อต้องการจะได้ยิน การไม่ได้กลิ่นเมื่อต้องการจะได้กลิ่น การไม่รู้รสเมื่อต้องการรู้รส การไม่รู้เย็นร้อนอ่อนแข็ง(โผฏฐัพพารมณ)เมื่อต้องการรู้ถึงสัมผัสต่างๆ และการไม่รู้การคิดเพราะเป็นโรคลืม เป็นต้น

กล่าวอีกนัยหนึ่ง คนที่มีปกติได้เห็นเมื่อต้องการเห็น ได้ยินเมื่อต้องการได้ยิน การไม่ได้กลิ่นเมื่อต้องการกลิ่น ได้รสเมื่อต้องการรส ได้คิดเมื่อต้องการคิด ทุกสภาวะคือ โชคอันประเสริฐของภาวะมนุษย์เสมือนมีอำนาจของพระเจ้า อยู่ในตัวเองอยู่แล้ว กล่าวโดยนัยตรงกันข้าม คนที่มีปกติได้เห็นเมื่อต้องการเห็น ได้ยินเมื่อต้องการได้ยิน ได้กลิ่นเมื่อต้องการกลิ่น ได้รสเมื่อต้องการรส ได้สัมผัสเมื่อต้องการสัมผัส ได้คิดเมื่อต้องการคิด.....แล้วไม่รู้ว่ามีอำนาจของพระเจ้าอยู่ภายในแล้วก็เท่ากับคนผู้นั้นโชคร้ายอย่างยิ่ง เนื่องจากไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่มีในตนเองกล่าวโดยสังขรณ์หน้าทีที่อายตนะภายนอกทั้งหกทำงานประสาน พลวัตสอดคล้องโดยปกติธรรมดากับอายตนะภายในทั้งหก นี่คืออำนาจของอิทัปปัจจยตาที่มีค่าเทียบเท่ากับพระเจ้าใน

กำมือมนุษย์ เมื่อใดก็ตาม มนุษย์สูญเสียอำนาจนี้แม้เพียง อำนาจเดียวจากอำนาจทั้งหมดที่มีอยู่ เขาก็จะประสบกับความทุกข์ที่สาหัสและอาจมีผลทำให้คนรอบข้างต้องพลอยทุกข์ไปด้วยกล่าวโดยสรุป พระเจ้าในมือมนุษย์ธรรมดาคือ อำนาจการมองเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การได้รส การได้สัมผัส การได้คิดนี้ ถ้าเมื่อไรขาดหายไปแค่อำนาจใดอำนาจหนึ่งก็จะก่อทุกข์สาหัสกับมนุษย์ผู้นั้นทันที

เมื่อมนุษย์ต้องการจะเป็นพระเจ้าเสียเอง

อำนาจอิทัปปัจจยตาเป็นอำนาจที่สร้างโลกสังขารโดยปรุงแต่งด้วยเหตุปัจจัยจำนวนอนเนกอนันต์ เป็นองค์ประกอบให้ชื่อวาทกายใจหรือรูปนาม การได้อายตนะทั้งหกในองค์ประกอบกายใจหรือรูปนามนี้ ท่านเชื่อว่าเกิดจากความอยากของจิตที่จะมีอำนาจที่จะเห็น ที่จะได้ยิน ที่จะได้กลิ่น ที่จะได้รส ที่จะได้สัมผัส ที่จะได้คิด หรือเป็นวิวัฒนาการของจิตตสังขาร ความอยากเมื่อมีกำลังมาก เข้าก็สามารถสร้างสิ่งมีจริงจากสิ่งที่เป็นมายาได้ แต่การปรุงแต่งของจิตตสังขารต้องเป็นไปตามกฎของเหตุปัจจัยตามธรรมชาติธรรมดาที่เรียกว่าอิทัปปัจจยตา และกฎนี้ก็ต้องทำงานควบคู่กับไตรลักษณ์ อำนาจหรือกฎตามธรรมชาตินี้ พุทธศาสตร์ให้หนิยามว่า เป็นสิ่งมีเอง พระพุทธเจ้าจะตรัสรู้หรือไม่ก็ตาม สิ่งนี้ย่อมมีอยู่

จึงให้ชื่อที่รู้จักกันว่าเป็นอสังขตธรรมปัญหาของจิตตสังขารที่ปรุงแต่งด้วยความอยากคือ มันสวนกระแสกับกฎของธรรมชาติที่นิยามว่า อนัตตา หมายถึงสิ่งปรุงแต่งต้องอิงอาศัยกันด้วยเหตุปัจจัยภายใต้กฎอิทัปปัจจยตา มันต้องเป็นไปเช่นนี้เรื่อยไปไม่สามารถบังคับบัญชาได้ว่า ต้องเป็นอยู่อย่างถาวรหรือเป็นตัวตนที่ถาวรของอะไร จิตตสังขารของความหลงนั้นมีรากฐานอยู่ที่วิชชาคือ ความไม่รู้จักความจริง จึงปรุงแต่งหากระบวนการให้ได้รูปอมตะบ้าง จิตอมตะบ้าง ความดีนรรณะเสือกกระสนให้ได้ตามที่ปรารถนาจึงเป็นการบ่งชี้ว่า มนุษย์ไม่ยอมอยู่ภายใต้กฎของธรรมชาติ ต้องการเหนือธรรมชาติ ควบคุมบังคับธรรมชาติตามที่ตนต้องการ มนุษย์ต้องการให้สิ่งที่ตนรักคงทนถาวร ให้สิ่งที่ตนไม่รักสลายหายไป กล่าวให้สัมพันธ์กับอายตนะทั้งหกก็คือเมื่อต้องการได้เห็น ก็สามารถควบคุมการมองเห็น เมื่อต้องการได้ยิน ก็สามารถควบคุมการได้ยิน เมื่อต้องการได้กลิ่น ก็สามารถควบคุมการได้กลิ่น เมื่อต้องการได้รส ก็สามารถควบคุมการได้รส เมื่อต้องการได้สัมผัส ก็สามารถควบคุมการได้สัมผัสเมื่อต้องการได้คิด ก็สามารถควบคุมการคิดได้

เมื่อไม่ต้องการจะเห็น ก็สามารถดับการมองเห็น เมื่อไม่ต้องการได้ยิน ก็สามารถดับการได้ยิน เมื่อไม่ต้องการได้กลิ่น ก็สามารถดับการได้กลิ่น เมื่อไม่ต้องการได้รส ก็สามารถดับการได้รส เมื่อไม่ต้องการได้สัมผัส ก็สามารถดับการได้สัมผัส เมื่อไม่ต้องการได้คิด ก็สามารถดับการคิด

ในสมัยก่อนพุทธกาล มนุษย์แสวงหาความรู้จนสามารถควบคุมความต้องการและความไม่ต้องการได้ ตัวอย่างเช่นสามารถฝึกจิตด้วยวิธีการต่างๆ จนสามารถเกิดตาทิพย์ หูทิพย์ เหาะเหิน ดำดิน รู้ใจผู้อื่นหรือแม้แต่คิดวัตถุเพื่ออำนวยความสะดวกอย่างชนิดที่ปัจจุบันเรียกว่า เทคโนโลยีก็มีอยู่ หลักฐานก็คือ สิ่งก่อสร้างในโบราณคดีต่างๆ หรือแม้แต่การดองศพไม่ให้เน่าเปื่อย ถูกนับเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่นักวิทยาศาสตร์ปัจจุบันยังทำไม่ได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง มนุษย์ในโบราณสมัยก็มีอิทธิทางวัตถุและทางจิตไม่น้อยกว่าเทคโนโลยีที่นักวิทยาศาสตร์คิดขึ้น เพียงแต่อาจจะใช้กระบวนการคนละอย่าง ซึ่งกระบวนการเหล่านั้นก็ยังเป็นปริศนาที่นักวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ก็ทำไม่ได้เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติในท่ามกลางปรัชญาและความรู้ที่หลากหลาย แต่โดยนัยแห่งปรัชญานิยมมากล่าวอ้าง ๓ ปรัชญาคือกามสุขัลลิกานุโยค อุตถกิลมถานุโยค และนัตถิกวาท คือพวกที่เชื่ออาตมัน เชื่อในจิตอมตะ เชื่อในความไม่มีเหตุไม่มีผล ในเทศนาธรรมครั้งแรกที่เรียกว่า ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ก็ขึ้นต้นด้วยการปฏิเสธความเชื่อสุดโต่งทั้งสอง แต่พระองค์เมื่อตรัสรู้แล้วได้เสนอทางสายกลางเป็นทางแห่งการพ้นทุกข์ พุทธธรรมจึงประกาศยกย่องความเป็นมนุษย์ให้ประเสริฐสูงสุดเพราะเป็นภพเดียวที่จิตสามารถฝึกฝนตนเองและพัฒนาตนเองเพื่อดำรงความขารอบและเข้าสู่วิมุตติมรรคและวิมุตติญาณทัสสนะได้ในที่สุด พระพุทธองค์ทรงปฏิเสธพระเจ้าชนิดที่เป็นตัวตนบุคคล ท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า ถ้าจะยืนยันคำว่าพระเจ้า ก็ต้องเป็นพระเจ้านามธรรมที่เรียกว่าอำนาจอิทัปปัจจยตานั่นเอง

ทางสายกลางคือการค้นพบอำนาจอิทัปปัจจยตา

ท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า ในคัมภีร์ของศาสนาใดก็ตามที่ประกอบด้วยคำว่า “ไม่ตาย [immortality]” คำนี้แสดงสภาวะนิโรธสังขที่ศาสดาของศาสนาหยั่งถึง ในกระบวนการอริยสังขที่พุทธบริษัทรู้กันแพร่หลายนั้น ทุกข์ให้กำหนดรู้ สมุทัยให้กำหนดละ นิโรธทำให้แจ้ง เป็นอริยสังขธรรมที่นักปราชญ์หรือศาสดาอื่นๆ หยั่งถึง แต่อริยสังขข้อที่สี่คือ มรรคสังขนั้นเป็นสมบัติโดยชอบธรรมของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิปทาจึงเป็นเครื่องหมายของพุทธธรรมโดยแท้ มัชฌิมาปฏิปทานั้น คือความไม่สุดโต่งในความเป็นคู่ ความเป็นคู่ที่ท่านพุทธทาสภิกขุเน้นย้ำ ได้แก่ ความเป็นบวกความเป็นลบ ความเป็นรูป [subjectivity] ความเป็นนาม [objectivity] และหนทางลัดสั้นที่จะเข้าถึงความเหนือความคู่ทุกชนิด (ความดี ความเลว ความมีประโยชน์ ความเสียประโยชน์ ฯลฯ) คือการหยั่งเห็นอำนาจของอิทัปปัจจยตาที่กระทำต่อโลกสังขารอยู่ตลอดเวลา เพราะนี่คือการปล่อยวางที่แท้จริง ตรงกับสำนวนที่ว่า “กระทำโดยไม่กระทำ กรรมมี แต่ผู้รับกรรมไม่มี” อิทัปปัจจยตาจึงเป็นชื่อของมัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลางสูงสุด ดุจเดียวกับอำนาจเล็กๆ ไล่ขึ้นไปจนถึงอำนาจใหญ่สูง อิทัปปัจจยตาให้อำนาจการปล่อยวางสูงสุด คืออยู่กับโลกโดยไม่ถูกโลกเสียบแทงนั่นเอง อันว่าโลกสังขารนี้ต้องถูกกระทำหน้าด้วยโลกธรรมแปดเป็นธรรมดา คนส่วนมากที่เข้าไม่ถึงก็ตะเกียกตะกายแสวงหาอิฏฐารมณได้แก่

ลาม ยศ สรรเสริญ สุข และ หลีกหนีจาก อนิฏฐารมณฺ์ ได้แก่ เสื่อม ลาม เสื่อมยศ ได้นินทา ได้ทุกข์ ผู้ใดก็ตามมีวันหลงของอำนาจอิ ทปปัจจยตาหลงอยู่ในความจำบังก็ยิ่งถือว่าเป็นแสงแห่งธรรมดุจ แสงของหิ่งห้อยในความมืดมิด โลกภาวัตน์ทุกวันนี้ คนในโลกมี อารมณฺ์เคลื่อนไหวรุนแรงแบบดวงไฟในดิสโก้เทค บางวันหุ่นใน ตลาดหลักทรัพย์ขึ้นก็ดีใจเป็นสุขที่ได้ลามเป็นเศรษฐีจับปล้นโดย ไม้ต้องทำงานให้เหนื่อยยาก อีกเดือนหนึ่งถดถมาหุ่นตกลงเงินต้น แทบจะหายวับไปกับตา จิตสววรรคก็ตกดิ่งลงไปสู่เหวนรกเป็น ธรรมตา ไม่ใช่แค่หุ่นอย่างเดียว เกมชิงโชคทั้งหลาย ทั้งใน สื่อมวลชนทุกประเภท ทั้งเกมชิงโชคจากรัฐบาลก็เข้าข่ายเดียวกัน การได้ลามและเสื่อมลามเป็นเรื่องผกผันอย่างรวดเร็ว ไม่ต่างอะไร กับตำแหน่งการบริหารการปกครอง เช่น ตำแหน่งรัฐมนตรี ที่ ปรึกษาต่าง ๆ ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภา(สส. สว.) ตำแหน่งข้าราชการประจำที่ใหญ่ ๆ นอกจากนี้ ยังมีตำแหน่งที่สังคมช่วยกันอุปโลกน์จนเฟ้อ เช่น ตำแหน่ง นางงามต่าง ๆ ชายงามต่าง ๆ พรี่เซ้นเตอร์ต่าง ๆ คนเก่งต่าง ๆ ฯลฯ จาระไนต่อเติมได้มากมาย เปิดหน้าหนังสือพิมพ์จะพบสื่อข้อมูล ดังกล่าว ดังนั้น ยุคนี้จึงเป็นยุคที่อิทปปัจจยตาเป็นธรรมเครื่อง ปลอดภัยผู้ที่เกือบได้ตำแหน่งและผู้ที่เสียตำแหน่งได้ดีที่สุด เพราะสังคมช่วยกันผลักดันให้เกิดอิฏฐารมณฺ์และอนิฏฐารมณฺ์ อย่างรุนแรงอิทปปัจจยตาเพียงคำเดียวนี้แหละ ถ้าเข้าใจนำไปใช้ จะแก้ปัญหาได้ดีทั้งโลก กล่าวคือ ปัญหาที่เล็กน้อย เช่น ปัญหา การไม่พอใจกันด้วยคำพูดเล็กๆ น้อย ๆ ซึ่งเป็นปัญหาของคนสมัย

ทางแห่งการพยายามแสวงหาอิสรภาพให้แก่ตนเองนี้ ข้าพเจ้าก็ได้ใช้ “ธรรมโฆษณ์” ของท่านพุทธทาสภิกขุเป็นเหตุ มีพุทธบริษัทผู้เลื่อมใสในปฏิปทาของท่านเป็นปัจจัย ช่วยกันสร้าง “ธรรมโฆษณ์” เอาไว้ เป็นเพื่อนเดินทางของคนอยากกลับคืนสู่อิสรภาพทางจิต นอกจากนี้ ก็ยังมีโอกาสสร้างมหากุศลระหว่างการเดินทางโดยได้เขียนบทความลงหนังสือ “พุทธศาสนา” บ้าง ถ้าหากบรรณาธิการไม่รับลงเรื่อง เหตุปัจจัยก็ไม่ถึงพร้อม ผลวิบากก็เกิดไม่ได้ มิใช่แค่นั้น ยังได้รับเกียรติจากคณะธรรมทานให้มาปรารภสอนชาวต่างประเทศ รวมทั้งตอบปัญหาสมัชชาธรรมซึ่งก็ทำมาอย่างต่อเนื่องกว่าสี่ปีแล้ว ได้รู้ได้เห็นด้วยตนเองว่า ไม่ว่าจะ เป็นใคร อยู่ที่ที่เจริญแค่ไหน ทุกข์ก็ไม่เคยปราณีใคร ฝรั่งเศสมีความทุกข์แปลกประหลาดมากกว่าความทุกข์ของคนไทยเสียอีก มิใช่แค่นั้น ยังได้รับเกียรติให้ไปทำหน้าที่สอนวิชาพุทธปรัชญาเถรวาท พุทธปรัชญามหายาน พุทธตรรกวิทยาที่มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในสังฆราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย การที่ได้มีโอกาสเป็นผู้แสดงธรรมและถ่ายทอดธรรมอย่างต่อเนื่องนับเป็นมหากุศลอย่างไม่มีที่ประมาณ เพราะมีโอกาสได้ใคร่ครวญธรรม ได้ตรึก พิจารณา ค้นคว้า แสวงหาสิ่งที่เป็น สัจธรรมเพื่อที่จะนำไปบอกต่อตามที่โลกเขาให้เกียรติ ผลลัพธ์ก็คือธรรมนั้นนั่นเองที่สอนตนเองเป็นคนแรกและตนเองนั่นเองที่ได้ดื่มรสพระธรรมเป็นคนแรก ขออำนาจแห่งมหากุศลบารมีที่ได้ผ่านมาให้จิตของข้าพเจ้าได้อิงอาศัย จงเป็นพลวปัจจัยแผ่ไปยังสุญญตา และถูกต้องกับอำนาจกำปั้นทุบดินธรรมดาของทุกคน เพื่อให้

แต่แต่ละคนได้ภูมิใจกับอำนาจของพระเจ้าที่มีอยู่แล้วในจิตตน ขึ้นต่อไปก็จงพยายามฝึกตนเพื่อจะเป็นพระเจ้าเสียเอง โดยเฉพาะเมื่อไม่เอาก็คิด ขอให้หยุดคิดได้ตั้งใจหรือวิธีดูความดับของความคิด ก็ยังดีกว่าไม่วิธีเลย หลังจากนั้นอาจจะตั้งปณิธานหยุดการเกิดของจิตตสังขาร ซึ่งก็ยังมีหนทางอยู่เพราะธรรมะยังคงสว่างไสวอยู่ในสัจธรรมเป็นธรรมดาเช่นนั้นเอง

ความกตัญญูที่มนุษย์มอบให้สารบรีสุทธี

ในสมัยเริ่มอารยธรรม (ห้าพันปีที่ผ่านมา) มนุษย์บูชาเทพเจ้า ด้วยการสละของรักที่สุดเป็นยัญญู ลูกสาวหัวหน้าชนเผ่าต้องเดินเข้าภูเขาไฟเพื่อหยุดการพิโรธของเทพเจ้า

การบูชาความกตัญญูต่อสามี ด้วยการกระโดดเข้ากองไฟ เพื่อไปรับใช้สามีในปรโลก

การบูชาความรักที่หาทางออกไม่พบด้วยการฆ่าตัวตายพร้อมกัน

การบูชาพระพุทธเจ้าด้วยข้าว น้ำบริสุทธีทุกวัน ยังเป็นการบูชาที่มีอิทธิฤทธิ์น้อยกว่าคนยุคโลกาภิวัตน์ที่บูชาสารบรีสุทธีด้วยการกินอาหารเสริม ยา เครื่องสำอาง เสื้อผ้า เครื่องใช้ ที่อยู่อาศัย ซึ่งทำด้วยสารโพลีเมอร์ที่บริสุทธีสมสมัย เพราะนี่คือยัญญูตัวจริงที่บูชาพร้อมกันทั้งโลก.

บทที่

๓

ประมวลพหุจรยศิปประการ

ทางแห่งการเข้าสู่นิพพาน ไม่ว่าจะเป็นนิพพานที่นี้และ
เต็ยวนี้ (ตทังควิมุติ)หรือนิพพานในแบบฉบับอื่น ๆ (สมุจเฉท
นิพพาน ปฏิสนธิ์คณิพพาน นิสสรณนิพพาน) ก็จะต้องผ่านขั้นตอน
แห่งพหุจรยศิปประการ ข้าพเจ้าจึงขอลอก “ประมวล
พหุจรยศิปประการ” รวมทั้งคำกลอนที่ท่านพุทธทาสภิกขุ
เขียนไว้ และการถอดความหมายของพหุจรยศิปประการ
โดยบรรณาธิการของหนังสือ “พุทธทาสรำลึก” มูลนิธิพุทธทาส
นทบัญญัติ (สวนโมกขกรุงเทพฯ) พ.ศ.๒๕๕๖

ประมวลพหุจรยศิปประการ

๑. ฉันทมุลกา- ฉันทะเป็นมุลเหตุ

๒. มนสิการสัมภวา- มนสิการเป็นแดนเกิด
๓. ผัสสสมุทยา- มีผัสสะเป็นเหตุให้เกิด
๔. เวทนาสมุสสรณา- มีเวทนาเป็นที่ประชุมรวม
๕. สมာธิปมุขา- มีสมาธิเป็นประมุข
๖. สตาริปัตตเตยยา- มีสติเป็นอธิบดี
๗. ปัญญุตตตรา- มีปัญญาเป็นสิ่งสูงสุด
๘. วิมุตตติสारा- มีวิมุตติเป็นแก่นสาร
๙. อมโตคทา- มีการหยั่งลงสู่อมตะ
๑๐. นิพพานปริโยสานา- มีพระนิพพานเป็นสิ่งสุดท้าย

ท่านพุทธทาสภิกขุเขียนว่า

อันฉันทะ	ควรเห็น	เป็นเหตุมูล
ให้พ้นความ	อาดูรด้วย	โทสา
เป็นเหตุให้	มีมณะ	- สิการา
พิจารณา	ถี่ถ้วน	ขบวนพรรณ
ว่าผัสสะ	เป็นมูลเหตุ	ให้กระทบ
กับอารมณ์	จนครบ	ในกองชั้น
นำเวทนา	มาพร้อมพริก	รักผูกพัน
จนพากัน	เป็นทาส	แห่งเวทนา
จึงต้องมี	สมาธิ	เป็นประมุข
เพื่อให้ถูก	เงื่อนงำ	แห่งปัญหา

มีสติ	เป็นอธิบดี	มีปรัชญา
ที่คมกล้า	เป็นปฏิภาณ	งานรู้ทัน
แล้วจึงมี	ปัญญา	เป็นอาวุธ
ที่สูงสุด	ตัดปัญหา	อันมหันต์
มีวิมุตติ	เป็นแก่นสาร	งานสำคัญ
ได้พากัน	หลุดจากทุกข์	ทุกกระบวนการ
จึงพากัน	หยั่งลง	สู่อมตะ
ได้แจ่มจะ	สิ้นทุกข์	ทุกกระบวน
นิพพานเป็น	ปรีโยสาน	การประมวล
ได้ครบถ้วน	แห่งพรหมจรรย์	อันถาวร

ถอดเป็นใจความซึ่งเป็นภาษาคนว่า การประพุดติพรหมจรรย์ คือชีวิตอันประเสริฐ จะสำเร็จได้ต้องมีฉันทะ ความพอใจเป็นมูลเหตุ เพื่อจะได้พ้นจากทุกข์โทษต่างๆ ปัญหาต่างๆ แล้วอาศัยมนสิการพิจารณาให้ถี่ถ้วนแยบคายจนรู้ว่าตรงผัสสะคือการกระทบของอายตนะภายในภายนอก และวิญญาณเป็นที่สำคัญ เช่นตาเห็นรูป วิญญาณเกิดเป็นจักขุสัมผัส เป็นต้น เพราะทำให้เกิดเวทนาต่างๆ ถ้าระวังไม่ดีจะนำไปสู่ความเป็นทาสของเวทนาเหล่านี้ ดังนั้น ต้องมีสมาธิเป็นประมุข มีสติเป็นอธิบดี มีปัญญาเป็นอาวุธคอยป้องกันกิเลสต่างๆ โดยมุ่งวิมุตติหลุดพ้นเป็นแก่นสาร ในที่สุดจะหยั่งลงสู่อมตะ แล้วบรรลุนิพพานในขั้นสุดท้าย (จาก “พุทธทาสรำลึก” มูลนิธิพุทธทาสอินทปัญญา พ.ศ.๒๕๕๖)

ประมวลพระมหัจจรรย์เพื่อนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้

การที่จะเข้าสู่นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ซึ่งเป็นสภาวะแห่งโลกุตระทุกสภาวะในพระมหัจจรรย์ทั้งสิบประการ ต้องมีเอกลักษณ์ของความเป็นปัจจุบันธรรม ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ผู้ถึงอำนาจของอิทัปปัจจยตาด้วยสภาวะจะเห็นพ้องด้วยจิตตนเองอย่างแจ่มแจ้งว่า อำนาจดังกล่าวนี้ กำลังผลักดันและก่อวิวัฒนาการของจิตตสังขาร (โลกสังขาร) ของการยึดภพของจิต (โลกแห่งหมู่สัตว์) และของการเปลี่ยนแปลงของโลกภูมิศาสตร์รวมจักรวาลและจักรภพ ท่านพุทธทาสภิกขุขนานนามว่า อำนาจของอิทัปปัจจยตา นี้คือพระเจ้าของทุกพระเจ้าเพราะเป็นสิ่งมีเอง เหนือเงื่อนไข เหนือกาลเทศะส่วนมนุษย์ในยุคโลกาภิวัตน์กำลังหลงตนเอง คิดว่าตนเอง คือ พระเจ้าผู้สามารถค้นคิดเทคโนโลยีเพื่อความสะดวกรวดเร็ว ทันใจ รวมทั้งผลิตเพลินกับกับดักแห่งสื่อสารข้อมูลผ่านโลกอินเทอร์เน็ต (โลกออนไลน์) อีกต่างหาก ขอแนะนำให้ผู้ที่หลงตนว่ากำกับทุกอย่างได้ตั้งใจปรารถนาโปรดอ่าน “กาลามสูตรสิบ” ในบทที่หนึ่ง ส่วนผู้ที่ต้องการเข้าถึง “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” ต้องเข้าถึง “รู้” ที่เป็น “รู้” ที่มาจากสุญญตธาตุ เป็น “รู้” ที่มหายานขนานนามว่ามิตากะ “รู้” ที่เป็นไกววัลย์ธาตุ (มารดาแห่งธรรม) “รู้” ที่เรียกว่า ปฐมจิต (จิตเดิม) หรือ วิสุทธิจิต (บริสุทธิ์จากความหลง)

“รู้” ดังกล่าว ไม่ใช่ “วิญญานหก” ที่นิยามไว้ในปัจจุสมุปปาทสายทุกข์

“รู้”ดังกล่าว จึงไม่เกี่ยวข้องกับขั้นห้าและอายตนะหกซึ่งคือองค์ประกอบของความมีชีวิต

“รู้”ดังกล่าว เชื่อมต่อขั้นห้าและอายตนะหกโดยอายตนะนิพพาน อายตนะนิพพานนี้เป็นเครื่องเชื่อมโลกุตระธาตุให้สัมพันธ์กับขั้นห้าและอายตนะหกบ่อยครั้ง ไวพจน์ของ “รู้” ที่มาจากอายตนะนิพพาน รู้จักกันในนิยามของ ปัญญาญาณ พุทธจิต โพธิจิต (โปรดอ่าน “จิต” ในภาคผนวกที่ ๑)

ฉันทมูลกานินิพพานที่นี้และเตี๋ยวนี

ความพอใจเป็นโลกุตระธาตุ อาจปรากฏฉับพลันกับจิตในสภาวะหรือปรากฏการณ์ใดๆ ก็ได้เพราะมันเป็นสิ่งเหนือเงื่อนไข เพราะมันเป็นสภาวะของการหยุดการปรุงแต่งฉับพลันตัวอย่างเช่น ในยามเข้านิยามก่อนอรุณรุ่ง สภาวะที่เป็นรอยต่อของช่วงกลางคืนและกลางวันสัตว์หากินกลางคืนกลับเข้าที่ของมันเองสัตว์หากินกลางวันกำลังตื่นรับวันใหม่เสียงนกตัวแรกที่ชอบปลุกเพื่อนยังไม่ส่งเสียงร้องลงนั่งท่ามกลางแมกไม้และความเงียบสงบ สัจจากความคิดปรุงแต่งทั้งปวงจิตจะพักจากการทำหน้าที่เป็นขั้นห้าและอายตนะหกทุกอย่าง เป็นเพียงแค่มรรคสัญญาอิทัปปัจจยตาคำลังทำหน้าที่โดยไม่มีอำนาจของอวิชชาเข้าแทรกแซงธรรมชาติจะเด่นชัดกว่าขั้นห้าที่ถูกดับลงตามกฎไตรลักษณ์รูปนามจะบริสุทธิ์ขึ้นด้วยอำนาจของอิทัปปัจจยตาเงียบ สงบ สัจดแม้

จะวิเวกก็เป็นเรื่องของอุปวิเวก จึงโปร่ง โล่ง เบิกบาน.....อยู่ในสภาวะดังกล่าวได้สักชั่วครู่.....วิภูสงสารก็เรียกจิตกลับคืน ด้วยการสำนึกว่า “หน้าที่นั้นๆ รออยู่.....”(กรรมของหมู่สัตว์)นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ คงสภาวะแต่เป็น “สัญญา”อิทัปปัจจยตาได้ทำงานให้จิตอยู่ในวงเวียนกรรม ตามเดิม

มนสิการสัมภาวา มนสิการที่เป็นแดนเกิดของนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้

สายใยที่เชื่อมโลกียธรรมกับโลกุตระธรรมคือ “มนสิการ”โดยทั่วไป สัมปชัญญะคือความรู้ตัวทั่วพร้อม จะขึ้นสติปัญญาและอาตาปิยังมีกำลังของสติปัญญาสูง แม้หนึ่งขณะจิตจะรู้สึกถึงสัมปชัญญะได้ทั่วถึงทั้งชั้นห้ำสิ่งที่โยงชั้นห้ำห้ำขึ้นมาได้ทั้งองคาพยพคือ “มนสิการ”ข้อเสนอนั้นสำหรับผู้ที่ยังทำสัมปชัญญะไม่ได้สูงถึงขนาดที่จะมนสิการชั้นห้ำห้ำทั้งองคาพยพในชั่วหนึ่งขณะจิต (ไม่ใช่ขณะจิตของอภิธรรม)ต้องน้อม “คารวะธรรม” ที่เป็นโลกุตระกุศลคารวะธรรมที่เป็นโลกุตระกุศล หมายถึงจิตสลับเปลี่ยนจากการอยู่ใต้กฎแห่งกรรม เป็นอยู่ภายใต้กฎแห่งกรรมจะเรียกว่า เปลี่ยนอำนาจของอิทัปปัจจยตาได้ เพราะอิทัปปัจจยตาจะทำงานได้ทั้งหมดทั้งสิ้น (อุปมาจากการเปลี่ยนอำนาจของธนบัตรมาเป็นบัตรเครดิต)แน่นอน เขาผู้นั้นต้องเปลี่ยนแอฟพลิคชั่นของจิตจากการมีเจตนาเป็นปลดเจตนาออกเมื่อไรเจตนา กฎแห่งกรรมก็หมดอำนาจ กฎแห่งกรรมซึ่งดำเนินอยู่ตลอดเวลา จะเด่นชัดขึ้นเองคารวะธรรมจากในภายใน ถ้าใครทำได้จะคลิกนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ได้ทันที

ผัสสสมุทथा มีผัสสะเป็นปฏิขะสัมผัส

ปฏิขะสัมผัส คือ สภาวะปกติของชีวิตชีวิตสืบเนื่องจนเกิดการหลงผิด หลงติด ก็เพราะเข้าไปไม่ถึงความจริงว่า จิตทำหน้าที่รับรู้ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสเย็น ร้อน อ่อน แข็ง (โผฏฐัพพะ) ได้ตลอดเวลาด้วยตัวของมันตามกฎแห่งธรรมจนกระทั่งเรียกว่าอายตนะห้า ซึ่งทุกครั้งที่สัมผัสแต่ละอายตนะ ความสัมผัสจะส่งไปให้มโนวิญญาณทำงานต่อนี่คือผลงานของการท่องเที่ยวในสังสารวัฏมายาวนานขณะที่รูปกระทบตา จักษุวิญญาณทำหน้าที่.....เห็น.....และดับตัวมันเองสัมผัสที่เห็นจะส่งไปเปิดมโนวิญญาณว่า เห็นสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไร้ชีวิต และบ่อยครั้งยังมีภาษาหรือชื่อเรียกอีกด้วยขณะจิตเดียว ทั้งรู้ ทั้งเห็น ทั้งกำกับด้วยภาษา ถ้าเป็นสัมผัสของอวิชชาเป็นเหตุ แค่เห็นขณะหนึ่งก็จะเกิดการหลงผิด มีตัวตนผู้เห็น ตรงนี้เรียกว่า “อริวัชจนสัมผัส” หมายถึง การเห็นผิด การชี้ตัวว่ามีตัวตนทำหน้าที่เห็นปฏิขะสัมผัส จึงต้องเป็นสัมผัสที่ปราศจากอวิชชา(ความไม่รู้) และรู้สัมผัสในแต่ละขณะด้วย “วิชชา” วิชชาเป็นโลกุตระธาตุ ไม่ขึ้นกับเงื่อนไขของความเป็นโลกขอให้รู้เท่าทันว่า “ตัวตน” มิได้มีอยู่จริง แค่เป็นการหลงผิดที่สะสมข้อมูลผิดๆ จากการท่องเที่ยวมานานในสังสารวัฏ วิชชาที่อยู่ตรงหน้า นั่นเองผัสสะ ก็มีเองตราบไต่ที่ยังมีชีวิตอยู่ จิตยังทำหน้าที่อยู่ปฏิขะสัมผัสจึงมีอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่อย่าชี้ตัวว่านี่คือตัวตนปฏิขะสัมผัสอาจส่งต่อผ่านไปถึงเวทนาตามกระบวนการของปฏิจจสมุปบาทแต่จิตเดิมที่มองเห็นสังขารม ก็ยังหยุดเวทนาไม่ให้กลับกลายเป็นต้นเหตุได้ ด้วยการนำ “กรุณา” เข้ามาทำหน้าที่แทน

เวทนาสโมสธนา การมีเวทนาเป็นที่ประชุมรวม

การมีปฏิขะสัมผัส คือสัมผัสที่เกิดจาก “วิชา” สัมผัสดังกล่าวสามารถนำ “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” มาได้ฉับพลันมนุษย์ส่วนมากที่มีได้ผ่านการเรียนรู้เรื่องของปฏิจจสมุปบาท การจะควบคุมให้เกิด “ปฏิขะสัมผัส” คงเป็นไปได้ไม่ถึง ดังนั้น สัมผัสทั้งหลายล้วนถูกชี้ติว่า มีตัวตนรับรู้อยู่ จึงเป็นอริยวัชจนสัมผัสล้วนๆ สำหรับผู้ที่เข้าถึง “ปฏิขะสัมผัส” และกำลังจะถูกเรียกให้คืนกลับสู่กระบวนการสร้างทุกข์ (ปฏิจจสมุปบาทสมุทัยวาร) กลยุทธ์หยุดอริยวัชจนสัมผัสที่ง่ายและให้ผลสูงลิบลือคือ การตั้งสังขธรรมที่ว่า “แม้ในใจกลางเตาหลอมเหล็ก ก็มีความเย็นของนิพพานอยู่” วลีดังกล่าวเป็นสังขธรรมที่มีอำนาจดับเวทนาทุกชนิดไม่ให้เชื่อมต่อหรือกลับกลายเป็นตัณหา (ความอยาก) กล่าวอีกนัยหนึ่ง ใช้อำนาจของนิโรธดับเวทนาทุกชนิดนิโรธเป็นโลกุตระกุศล ดึงมาใช้ได้ฉับพลัน มีอำนาจดับเวทนาได้ทั่วทั้งองค์กายพหุธรรมชาตุดังดำเนินด้วยอำนาจของอิทัปปัจจยตาฐู **เห็น เป็น อยู่** กับเวทนาบ้าง กับปฏิขะสัมผัสนานาชนิดบ้างการสัมผัสเช่นนี้ คือ ความเหนือกรรมทั้งปวง หรือแม้กรรมมีอยู่ ผู้รับกรรมก็หาไม่วิปากยังมีอยู่ แต่ตัวตนที่รับว่า ชีวิตนี้เป็นของตนหาไม่ ความอิสระทั้งปวงจึงเกิดขึ้นจิตพร้อมเสมอที่จะเข้าสู่ความเป็นโลกด้วยความรู้สึกตื่นพร้อมเสมอที่จะปรับให้เข้ากับโลกที่สับสนวุ่นวายด้วยเหตุปัจจัยที่ซับซ้อน และเหนือความคาดหมาย เพราะทุกอย่างดำเนินไปตามกฎของอนัตตาธรรม

สมาธิปมุข มีสมาธิเป็นประมุข

ความตั้งมั่นที่เกิดจากการใช้นิพพานเป็นอารมณ์ เรียกว่า รัชมสมาธิ ท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า มั่นคือ อนันตริยสมาธิ หมายความว่า ความตั้งมั่นที่ไม่มีอะไรเยี่ยมยอว่าโดยรวม ความตั้งมั่นที่ปรากฏในนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ จะไม่มีความตั้งมั่นอื่นใดเทียบได้ เหตุเพราะนอกจากวางจิตอยู่เหนือเงื่อนไขของความเป็นโลกแล้ว ยังได้จิตวิสุทธิและปัญญาทำงานควบคู่กับภรณ์อีกด้วย องค์ประกอบที่ยอดเยี่ยมนี้อัตราตรงกันทุกคน ตั้งแต่พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์รวมทั้งอริยบุคคลผู้ที่เข้านิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ ได้วัชรยานซึ่งเป็นลัทธิหนึ่งของมหายาน ได้ใช้กุศโลบายทุกอย่าง เพื่อให้ปุถุชนสามารถวางศรัทธาในรัชมสมาธิ กล่าวอีกนัยหนึ่ง มหายานใช้คุณสมบัติที่ยอดเยี่ยมดังกล่าวมาทำเป็นสัญลักษณ์ ดำเนินประเพณี มন্ত্রา บูชา เพื่อให้ปุถุชนเคยชินกับการไม่จำแนกว่า นี้ สกปรก นี้สะอาด นี้ผี นี้พระ ตัวอย่างเช่นปฏิภาณทั้งหลายก็มีความบริสุทธิ์ในตัวเอง การสอนเช่นนี้ทำให้ลดอคติต่อโลกและลดค้นหาทุกชนิด เพิ่มสันโดษให้เป็นพฤติกรรมปกติของชีวิต แนนอน เด็กๆ ที่เชื่อในสัญญาตาย่อมมีภูมิต้านทานต่อกามวัตถุ เช่น สมาร์ทโฟน จะไม่หลงติด จะไม่หลงสรรเสริญสิ่งที่เป็นมายา ดังกล่าว เด็กๆ หรือเยาวชนที่นับถือวัชรยาน อย่างตรงจริงจะเป็นนายเหนือข่าวสารของโลกออนไลน์นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้จึงเหมาะกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่บูชาวិทยาศาสตร์เป็นศาสนาสากล ทุกคนในโลกไม่ว่าจะเข้าใจและไม่เข้าใจระบบวิทยาศาสตร์ ต่าง

ยอมสยบเป็นทาสของเหตุผลที่อ้างโดยความเป็นวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้นทุกอย่างที่โลกเรียกว่า ความเจริญ ความพัฒนา มันมีเงาของความหลงติดกามวัตถุอย่างโง่หัวไม่ขึ้น (กิน กาม เกียรติ) มันเสี่ยงต่อการทิ้งรูปนามของตนเอง ไปแชทและแชร์อยู่กับหน้าจอลึกๆ หลงสร้างทั้งกุศลกรรมและอกุศลกรรมอย่างเมามันในรูปของเฟสบุ๊ค ไลน์ อินสตาแกรม จนนับเป็นการทรมานตนเองได้ด้วยซ้ำไป

สตานิปปัตเตยยา มีสติเป็นอธิบดี

สติเป็นองค์ธรรมที่ต้องทำงานร่วมกับสภาวะธรรมที่ตึงงามอื่นๆ อีก ๑๘ ตัว เรียกว่า โสภณเจตสิก ควรจะต้องจดจำให้ได้ว่ามีจณาสติ เป็นเพียงแค่วิหารอันหมายถึง สติเข้าไปทำงานควบคู่กับ มิจฉาทิฏฐิและมิจฉาสังกัปปะ ตัวอย่างเช่น กระบวนการเบิกเงินของผู้อื่นจากตู้เอทีเอ็มก็ดี กระบวนการทำบัตรเครดิตปลอมก็ดี กระบวนการออนไลน์ที่ทำกันเป็นระบบข้ามชาติ ต้องใช้ผู้ร่วมงานซึ่งชำนาญกันคนละอย่าง เมื่อทำงานร่วมกันจะต้องทำอย่างถูกต้องและฉลาดพอที่หลอกเหยื่อให้ติดกับ กับกาโรง การหลอกลวงในรูปแบบต่างๆ กระบวนการเหล่านี้ใช้ความโลภและความโง่ของคนเป็นฐานหลัก สามารถหลอกลวงเงินจากผู้อื่นเป็นหลักล้าน สิบล้าน ร้อยล้าน และจับก็ยากอีกด้วย แน่นนอนผู้ร่วมกระบวนการ

หลอกลวงต้องทำทุกขั้นตอนด้วยสติทั้งนั้น แต่ทว่าเป็นการวางเป้าหมายไว้ที่ความไม่ชอบธรรมของสังคม จึงเรียกลักษณะงานหลอกลวงเป็นกระบวนการว่า มิจฉัตตะแปด นั่นก็คือแทนที่จะเป็นมรรคมือฉกแปดซึ่งเป็นเครื่องมือดับทุกข์กลับเป็นการหลงผิดแปดอย่าง ทำให้สติจะต้องกลายเป็นมิจฉาสติไปด้วย นั่นคือความหมายของมิจฉาสติในแง่ที่เป็นโฆหารเท่านั้นการระลึกภูมิเมื่อจิตใช้โลกุตระธรรมเป็นอารมณ์ เช่น ใช้ความเงียบ ความสงบ ความดับ(นิโรธ) ความจางคลาย(วิราคะ) ความไม่มีอารมณ์(นิพพาน) และอื่นๆ อีก จะมีอนุภาพยิ่งใหญ่เพราะเป็นอานาภาพที่พื้นเงื่อนไขกล่าวเชิงโฆหารที่ว่าสติเป็นกุศลเจตสิก ถ้าเช่นนั้นการเข้านิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ก็เป็นมหากุศลสติที่เป็นอธิบดีของการกระทำและมีอำนาจที่ยิ่งใหญ่เช่นนี้สามารถจะตรวจจับและสืบปรากฏการณ์ได้ดี เช่น เปลี่ยนนทุกข์เวทนาให้เป็น “สักแต่ว่าเวทนา” เปลี่ยนนวิกฤติทุกชนิดให้เป็นโอกาสทอง เปลี่ยนทั้งบุญและบาปให้เป็นอัพยากฤติ เปลี่ยนอะไรที่เป็นมิจฉาธรรมให้เป็นสัมมาธรรมได้

ปัญญาตตร มีปัญญาเป็นสิ่งสูงสุด

ปัญญาสูงสุดหรือเรียกว่า อปป์มัญญาปัญญา เป็นปัญญาที่อยู่เหนือเงื่อนไขทั้งปวง ยกตัวอย่างพรหมวิหารสี่ หมายถึงสภาวะที่บุพการีมีความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา กับบุคคล

แขวนอยู่กลางห้อง ฉากที่ถูกดึงลงมาทับกระดานเขียน ก็ยังคงอยู่ นักศึกษาคนหนึ่งเข้าไปเป็นคนแรก พบข้าพเจ้านั่งอยู่แล้ว เธอโวยวายทันทีว่า เพื่อนนักศึกษาปีอื่นมาใช้ห้องเรียนนี้แล้วไม่เก็บคืนโต๊ะเก้าอี้ให้เข้าที่เข้าทางอย่างเดิมหนึ่ง คือ ไม่ชนเก้าอี้เรียน ส่วนเกินที่ช่วยกันนำมาจากห้องเรียนอื่นกลับคืนที่เดิมสอง คือ ไม่จัดระเบียบเก้าอี้เรียนให้คงสภาพเดิมก่อนใช้เครื่องฉายภาพสาม คือ ไม่เก็บจอภาพและเธอต้องทำคนเดียว เพราะข้าพเจ้าผู้เป็นอาจารย์ได้ไปถึงแล้วหลังจากทำงานชิ้นนั้นเสร็จภายในสิบนาที พร้อมกับกับเพื่อนที่มาสมทบภายหลังอีกสองสามคนข้าพเจ้าได้อธิบายว่า สิ่งที่เขาบ่นว่าเพื่อนที่ไม่รับผิดชอบนำเก้าอี้เรียนกลับคืนดังเดิมนั้น ใครเป็นคนได้ยืม คำตอบคือ เขาคนเดียวที่รับอารมณ์ไม่พอใจเต็มๆ ทั้งๆ ที่มีมือของเขากำลังทำงานบุญคือ ช่วยจัดเก้าอี้ทุกอย่างให้คืนสภาพพร้อมเรียน ถ้าหากเขาทำงานเช่นนั้นด้วยจิตกรุณา ไม่บ่นว่า ทำให้จิตประทับแต่ความอึดเย็น การมาเข้าของตนเองทำให้ได้โอกาสทำบุญกุศล คือ เป็นคนจัดโต๊ะเรียนให้เพื่อนๆ เพียงแต่เขาทำด้วยใจกรุณา ไม่โวยวายกล่าวหาความไม่รับผิดชอบของเพื่อนที่ใช้ห้องนี้ก่อนหน้า เขาก็จะสะสมอริยทรัพย์อันประเสริฐ เข้าวันนั้นเขาจะได้บุญกุศลเต็มๆ โดยมีได้ยากลำบากอะไร

ปัญญาที่กล่าวถึงนี้จำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องอบรมให้เกิดในเยาวชน ในคนไทย ในสังคมไทย เพราะสภาพของสังคมไทยเต็มไปด้วยขยะขยะรูปธรรมคือ พลาสติกจากห่อของ (packaging) ขวด กระจก ฯลฯ ถูกทิ้งเรี่ยราดทั่วแผ่นดิน แทรก

ตามพวงห้อย แทรกในป่า ปนอยู่ในน้ำ ในแม่น้ำ ในทะเล ในแผ่นดิน ฯลฯ ขณะนามธรรมคือ การตัดสินใจว่ากล่าวซึ่งกันและกันต่างฝ่ายต่างมองตนเองไม่เห็น ต่างฝ่ายต่างโทษกันว่าคนนั้นไม่รับผิดชอบ มักง่าย เห็นแก่ตัว คอร์รัปชั่น ฯลฯ และ ฯลฯ เป็นสังคมที่ขณะทำดีก็ยังคงกล่าวร้ายถึงผู้อื่น มิได้สามารถจะเปลี่ยนทุกวิกฤติให้เป็นโอกาสผู้ที่เปลี่ยนทุกวิกฤติให้เป็นโอกาสได้นั้นจะต้องเริ่มต้นจาก งานเล็กจิ๋วรอบๆ ตัวที่เห็นเฉพาะหน้าหรือเผชิญหน้าในทุกวัน เขาต้องอบรมมือของเขาให้เป็นมือแห่งกรุณาที่เกิดจากอัปมัญญาปัญญาของจิตของเขาเอง

แค่มีคนไทยสัก ๕ % ที่สามารถใช้สติจากโลกุตระธรรมเป็นอารมณ์จิตและเข้าถึงอัปมัญญาปัญญา เขาแก้ปัญหาเล็กจิ๋วของตนเองได้ แก้ปัญหาส่วนตัวได้ เช่น อาบน้ำ ล้างมืออย่างประหยัด เข้าห้องน้ำแล้วไม่ทิ้งความเป็นมลทินไว้ให้คนอื่นทำต่อ กินข้าว ต้มน้ำแล้วไม่ทิ้งจานชาม แก้วน้ำไว้ไม่เป็นที่ เสื่อผ้าเครื่องแต่งกายที่ใช้แล้ววางอย่างถูกที่ถูกทางถ้าหากคนไทยสัก ๕ % มีกิจวัตรที่ไม่หนักใจผู้อื่น เขาเหล่านั้นแหละที่จะมีจิตที่เหมาะสมกับการอบรมให้เกิดอัปมัญญาปัญญา เมื่อกล่าวอ่อนอัปมัญญาปัญญา (ปัญญาที่เหนือเงื่อนไข) ได้อุบัติขึ้นแล้วปัญหาทั้งหลายทั้งปวงของครอบครัว ของประเทศ ของโลก เขาจะมองเห็นได้ชัดเจนว่า มันช่างแก้ไขได้ง่ายนิดเดียว คือ อบรมให้เกิดปัญญาเข้าใจว่าโลกุตระธรรมกับโลกีย์ธรรมไม่เคยแยกจากกันโดยปรมัตถสังจะ

วิมุตติสาร มีวิมุตติเป็นแก่นสาร

วิมุตติ คือ สภาวะที่หลุดร่อนจากทุกข์ทั้งปวงการที่จะหลุดจากทุกข์ทั้งปวงได้ แน่نونต้องรู้ เข้าใจ แจ่มใจ ในกระบวนการเกิดทุกข์และกระบวนการดับทุกข์ (ปฏิจจนสมุปปาต สมุขทัยวาร และปฏิจจนสมุปปาต นิโรธวาร) ความทุกข์ของมนุษย์เกิดจากความไม่รู้(อวิชชา)เป็นต้นเหตุ และมีกลไกการสร้างทุกข์ด้วยปัจจัย ๑๒ ปัจจัยและ ๑๑ ขั้นตอนทุกขั้นตอนของปฏิจจนสมุปปาตล้วนแต่สร้างทุกข์ให้มนุษย์อย่างวิจิตรพิสดาร (โปรดอ่าน “คิดให้ถูกทุกข์ดับได้” สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๙)ชีวิตหนึ่งๆ ของมนุษย์มีความทุกข์ท่วมท้นเทียบได้กับน้ำในมหาสมุทร ถ้าสามารถมองเห็นสังขารธรรมและตัดบ่วงของความทุกข์ได้บ้าง เช่น พระอรียบุคคลขั้นต้น ทุกข์ของพระโสดาบันจะเหลือเท่าปริมาณน้ำในภาชนะเท่านั้น ปริมาณความทุกข์ของผู้ไม่รู้ ไม่เห็นกระบวนการเกิดทุกข์และดับทุกข์จึงมากมายเกินจินตนาการได้ แต่ปฏิจจนสมุปปาตธรรมขั้นแรก อวิชชาเป็นปัจจัยทำให้เกิดสังขาร สังขารในของปฏิจจนสมุปปาตหมายถึงกายสังขาร วจีสังขาร และมโนสังขาร โดยเฉพาะมโนสังขารหรือเรียกว่า ความคิดเป็นเรื่องของมายาก่อให้เกิดการหลงผิด เพิ่มทุกข์โทษทัณฑ์ได้ง่ายๆ ความคิดสร้างสรรค์ที่โลกสรรเสริญและช่วยกันสร้างกามวัตถุเพื่อเพิ่มความสะดวก ความรวดเร็ว ความทันใจ เช่น เครื่องอำนวยความสะดวกทั้งปวง เครื่องบันเทิงทั้งปวง ดีโทรศัพท์ รถไฟฟ้าบนดินและใต้ดิน สิ่งทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้จะสามารถเจ้าและกล่อมจิตของมนุษย์ที่

หลงติดวัฏสงสารอยู่แล้วจะติดเพิ่มมากยิ่งขึ้นจนหมดหนทางจะ
เข้าใจชีวิตที่แท้ของตนเอง การที่จะเข้าถึงวิมุตติคือพ้นจากทุกข์ทั้ง
ปวงจึงเป็นไปได้ยิ่งสร้างสิ่งเร้าจิตมากหรือสิ่งกล่อม เช่น สมา
ร์ทโฟนให้มนุษย์หลงใหลมาก สิ่งเหล่านี้จะสร้างภูมิจิตของมนุษย์
ให้วิจิตรพิสดาร

วัฏสงสารที่พรหมณ์เขียนไว้ว่ามี ๓๑ ภาพ ๕ คตินิมิต ก็
ถูกยกขึ้นมาอยู่ในจิตของมนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์ เมื่อโลกาภิวัตน์
สรรเสริญความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นใหญ่เหนือสิ่งอื่น อวิชา
(ความไม่รู้) จึงทำงานตลอด ผลของมันก็คือ ชรา มรณะ โสกะ ปริ
เวหา ทุกข์ โทมนัส อุปายาส

เมื่อกลัวชราและมรณะมนุษย์ก็สร้างเครื่องมือชะลอชราและ
ยืดความตายด้วยเครื่องสำอาง อาหารเสริม ทำศัลยกรรม ฯลฯ
ไม่มีหนทางเข้าถึงวิมุตติอย่างแน่นอน

อวิชา(ความไม่รู้)จะมีวิชา(การรู้ความจริง)เป็นคู่ปรับ
และคู่ปราบ

ถ้ามีวิชาซึ่งเป็นตัวโลกุตรธรรมชนิดหนึ่ง ก็จะสามารถเห็น
การทำงานของอวิชาที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดจิตตสังขารสิ่งเร้าและ
สิ่งกล่อมที่ถูกส่งผ่านตา หู จมูก ลิ้น กาย และถูกส่งไปแปรความ
ต่อที่ใจหรือมโนทวารวิชาทำให้รู้เห็นการเกิดความคิดของตนเอง
ความคิดจะเกิดก่อนแล้วจึงเกิดความพยายามจะไปทำตามความ
คิดนั้นกล่าวโดยหลักการ เกิดความอยาก (ตัณหา) ก่อน ความ
พยายามจะทำให้ความอยากบรรลุผลจึงเกิดขึ้นการฝึกปฏิบัติ

ธรรมในระดับต้นๆ จึงต้องสร้างสติเพื่อให้รู้ทันความคิดดีและความคิดชั่วต้องมีวิชาเท่านั้นจึงจะอยู่เหนือสิ่งที่คิด ไม่ว่าจะดีหรือไม่ดีก็ตาม ผู้มีวิชาจะเห็นว่าความคิดเป็นมายา มันเป็นจริงตามเหตุปัจจัยที่สมมติไว้เท่านั้นความคิดสร้างสรรค์ทั้งมวลล้วนเป็นสมมุติสังขะ เมื่อใดเลิกกติกายของสมมุติ ความคิดสร้างสรรค์เหล่านั้นก็ไร้สาระทันทีการมีวิชาทำให้เห็นคุณค่าของกาลามสูตรสิบที่เป็นปริศนาธรรมช่วยให้อยู่กับโลกที่ทันสมัยอย่างรู้เท่าทันและมีทุกข์น้อยที่สุดกล่าวอีกนัยหนึ่ง เขาพร้อมที่จะใช้ความรู้ความทันสมัยของโลกให้เป็นกุศลสังขารผู้ใดมีกุศลสังขารถึงพร้อมจิตเขาทะยานขึ้นสู่ความบริสุทธิ์เจิดประกายได้ด้วยตนเองนั่นก็คือรู้ว่าจะทำอย่างไร จึงจะทำให้เกิดศีลวิสุทธิ จิตวิสุทธิ ภูมิวิสุทธิ และวิสุทธิอื่นๆ อีกจนถึงญาณทัสสนวิสุทธิวิธีการที่จะออกจากโลกสมมุติเข้าสู่การหลุดพ้น ต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างบุญกิริยาวัตถุสิบให้เป็นฐานที่แข็งแรงของจิตเพื่อที่ได้ทำความเห็นให้ตรงและมองเห็นอะไรเป็นอะไรด้วยใจของตนเองสรุปก็คือ วิชาเป็นโลกุตรธรรมที่ช่วยให้มองเห็นอวิชา ส่วนวิมุติเป็นโลกุตรธรรมที่ช่วยให้มองเห็นกระบวนการเกิดทุกข์และการดับทุกข์ คือต้องเข้าใจและเข้าใจแจ้งในปฏิจจนสมุปปาทตลอดสายหลังการตรัสรู้พระพุทธองค์ทรงอนุโลมและปฏิโลมกระบวนการเกิดทุกข์และดับทุกข์อยู่รวม ๗ วันครั้งแรกพระองค์ทรงท้อพระทัยเพราะเห็นว่าสังขารของการเกิดทุกข์และดับทุกข์เป็นเรื่องยากและดูเหมือนซับซ้อน แต่เมื่อทรงเห็นว่า มนุษย์ผู้มีฐลีในดวงตาน้อยยังมีอยู่ มนุษย์เหล่านั้นผู้มีศรัทธาและเจียหุฟัง ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา

(ศีล สมาธิ ปัญญา) เขาก็อาจเข้าถึงสภาวะของวิมุตติได้ เขาก็จะเห็นว่า วิมุตติก็คือการเห็นโลกียธรรมและโลกุตระธรรมอยู่พร้อมกันนั่นเอง เพียงแต่วิมุตติเป็นโลกุตระธรรมที่เหนือเงื่อนไขทั้งปวง มนุษย์ผู้ถูกอบรมให้เติบโตอยู่ภายใต้ระบบของวิทยาศาสตร์และเงื่อนไขของโลกาภิวัตน์ จึงสมควรศรัทธาในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าการที่เข้าใจและเข้าใจว่าโลกุตระธรรม คือ สภาวะเหนือเงื่อนไขทั้งปวงและสามารถเข้าใจได้เท่ากันทุกคน เพราะทุกคนมีอายตนะนิพพานเป็นเครื่องเชื่อมต่อ แต่ต้องใช้พระพุทธรองค์เป็นกัลยาณมิตรและต้องศึกษากระบวนการเกิดทุกข์และกระบวนการดับทุกข์ (ปฏิจจสมุปบาท)นิพพานที่นี้และเตี้ยวนี้ เป็นสภาวะการสร้างสติที่ใช้นิพพานเป็นที่ตั้ง การสร้างสติโดยวิธีนี้ จึงช่วยทำให้เข้าใจวิชา วิมุตติ และโลกุตระธรรมตัวอื่นๆ ได้ง่าย

อมตะโคธ มีการหยั่งลงสู่อมตะ

อมตะ แปลตามความหมายของคำ คือ สภาวะนิรันดร ยั่งยืน เทียง การหยั่งลงสู่อมตะจึงหมายถึงจิตที่เข้าสู่หรือตั้งอยู่ในสภาวะนิรันดรนั่นเอง ความเป็นนิรันดรต้องไม่เกี่ยวกับความเป็นโลกโดยเฉพาะโลกแห่งจิตตสังขาร(ความคิดสร้างสรรค์)จิตตสังขารทุกชนิดดำเนินอยู่ภายใต้กฎของไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา) ลองจินตนาการตาม ถ้าสอนให้พุทธบริษัทเข้าใจว่า แสง

สี เสียง เป็นรูป การที่รูปจะเดินทางได้ต้องผ่านตัวกลาง การใช้
สมาร์ทโฟน ส่งทั้งแชทและแชร์ ภาพเรื่องราวต่างๆ ล้วนมีแสง สี
เสียงเป็นองค์ประกอบสำคัญ แสดงว่ามันเดินทางผ่านตัวกลางที่
ไม่มีความกีดกันเลย พุทธธรรม ขนานนามตัวกลางดังกล่าวว่า
เป็นธรรมชาติดุเหล่าน้ำจืด เรียกว่า เต้าท่านพุทธทาสภิกขุ เรียกว่า ไก
วัลย์ธรรม (มาตาแห่งธรรม)นักวิทยาศาสตร์ เรียกว่า ความว่าง
(vacuum)อะไรๆ ที่เรียกว่า “ไม่ตาย” แสดงว่า มีลักษณะของ
นิรันดรถ้าเราสอนให้พุทธบริษัทเข้าใจตั้งแต่แรกเริ่ม

เมื่อดับแสงเทียน ความดับของแสงเทียน จะเข้าสู่อมตะ
เมื่อฟังเสียงนก ความดับของเสียงนก จะเข้าสู่อมตะ
เมื่อลิ้มรสอาหาร ความดับของรสต่างๆ จะเข้าสู่อมตะ
เมื่อได้กลิ่นหอม ความดับของกลิ่น จะเข้าสู่อมตะ
เมื่อขยับอิริยาบถ(ใหญ่/น้อย) ความเปลี่ยนแปลงให้ทุกอิริยาบถ ดับสู่
อมตะ

จะเห็นว่าการกระพริบตา การสั่นศีรษะ การขยับแขนขา ทุก
อย่างล้วนดับสู่อมตะไม่ต่างจากเสียงลมหายใจ เสียงพูด เสียงร้อง
ขลุ่ยต่าบอกให้รู้ให้เข้าใจตั้งแต่แรก อมตะโคธาก็รู้ อยู่ เห็นอยู่ตลอด
เวลา เห็นง่าย ๆ เห็นโด้ง ๆ ไม่ต้องใช้ปัญญาญาณอะไรเลยด้วยซ้ำ
ข้าพเจ้าเขียนต้นฉบับด้วยลายมือ ทุกครั้งที่ขยับตัวอักษรหรือทุก
ตัวอักษรจะดับลงสู่อมตะเสมอจิตที่สั่งให้มือขยับเขียนทีละตัว ตาม
คำสั่งของจิตตสังขาร ข้าพเจ้ามองเห็นแต่อมตธรรมเท่านั้นที่อยู่
กับการเขียนต้นฉบับ ส่วนผลลัพธ์ของจิตตสังขารคือลายมือภาษา

ไทยที่มีเอกลักษณ์ของอนัตตาธรรมเต็มรูปแบบ โปรดอ่าน “อนัตตากับชีวิตทันสมัย” สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็จะเข้าใจว่า “อนัตตาของการเขียนต้นฉบับหมายถึงอย่างไร” โดยสรุป อมตะโคธา คือ ความธรรมดาที่เห็นได้ง่าย เป็นธรรมดาอยู่ อย่างนั้นท่านทะเลาะลามะ ประมุขแห่งวัชรยานสายทิเบต ได้ใช้หลักการอบรมเยาวชนทิเบตให้เข้าถึงอมตะโคธาให้ชัดเจนเสียก่อน สอนตั้งแต่เป็นเด็กตัวเล็กๆ จากนั้นจึงจะส่งไปเล่าเรียนต่อในโลก สมมุติ โดยเฉพาะโลกสมมุติที่มนุษย์หลงใหล คือระบบการศึกษาของอเมริกันสังฆธรรมของอมตะโคธาจะเป็นภูมิทัศน์ที่ที่ดีที่สุดของมนุษย์ เห็นได้ง่าย ผลลัพธ์ก็สูงส่ง และเป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้า ทรงค้นพบ ทรงสั่งสอน แต่ทว่าทำไมผู้บริหารการศึกษาของสังคมไทยช่างไม่เข้าใจอมตะโคธาเอาเสียเลย หรือว่าเพราะผู้บริหารการศึกษาของสังคมไทยเต็มไปด้วยมิจฉาทิฎฐิ จึงอ่านข้อความเหล่านี้ อย่างไม่รู้สึกรึอะไรเลย ผู้ที่มีวิชาเต็มขั้น แม้ว่าจะเรียนว่าทุกข์ ของตนเองมาจากไหน จะดับได้อย่างไร ก็ไม่สนใจเอาเลย คงเพียรพยายามใช้สิ่งเร้าและสิ่งกล่อมดับทุกข์ บรรเทาทุกข์กับคนไทยดั้งเดิมเข้าพเจ้าผู้เขียนต้นฉบับนี้ถึงไอน์สไตน์ที่มองรังกินน้ำ แล้วเกิดความสุขวามวามขึ้น จุ๊กคิดได้ว่า เวลานั้นจะเป็นมิติที่สี่ของ สสาร ความสว่างวามเดียวของไอน์สไตน์ยังเปลี่ยนจากโลกยุค วิทยาศาสตร์ดั้งเดิมมาเป็นวิทยาศาสตร์ยุคทันสมัยและยุคข่าวสาร ข้อมูล หวังว่าความสุขวามแห่งอมตะโคธาน่าจะวามเข้าจิตของผู้ บริหารการศึกษาไทย สักคนหนึ่งก็ยิ่งดี เพื่อว่าระบบการศึกษา ของไทยจะได้ไม่ต้องตามหลังระบบการศึกษาของตะวันตกไปเสีย

ทุกประเด็น (เรียกว่า ทาสทางปัญญา) จนทำให้เยาวชนของไทย เป็นทาสทางวัฒนธรรมของโลกาภิวัตน์เพราะขาดอมตะโคธาที่จะ เป็นภูมิต้านทานทางจิตต่อสิ่งเร้าและสิ่งกล่อมที่นักบริหาร นักธุรกิจยุคออนไลน์โหมกระหน่ำล่าอาณานิคมทางปัญญา แย่ง ความเชื่อให้คนไทยกินอยู่ เป็นอยู่ตามแบบฉบับโฆษณา ประชาสัมพันธ์อย่างเดียว

นิพพานปริโยสานา มีพระนิพพานเป็นสิ่งสุดท้าย

สภาวะของนิพพาน คือ ความสงบ ตั้งมั่น ไร้อารมณ์ uly ไหวพจน์ของพระนิพพานจาก “พุทธธรรม” ของ พระพรหม คุณากรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) นับรวมได้ ๘๗ คำ เมื่อไหวพจน์ของ นิพพานถูกแปลจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย อ่านแล้วคือ สภาวะ ธรรมดาที่รู้อยู่ เห็นอยู่ ตลอดเวลา ขอยกตัวอย่างคำแปลเป็น ภาษาไทยมา ๑๕ คำ เช่น “เป็นภาวะไม่มีใครสร้าง ไม่มีภัย ไม่เกิด ไม่สิ้นสุด ไม่ผูกพันเสื่อมสลาย ไม่ตาย ไม่กลับกลาย ไม่คลอนแคลน ไม่มีฐลี ยั่งยืน ประณีต ประโยชน์สูงสุด สงบ ระวัง เกษม uly”พระมหากษัตริย์ไทยทรงสร้างบ้านแปลงเมืองพร้อมทั้ง อธิษฐานขอให้เข้าถึงพระนิพพานปราชญ์ของสยามประเทศ ตั้งวลี “ขอให้ทุกสิ่งถึงพระนิพพาน” ไม่ว่าจะทำอะไร พุดอะไร คิดอะไร ลงท้ายด้วยพระนิพพานเสมอตั้งแต่ก่อสร้างประเทศไทยมา ทั้ง

พระมหากษัตริย์และประชาชนจะมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ขอให้
 ได้พระนิพพาน (พูดเป็นคำติดปากตั้งว่าเป็นคำอุทาน)แต่ระบบ
 การศึกษาสมัยใหม่ของไทยกลับตัดเป้าหมายของชีวิตที่มีพระ
 นิพพานเป็นเดิมพันทุกเรื่องให้หมดไปอย่างสิ้นซากท่านพุทธทาส
 ภิกขุกล่าวว่า ถ้าขาดความช่วยเหลือจากนิพพานแต่สืบนาที่ ทุก
 คนจะเป็นบ้าเพราะแบกทุกข์จากความคิดผิดไม่ไหวถ้าจะถามว่า
 สังคมไทยทั้งอะไอย่างสิ้นซากต้องตอบว่า ทั้งเป้าหมายของชีวิต
 ที่ต้องการพิชิตพระนิพพาน “นิพพานที่ว่าอยู่ปากตาย” เป็นวลีที่
 บิดเบือนความจริงอย่างมาก เพราะนิพพานจะต้องหมายถึง
 สภาวะที่เหนือเงื่อนไขทั้งปวง ดังนั้นจึงมีแต่ “นิพพานที่นี้และ
 เดี่ยวนี้” จึงจะถูกต้องตรงสภาวะธรรมของนิพพานพุทธถือว่า
 วิกฤตคือโอกาส นิพพานที่นี้และเดี่ยวนั้นจะเกิดขึ้นได้ ผู้สอนพุทธ
 ธรรมจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจ เข้าแจ้ง สภาวะต่อไปนี้๑.
 อมตะโคธา ที่มีอยู่ตรงหน้าทุกที่ ทุกเวลา ไม่ว่าจะมนุษย์กำลังหายใจ
 รู้ตัว ไม่รู้ตัว กำลังจิ้มหน้าจอลเพื่อเล่นเฟสบุคหรือไลน์อยู่๒. การ
 เข้าถึงอมตะโคธา จะเป็นภูมิด้านทานของจิตผู้เห็น สามารถ
 ทนทานต่อสิ่งเร้าและสิ่งกล่อมที่มากมหาศาลได้ดี๓. การอยู่กับ
 โลกโดยรู้ อยู่ เห็นอยู่ว่า ความประมาทคืออย่างไร ทำอย่างไรจึงจะ
 ไม่ประมาท ทำให้ชีวิตของเขาไม่ตายทั้งเป็น๔. ผู้ที่ดำรงความไม่
 ประมาท คือเข้าถึง “นิพพานที่นี้และเดี่ยวนั้น” จะเห็นว่า ชีวิตเป็น
 ของว่าง ความไม่มีและความมี อยู่ที่เดียวกันเสมอ๕. การรู้สึกถึง
 อิริยาบถน้อยใหญ่โดยไม่ต้องกำหนด เรียกว่า สัมมาสติ ต้อง
 ทำงานควบคู่กับ สัมมาสมาธิ (นิพพานที่นี้และเดี่ยวนั้น)๖. ความ

ไม่มีจะอยู่เหนือความมี ก่อนจะมีความรู้สึกจะต้องว่างก่อน ก่อน
จะเห็นวัตถุจะเห็นอากาศก่อน๗. การทำ การพูด การคิด เป็นขณิ
กภาพเสมอ เห็นโต้งๆ ตรงหน้า๘. สิ่งที่เป็นผัสสะที่กระจายอยู่ทั่ว
รูปนามหรือองค์กายพหุ แท้จริงคือ ตถาตา ความเป็นเช่นนั้น๙.
การอยู่กับความไม่มีก่อนความมีได้มาก ได้เร็ว ได้ทุกความรู้สึก นี้
คือความหมายของการทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม๑๐. ปล่อย
จิตให้เข้าสู่สมดุอย่างเจียบๆ “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” นอกจาก
จะเป็นสิ่งมีจริง ก็ะกลายเป็น “สิ่งมีเอง”นี้แหละคือ ความหมาย
ของปริโยสานาที่แท้จริง

ปัญญาพุทธในแนวลึก

๑. การมีฉันทะ จะทำงานด้วยมือหรือด้วยเครื่องมือที่
ประดิษฐ์ขึ้น จะมีคุณค่าเพราะจะทำให้จิตมุ่งมั่นและเห็นปัญหา
ตรงจริง เรียกว่า อิทธิบาทสี่ ส่วนตถาตา จะทำงานตามคำสั่งที่ส่ง
มาจากผู้อื่น มีเครื่องล้อ เครื่องเร้า เพื่อความสัมฤทธิ์ของงาน ตาม
จุดมุ่งหมายที่ผู้อื่นวางไว้ให้

๒. ปัญญาที่ทำด้วยมือ สร้างความคิดที่ละเอียดรอบคอบ
แม้แต่กิจวัตรส่วนตัว (อาบน้ำ แปรงฟันทำกับข้าว ฯลฯ) ก็
สามารถทำให้ลุล่วงด้วยประโยชน์สูง ประหยัดสุด (ฐานแรกสุด
ของความไม่จนทุกชนิด)

๓. จิตมีฉันทะ จะเย็นเป็นสุขจากการทำงานเพราะเป็นงานที่ตนคิดขึ้น ทำให้เวลาร่างจากตัณหาที่มีมากขึ้น ความหายหิวเกิดจากการทำงาน มิได้เกิดจากบริโภคนิยม

๔. ปลดปล่อยความเชื่อจากการมองออก วิ่งตามโลก มาเป็นมองเข้า เริ่มเป็นอิสระจากการถูกรบกวอดด้วยสิ่งเร้าและสิ่งกล่อมจนกระทั่งอาจชอบชีวิตสันโดษของนักบวชก็ได้

๕. เริ่มเห็นอานุภาพของไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) ตามความเป็นจริง มีความเชื่อที่ตรงต่อเหตุผลจากภายในมากขึ้น ลดความเชื่อจากการตื่นข่าวลือทั้งแง่บวกและแง่ลบ

๖. มองเห็นโทษของการคิดสร้างสรรค์แบบแนวนอน ที่ทำให้เกิดชีวิตสุรุษสุร้ายเกินความจำเป็น สร้างมนุษย์เดินดินให้กลายเป็นมนุษย์ผลิตขยะทุกเรื่อง

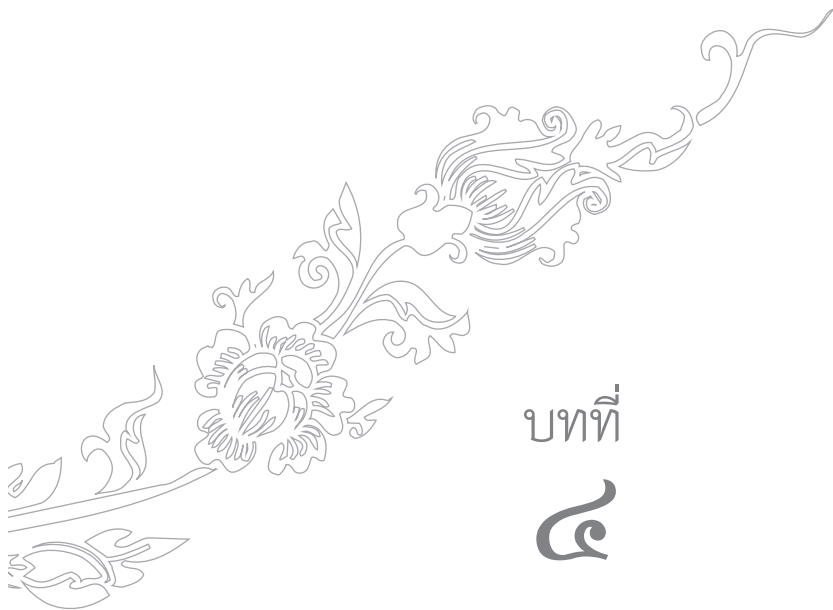
๗. ใช้เงินให้มีคุณค่าทางเพิ่มบุญบารมีหรือพัฒนาจิต วิญญาณมากกว่าจะหมกมุ่นอยู่กับกระบวนการให้เงินทำงานในตลาดหลักทรัพย์หรือตลาดออนไลน์

๘. เห็นคุณค่าของปรมาตถัสสจะเพิ่มสูงขึ้น ลดความเลื่อมใสในสมมุติสัจจะ จึงมีอิสระจากการตกเป็นเหยื่อของโฆษณาและประชาสัมพันธ์มากขึ้น จนถึงกับเห็นอภิธรรมของจิตได้ด้วยตนเอง

๙. เห็นความจริงว่า มิติเส้นตรงทุกเรื่อง ทุกชนิดความรู้เป็นเรื่องของสมมติ มีประโยชน์สร้างอารยธรรม แต่ใช้ไม่พอดีก็เป็นโทษมหันต์

๑๐. เริ่มแยกกฎแห่งกรรม (สมมุติสัจจะ) และกฎแห่งธรรม (โลกุตรสัจจะ) ปัญญาญาณเพิ่มขึ้น มองเห็นความคิดสร้างสรรค์
แค่เป็นเรื่องตื้นๆ

บทที่
๔

การเข้าถึงนิพพานที่นี้และเต็ยวนี้

สิ่งอยู่ตรงหน้าที่มองไม่เห็น

นิพพานที่นี้และเต็ยวนี้ เป็นสิ่งมีเอง เป็นสิ่งที่มีอยู่จริง ไม่ขึ้นกับกาลและเทศะ หมายความว่าทุกคนย่อมเห็นได้ด้วยตนเอง เสียงคำถามย้อนกลับ “แล้วทำไม ฉันมองไม่เห็น” พระพุทธเจ้าท่านตอบว่า ความไม่รู้ทำให้จิตของมนุษย์ทำงานเหมือนกับเส้นผมบังภูเขาท่านเรียกว่า ความหลง (โมหะ) เหมือนคนหลงป่า ก็เดินอยู่ผืนป่านั้นเอง แต่ยิ่งเดินยิ่งห่างจากเป้าหมาย ยิ่งไกลออกไป ยิ่งเกิดความทุกข์ เหมือนคนหลงทาง ก็อยู่ในตรอก ซอกซอย ไกลๆ เป้าหมาย แต่เดินวนไปวนมา หาทางออกไม่ถูก ยิ่งตกใจกลัวเหมือนตนหลงผิดคิดว่า “ภูแน” ออกกำลังวิ่งสำรวจที่นั่นที่นี้ มองไม่เห็นว่ที่ไหนๆ ก็มีสัจธรรมดั้งเดิม หลงผิดไม่ต่างจากหนู

ถีบจักร หรือมนุษย์ยุคใหม่ออกกำลังในห้องฟิตเนสเหมือนนักสำรวจต้นน้ำของแม่น้ำฮวงโห แม่น้ำคงคา แม่น้ำโขง ครั้นถึงต้นน้ำจริงๆ กลับพบแต่ตาน้ำเล็กๆ ไหลเอื่อยๆ ไม่ได้มีพิษสงยิ่งใหญ่ น่ากลัว หรือสวยงามน่าอัศจรรย์ เสมือนบางตอนของแม่น้ำชื่อนั้นๆ ผิดกันกับว่า นักสำรวจเหล่านั้นมิได้ตรัสรู้การค้นพบความจริงดังกล่าว แต่พระพุทธเจ้ากลับมองทะลุมว่า ความรู้สึกเล็กๆ ที่โผล่มาให้ได้เห็น ให้ได้ยิน ให้ได้กลิ่น ให้ได้รส ให้ได้สัมผัสเย็นร้อน อ่อนแข็งและรับรู้ในแต่ละขณะมีคุณค่ามหาศาลความรู้สึกเล็กจิ๋ว ดังกล่าวคือ ต้นน้ำของชีวิตมนุษย์และสัตว์ มันเป็นตัวชีวิต ตัวหล่อเลี้ยงและตัวสืบต่อชีวิต สามประการด้วยกันเมื่อไม่เห็นแจ้งด้วยจิตตนเอง จิตก็หลงทางแสวงหาต่อไป สังสารวัฏจึงเป็นผลลัพธ์จากการแสวงหาอันไม่มีที่สิ้นสุด -- จึงเกิดขึ้น อุปมา สังสารวัฏ คือ ภูเขาแห่งประสบการณ์การแสวงหาด้วยมิจฉาทิฎฐิของมนุษย์ ถ้าตระหนักรู้ถึงสัจธรรมเมื่อใด ตาน้ำแห่งชีวิตก็คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นทุกขณะของแต่ละคนนี่เองตรงนี้แหละคือจุดเปลี่ยนจากมิจฉาทิฎฐิเป็นสัมมาทิฎฐิ เมื่อพบสัจธรรมดังกล่าว การแสวงหา ก็จะหยุดบังเกิดโดยอัตโนมัติ

นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ จักกลายเป็นที่พึ่งของเขาทันที ความสะดุ้งกลัวมิจฉาทิฎฐิจะเกิด กลัวมิจฉาทิฎฐิยิ่งกว่ากลัวสิ่งอื่นใดมนุษย์ทั่วไปอย่างมากก็กลัวอำนาจลึกลับ กลัวสิ่งที่มีอำนาจเหนือตน กลัวผี กลัวถูกทำร้าย กลัวไม่มีคนรัก กลัวไม่มีจะกินจะอยู่ทัดเทียมผู้อื่น แต่จะไม่กลัวมิจฉาทิฎฐิ ความกลัวของมนุษย์จึงเป็นความกลัวของอวิชาหรือความโง่ทั้งนั้น ลักษณะความกลัว

สิ่งแปลกย่อยดังกล่าว จึงทำให้เขาเสมือนรู้ซุกซลักอยู่ในเส้นผม ภูเขายิ่งใหญ่ตระหง่านวางอยู่ตรงหน้ากลับมองไม่เห็น จะกล่าวว่า อวิชชาคือความยิ่งใหญ่ของสังสารวัฏก็ถูกต้องดีแล้วถ้าใครคิดว่า ตนสบายใจดีแล้วกับจิต “เส้นผมบังภูเขา” เขาผู้นั้นก็ไม่ควรจะต้องเสียเวลาทำความเข้าใจกับ “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” ท่านใดที่มีกลางสังขรณ์ (intuition) หลงเหลืออยู่บ้าง ควรจะเงี่ยหูฟังสิ่งที่ข้าพเจ้าขอเตือนดังต่อไปนี้ การที่ทีวีจอแบนโค้งรับภาพด้วยระบบสามมิติ(หรือมากกว่า) เด็กหรือทารกยอมเข้าใจผิดคิดว่า มีสัตว์ก็ดี คนก็ดี หรืออื่นๆ โผล่มาจากจอ ขณะที่นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่า ดิฟเฟอเรนติเอชันของระบบประสาทที่ทำงานเป็นกระบวนการชีวเคมี ทำให้ทารกกลายเป็นเด็กน้อยๆ ขณะที่ดิฟเฟอเรนติเอชันของระบบประสาทตา หู ของทารกยังเจริญไม่เต็มที่ การรับภาพจากทีวีดิจิตอลเช่นนี้ย่อมเสียหายต่อระบบการรับรู้ของทารกและเด็ก ขณะที่ระบบประสาทอยู่ระหว่างพัฒนาการตามธรรมชาติ เราไม่อาจคาดเดาได้เลยว่า เด็กเหล่านี้จะเข้าถึงธรรมชาติที่แท้จริงซึ่งเป็นระบบมิติมหภาคหรือไร้มิติ ในที่สุดเด็กอาจเห็นเสือเป็นเพื่อนเล่นหรือเข้าใจสิ่งที่เป็นสัญชาตญาณของชีวิตอื่นๆ บิดเบี่ยงไปขอสรุปว่า มนุษย์ที่ทันสมัยเลี้ยงลูกให้มีความประมาทอย่างถึงพร้อม เด็กๆ พร้อมแล้วที่จะเจริญด้วยโมหะกรรมรวมกับสุดยอดแห่งมิถิชาธรรมที่เขาต้องรับตั้งแต่ยังช่วยตนเองไม่ได้ นี่แหละกรรมที่ชัดเจนของผู้ที่หลงในเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สำหรับผู้สนใจอยากเข้าใจ “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” ข้อความต่อไปนี้ เป็นประสบการณ์การสาธิตปมด้ายยุ่งของจิตผู้

เขียน หรือเป็นการออกมาจากอวิชชา จึงเห็นวิชชาที่มีอยู่แล้ว
 วิชชาอันใดใดๆ ก็ควรเห็นได้ตรงกัน วิชชาก็เป็นโลกุตระธรรมชนิด
 หนึ่งภาษาเขียนเป็นเพียงสมมติสัจจะ มันสร้างมาจากเส้นสีดาบน
 ผิวดวงตาสีขาว สัตว์เช่นมด แมลงมันเดินบนภาษาเขียนจะเห็น
 มีอยู่สองสี แต่มนุษย์ประเสริฐกว่าสัตว์ก็กลับพยายามถอดรหัสของ
 เส้นอักษรเป็นสภาวะธรรมที่จิตรู้ได้ผู้ที่ฝึกสุดมยปัญญาไว้ดีเยี่ยม
 แล้ว จะมองเห็นว่าภาษาเขียนซึ่งเขียนเป็นต้นฉบับลายมือ ทุกคำ
 จะมีเอกลักษณ์เฉพาะที่แสดงสมบัติของอนัตตาธรรมโจ่งแจ้ง
 (โปรดอ่าน “อนัตตากับชีวิตที่ทันสมัย” สำนักพิมพ์สุขภาพใจ
 พ.ศ.๒๕๔๗)แต่เพราะท่านอ่านจากหนังสือที่ผลิตมาจากโรงพิมพ์
 เครื่องจักรคือสิ่งไร้ชีวิต มันจึงทำให้อักษรแต่ละตัวเหมือนกัน ท่าน
 ต้องใช้ปัญญาญาณลึกกว่าเดิมจึงจะมองเห็นอนัตตาของอักษร
 พิมพ์ได้ เพราะเครื่องจักรทุกชนิดมันทำหน้าที่ปิดบังความจริง
 ตามธรรมชาติอยู่แล้ว มนุษย์ที่เติบโตมาในห้องติดเครื่องปรับ
 อากาศ กินอาหารโฆษณา ใช้ผ้าอ้อมที่โฆษณา เจริญมาด้วยวิถี
 ควบคุมตามระบบวิทยาศาสตร์ย่อมจะสูญเสียความเป็นธรรมชาติ
 ธรรมดาไปอย่างแน่นอน ไม่ต่างอะไรกับ stem cell ที่เจริญ
 งอกงามได้แต่טיפเพอเรนดิเอชั่นไม่ได้ มันเป็นของปลอมที่น่าสะ
 พริงกลัว ข้าพเจ้าขอตั้งสมมติฐานว่า จิตวิญญานของเด็กทารก
 ที่ทันสมัยเหล่านั้นสูญเสียטיפเพอเรนดิเอชั่นของความมีชีวิต
 ไปมากมายแล้ว (ไม่รู้ผิด รู้ถูกไม่รู้กาลควร กาลไม่ควร ไม่รู้อะไร
 ที่มนุษย์ปกติน่าจะรู้) ใครที่ต้องการพิสูจน์สมมติฐานดังกล่าวว่า
 “ไม่จริง” ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีใจมาก โลกแห่งความเป็นจริงต้องการ

ผู้กล้าหาญตลอดทุกยุคทุกสมัย

การประพฤติปฏิบัติต่อไปนี้เป็นสำหรับการเข้าถึง **นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้หนึ่ง**) บุญกิริยาวัตตูลิขิต เนื่องจากอวิชชา ทำให้ความรู้สึกว่าตัวตนมีอยู่จริง เมื่อพระพุทธองค์ทรงตรัสรู้ ว่าชีวิตเป็นแค่กระแสของเหตุปัจจัยที่ดำเนินไปตามกฎแห่งปัจจุสมุ ปบาท เขาผู้มีความหลงผิดเหล่านั้นก็ไม่อาจเห็นสังขารของการ เกิดความทุกข์ได้ ได้แต่เงี่ยหูฟังด้วยศรัทธาเท่านั้นถ้าต้องการรู้ สังขารต้องเริ่มต้นด้วยการใช้ไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) เป็น เครื่องมือ ผู้รู้ท่านแจกแจงการทำบุญได้ง่ายๆ เป็นสิบข้อ ข้อที่สิบ คือ การทำความเห็นให้ตรง เพื่ออะไรเล่า ตอบว่า เพื่อลดความ วิปลาสภายในจิตวิปลาสสี่ คือ สภาวะของมนุษย์ผู้หลงผิด ตอบ สนองต่อปรากฏการณ์ตรงหน้าอย่างตรงกันข้ามกับสังขารดังต่อ ไปนี้๑. สิ่งที่ไม่งาม มีแต่ปฏิกุศล กลับมองเห็นว่างาม (เช่นร่างกาย เป็นตัน)๒. สิ่งที่ไม่เที่ยง กลับเห็นว่ายั่งยืน (เช่น สมาร์ทโฟนและ เครื่องเทคโนโลยีทุกชนิด)๓. สิ่งที่เป็นทุกข์ กลับเห็นว่าเป็นสุข (เช่น การมีลูก หรือการแต่งงาน หรือการรับตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบคนอื่นอย่างมาก)๔. สิ่งที่เป็นอนัตตา กลับเห็นว่าเป็นอัตตา (เช่น แพ้ชนะทุกชนิด ความทันสมัยทุกเรื่อง)เพราะวิปลาสสี่นี้เอง จึงทำเรื่องสุดโต่งอย่างไม่กลัวทุกข์ เช่น เล่นกีฬาอย่างสุดโต่ง เซียร์กีฬาอย่างสุดโต่ง ชอบดาราสุดโต่ง แต่งกายเซ็กซี่สุดโต่ง ทำ บ้าๆ บอๆ สุดโต่ง ฯลฯลดวิปลาสสี่ลงเสียบ้าง ก็ไม่ต้องพยายาม ทำบ้าๆ เพื่อให้มีชื่อลงกินเนสบุ๊ค ไม่ต้องหลงกินสเด็กมือละหมื่น บาท ไม่ต้องซื้อปั้งสินค้ำแบรนต์เนม (เงินทั้งหมดมีมูลค่าที่ตรา

สนูปปี ตราคิดดี บ้าๆ ทุกเรื่อง) ไม่ต้องจัดงานแต่งงานพิสดาร เหลือบรรยาย ไม่ต้องแสดงความน่ารักจนเพ้อถ้อเห็นว่าตัวอย่าง ดังกล่าวเป็นวิบัติลาสของมนุษย์จริงหนอจึงจะมองเห็นว่าการจัดงานวิชาการสุดโต่ง การจัดงานบุญสุดโต่ง การจัดงานเปิดการ กีฬาสุดโต่ง ฯลฯ และ ฯลฯ ก็วิบัติลาสเช่นกัน แคลดวิบัติลาสสี่กัน คนละนิด โลกก็จะเย็นลงทันที ปัญหาทุกชนิดลดลงมหาศาล ท่านที่สนใจโปรดอ่าน “สัมมาทิฏฐิ : การทำความเห็นให้ตรง” จาก “พุทธธานุภาพ” สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ.๒๕๕๖แค่ท่านเชื่อในพลังของบุญกิริยาวัตตฤสิบ แต่ยังไม่เข้านิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ไม่ได้ ความมีชีวิตร่มเย็นเป็นสุขก็จะเกิดได้ไม่ยากสอง) ท่านพุทธทาส ภิกขุกล่าวว่า การทำจาคะให้ถึงพร้อมก็จะเข้านิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ได้จาคะไม่ใช่เรื่องของการทำทาน เพราะการทำทานมักจะนิยามให้สัมพันธ์กับการแลกเปลี่ยน เช่น แลกเปลี่ยนทานเป็น โภคทรัพย์ แลกเปลี่ยนเป็นความสุข แลกเปลี่ยนเป็นบุญกิริยา วัตตฤ เป็นต้น จาคะเป็นเรื่องของการมีปัญญาที่เห็นคุณค่าของ มนุษย์และสัตว์ต่างก็เอื้อกันและกันตลอดเวลาสาม) เห็นคุณค่า ของการรับทุกข์ เช่น ทุกข์จากการเจ็บ ทุกข์จากการแก่ การตาย การพลัดพรากจากของรักของชอบใจ การไม่ได้สมใจปรารถนา และการได้สิ่งที่ไม่อยากได้สี่) ความเห็นอิมิตีคือสังขาร มนุษย์ผู้ เกิดมาพร้อมอวิชชา จะต้องถูกบุพพการีก่อกมลมาให้เป็นคนดี คนเก่งของสังคม ความดี ความเก่งที่สังคมพุดถึง ก็คือการอยู่ภายใต้ มิติของอารยธรรมยุคโลกาภิวัตน์ วิทยาศาสตร์อยู่ภายใต้มิติ คณิตศาสตร์กลายเป็นศาสนาสากลของคนทั้งโลก การจะเข้าถึง

“นิพพานที่นี้และเตี๋ยวนี” ก็คือ การเข้าถึงความเป็นสมมติสัจจะของความรู้วิทยาศาสตร์(ห่า) การเข้าถึงความเงียบสงบ ถ้าสังเกตสักหน่อยจะพบว่า การเสพกามวัตถุผ่านตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจจะก่อความสุขหรือความทุกข์ก็ดี ทุกครั้งที่รู้สึกก็จะจางคลายและดับลง ไม่มีอะไรเหลือ ถ้าต้องการความรู้สักดั่งกล่าวอีก ก็ต้องแสวงหากามวัตถุมาเสพใหม่ ผลลัพธ์ก็ได้ตั้งใจบ้าง ไม่ได้ตั้งใจบ้างวนเวียนสลับสับเปลี่ยนอยู่ชั่วกาลปาวสาน ถ้าคิดเบื้อหน่ายเมื่อไร “นิพพานที่นี้และเตี๋ยวนี” จะช่วยได้ทันทีขอเน้นย้ำว่า ที่จะเขียนต่อไปนี้เป็นประสบการณ์ทำภาวนาของข้าพเจ้า ท่านจะศรัทธาหรือไม่ก็เป็นสิทธิโดยชอบธรรมของผู้อ่าน เพราะตัวอักษรมันเป็นแค่แผนทีบอกทาง การเดินทางจริงเป็นเรื่องของผู้ศรัทธาในกาธิบดีทุกข์ด้วยตนเองเท่านั้น

จาคะ : การเสียสละประโยชน์ส่วนตน

หลักการของพุทธธรรม คือ ทำทุกอย่างเพื่อการไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนผู้อื่นกล่าวเป็นแง่ปฏิบัติ คือ ทำทุกอย่างให้ได้ทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านนั่นเอง ประโยชน์ของมนุษย์ยุคเศรษฐกิจทุนนิยมกระแสหลัก เป้าหมายเล็งไปที่ตนมีกำไร ทำอย่างไรไม่ให้ขาดทุนหรือทำอย่างไรให้ได้ชนะ ชนะ แบบ win : win คือได้กำไรทั้งสองฝ่ายที่ติดต่อสัมพันธ์

กันสรุปก็คือ คิดมิติไหนก็เล็งไปที่ตนต้องได้ประโยชน์นั่นเอง จึงไม่น่าแปลกใจว่า เริ่มต้นด้วยบุญกิริยาวัตรอุสึบหรือการทำบุญทำทานอะไรก็สุดแล้วแต่ ตนเองต้องได้ประโยชน์คือบุญ คือความสุข คืออำนาจ คือความสำเร็จ คือบารมี พุดมาหลายกระบวนท่าก็จบที่ประโยชน์ตนเท่านั้น ดังนั้นการทำจาคะคือ การสละประโยชน์ตนจะต้องทำอย่างไรเล่าจาคะจึงเป็นเครื่องมือของผู้มีปัญญาสัมมาทิฐิ ไม่ใช่เรื่องที่ใครก็ได้ที่แม่จะเป็นคนดี มีศีลธรรม ชอบทำบุญทำทานเสมอจะทำจาคะได้ การทำบุญกิริยาวัตรอุสึบ จึงเป็นพื้นฐานสำหรับที่จะปรับมิจฉาทิฐิให้เป็นสาสวสัมมาทิฐิ อย่างน้อยต้องเห็นคุณค่าของการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมผู้มีปัญญาที่สังเคราะห์เหตุผลได้จากในภายในของตนบ้างก็จะเห็นว่าเงื่อนไขของการกระทำ ไม่ว่าจะ ทำทาน การรักษาศีล แท้จริงก็เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ผลลัพธ์จะเป็นแรงสะท้อนเข้ามาสร้างความสุขให้กับตนเองในที่สุด แทบทุกอย่างที่มนุษย์ทำ ถ้าดูอย่างลึกซึ้งก็จะพบประโยชน์ตนแทรกแซงอยู่เสมอ ผีก็จาคะก็ผีก็กระทำแต่การกระทำที่ถูกต้องชอบธรรมตามสมควรธรรม ตัวอย่างเช่น ตอนเช้า เริ่มเช้าวันใหม่ด้วยการใส่บาตร ควรหยุดเงื่อนไขแสวงหาพระสุปฏิปันโน แค่ผีก็ใส่บาตรตามเหตุปัจจัย พบพระที่เห็นใส่บาตรได้ ทำจิตให้เหมือนกับใส่บาตรพระสุปฏิปันโนและทำความเชื่อได้เช่นนั้นจริงๆ ต่อไปก็จะเห็นคุณค่าของการให้ จะเป็นการให้ตามพุทธประเพณี การให้ตามนัยยะความเชื่อของโลกที่พัฒนากระบวนการให้ใหม่ๆ แปลกๆ เช่น การให้ด้วยการทำราดน้ำแข็งให้ตัวเปือกแล้วถ่ายออกทีวี ให้ผู้ไม่รู้กติกาเห็นว่า

กำลังทำอะไรกัน แม้แต่ตำรวจประเทศเกาหลีใต้ยังจับดาราทไทยไปปรับ เพราะไปสร้างพฤติกรรมดังกล่าวกลางถนนสาธารณะของประเทศของเขา ตำรวจของเกาหลีใต้ไม่รู้ว่ นั่นคือ การทำบุญแปลกแหวกของคนไทยที่พร้อมวิปัสณาสาได้ทุกรื่อง “ยั้งบ้ายิ่งเด่น” เด่นดังได้แม้กำลังทำบุญมนุษย์ของเราแกวงมือแกวงเท้า ตั้งแต่เป็นทารกจนเติบโตแก่ และหยุดแกวงเมื่อตาย การยื่นมือออกไปเพื่อทำการให้ ถือว่เป็นอิริยาบถประเสริฐสุด ส่วนการยื่นมือยื่นเท้าไปเด่นท่าแปลกๆ ถือว่เป็นการเลียนแบบสัตว์ประหลาดของโลกยุคจิมจ้อ สง่วนทุกรื่องมือของเราที่ยื่นออกไป ควรสละอะไรสักอยาง ยื่นไปพร้อมของ(กามวัตถุ) ก็ควรเป็นให้ เพื่อให้ของชิ้นนั้นกลับคืนเป็นของกลาง(หรือเทียบเท่กับทำสังฆทาน) มีปัญญาเห็นการให้เพื่อให้ ให้เพื่อคืนกามวัตถุกลับคืนเป็นของกลาง เรียกว่ เริ่มทำจาคะไนชั้นต้น (อาทิกัลยาณัง) กลยุทธ์ในการทำสังฆทานก็คือ อาทิกัลยาณังของจาคะนั้นคือ หัดให้รู้จักเสียสละเงื่อนไขที่คิดจะแกงกำไรออกไปเสียบ้างนั่นเองเมื่อเริ่มอาทิกัลยาณังของจาคะมาได้บ้างแล้วกก็จะเลื่อนชั้นมาที่ มัชฌะ กัลยาณังของจาคะคือการเสียสละที่ต้องการปัญญาจากภายในสูง ขึ้นกว่าเดิมนั้นๆ หนึ่ง มนุษย์แต่ละคนบริโภคกามวัตถุที่ผลิตจากคนนับแสนนับล้าน แคะเปิดไฟแล้วติดปุ้บจะต้องมีคนเดินสายไฟ ติดตั้งเสาไฟฟ้าจากโรงงานไฟฟ้า ไม่นับคนนับไม่ถ้วนที่สร้างเขื่อนพลังน้ำเพื่อปั่นไฟฟ้า และคนกับสัตว์อีกนับไม่ถ้วนต้องเสียสละพฤติกรรมของมันเพื่อมนุษย์จะได้กักน้ำไว้ในเขื่อน ชีวิตนับไม่ถ้วนต้องปิดตัวลง ต้องปรับตัวขนานใหญ่ ที่รอดก็ตีไป ที่ปรับ

ไม่ได้ก็รับความทุกข์ทรมานจนกว่าจะตาย เหล่านี้เป็นข้อมูลจริงที่มีอยู่ก่อนเปิดปฐิปปัตตปิ๊ป มนุษย์เปิดไฟฟ้าแล้วติดปิ๊ป เคยสำนึกถึงผู้เสียสละชีวิต เสียสละพฤติกรรมส่วนตัว เพื่อความสะดวกของมนุษย์ด้วยกันบ้างหรือไม่ถ้าไม่เคยเห็นพระคุณของผู้ให้ก่อนก็แสดงว่า บริโภคบริการ ไฟฟ้า น้ำประปา สิ่งสาธารณูปโภคทุกชนิดด้วยความโง่ มีลักษณะของจิตดิรัจฉานที่ไม่รู้จักคุณของสิ่งที่กำลังบริโภค หมายความว่า ยิ่งเสพความสะดวก ความรวดเร็ว ความได้ดังใจก็จะต้องจ่ายค่าโง่สะสมเรื้อรังทุกครั้งเพราะบริโภคด้วยความโง่ คิดได้เช่นนี้จะต้องรีบใช้หนี้กรรม ทำอะไรด้วยแรงกายเพื่อชดใช้ผู้ที่เสียสละทุกอย่างมาให้เริ่มเห็นคุณค่าของกิจกรรมทุกอย่างที่ทำด้วยมือ เช่น การหุงข้าว ทำกับข้าว ซักผ้า ด้วยมือจะได้ไม่ต้องเปลืองพลังงานไฟฟ้า ต้มน้ำร้อนแล้วรีบเทใส่กระติกเพื่อลดการใช้พลังงานไฟฟ้า ใช้น้ำหลายๆ ประโยชน์ก่อนปล่อยทิ้งคืนแผ่นดิน ประหยัดของที่ใช้นสิ้นเปลือง เช่น สบู่ ยาสระผม ทิชชู ฯลฯ และ ฯลฯ ไม่อยากต้มน้ำจากขวดพลาสติกเพราะพลาสติกทุกชนิดล้วนล้างผลาญพลังงานตามธรรมชาติของโลก

“ประโยชน์สูง ประหยัดสุด” วาทะกรรมของท่านพุทธทาสภิกขุเริ่มเข้ามาเป็นสโลแกนของชีวิต ท่านพุทธทาสใช้กระดาษเช็ดปากสองครั้ง ใช้ครั้งแรกนำไปทำให้แห้งกลับมาใช้ใหม่ ใช้ผ้าถูคราบโคลแทนสบู่ ฯลฯ และ ฯลฯ มีน้ำเล่าท่านจึงมีปัญญาญาณเห็นคนอื่นทั้งโลกก็เพราะท่านเห็นพระคุณของธรรมชาติ ท่านเห็นความเหนื่อยยากของมวลมนุษย์ที่ต้องผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคเหล่านี้ ตรงนี้แหละเรียก มัชฌิมกัลยาณังของจาละ คือเริ่มมองเห็น

พระคุณของมนุษย์คนอื่นๆ ธรรมชาติทั้งหลายทั้งปวงตามที่ควร และสำนึกว่า เราผู้บริโภคความสะดวก ความรวดเร็ว ความได้ดั่งใจทันใจควรที่จะใช้อย่างประหยัดและพอเพียง ควรเกรงใจธรรมชาติบ้าง เพราะใช้ธรรมชาติเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ทันใจ มาถึงจุดนี้ ความลดน้อยมถ่อมตนด้วยน้ำใสใจจริงจะปรากฏขึ้น จะมองมนุษย์ด้วยสายใยของความเป็นจริงมากกว่าจะเชื่อตามๆ กันมา ตามที่อธิบายกันอยู่ในประเพณีหรือค่านิยมต่างๆ จิตจะมอง ลึกลงไปของคำของความเป็นคน ไม่แบ่งแยกคนตามคำอธิบายที่ อ่านได้จากตำราอย่างเดียว แต่หยั่งลงสู่จิตวิญญาณของแต่ละคน จากการสัมผัสคนๆ หนึ่งด้วยตนเองมนุษย์ในโลกนี้ถูกกล่อมเกล่า จากบุพการี (พ่อแม่ ครูอาจารย์ ญาติพี่น้อง) และสมัยนี้ถูกกล่อม จากสื่อสารออนไลน์มากมายมหาศาล เมื่อไม่รู้สักกณิดว่า ปรากฏการณ์ที่เห็นส่งมาได้อย่างไร เขาใช้เหตุผลอะไรเขียน ข้อความมา มิติของแสงเสียงส่งมาด้วยมุกกล้ออย่างไร มองเห็นว่าอะไรๆ ที่มองเห็นมันมีเงื่อนไขที่บิดเบี้ยวจากความจริงอย่างน่า กลัวเหตุผลที่เรายึดไว้คงไม่ต่างจากเหตุผลที่ผู้อื่นยึดไว้กล่าวคือ ยึดไว้ด้วยความชอบใจบ้าง ไม่ชอบใจบ้าง ไม่รู้ว่าชอบหรือไม่ชอบ บ้าง ไม่ต่างจากข้อปบึงที่มีหีบห่อสวยงามปกปิดไว้ เปิดดูวัตถุ ภายใต้อันบ้าง ไม่ดีบ้าง ใช่มิได้บ้างเพราะสวยแต่หีบห่อเท่านั้นจา คะที่จะเกิดขึ้นคือ ปริโยสานกัลยาณังของจาคะ คือสละเหตุผลที่ ตนยึดไว้เมื่อไม่ใช้สิ่งที่ตนยึดไว้เป็นมาตรฐานแห่งความถูกต้อง ความอัศจรรย์ของกฎอนัตตาธรรมจะโผล่ปรากฏทันที โผล่ซึ่งๆ หน้าขณะที่เขียนต้นฉบับอยู่บนโต๊ะอาหารติดกับห้องครัว เสียงแม่

บ้านกำลังล้างผัก หั่นผัก เพื่อเตรียมปรุงอาหาร ก็แค่วิธีการล้างผัก หั่นผัก สิ่งง่ายๆ ที่ใครๆ ก็ทำและทำทุกวัน แต่เมื่อไรที่แม่ครัวไปรวมตัวกันที่วัดและขาดหัวหน้า ความขัดแย้งจากวิธีการล้างผัก และหั่นผักจะเกิดขึ้น กว่าจะปรุงอาหารหนึ่งชนิดสำเร็จ ความขัดแย้งเกิดได้ทุกขั้นตอนของกิจกรรมประจำวันเสียงหั่นผัก ล้างผัก เปิดประตู ปิดหน้าต่าง วางจานชาม จึงเป็นเสียงที่หลายคนทนไม่ได้ ถ้ามีอำนาจมากกว่าก็จะกล่าววาจาตักเตือนทันที การที่นำคนสองคนที่ได้รับการอบรมบ่มเพาะแตกต่างกันมาอยู่ด้วยกันเป็นสามภรรยา จึงเป็นเรื่องที่ต้องมีความขัดแย้งเป็นธรรมดา ภายหลังความหวานชื่นของกามคุณจากความรักจางจืดไป

สังขธรรมที่ผุดบังเกิด “ความไม่ได้ตั้งใจคือ ปรากฏการณ์ธรรมชาติธรรมดา”

สำนักและระลึกรู้สังขธรรมดังกล่าว วาจาที่เคยกล่าวโดยคิดว่าชอบธรรมดีแล้วกลับหายไปกับความไม่ได้ตั้งใจ จาคะระดับนี้จิตจะไม่ส่งออกไปแบกความไม่ได้ตั้งใจที่ส่งมาจากผู้อื่น ที่ส่งมาจากข่าวสาร ที่ส่งมาจากเรื่องดีหรือเรื่องร้ายจิตจะเห็นว่าทุกชีวิตต่างก็มีกรรมเป็นของของตน ต่างคนต่างก็รับกรรมแสนสาหัสอยู่แล้ว แต่ละคนควรดูแลกรรมของตนเอง แม้แต่ต้นไม้ ใบหญ้า แผ่นดิน แผ่นฟ้า ต่างก็ต้องดำเนินไปตามกฎแห่งเหตุปัจจัย สำนัก

ถึงสังขารมดั่งกล่าวนี้ จะเก็บจิตไว้ในภายในได้อย่างดีก็เมื่อผู้ใดก็ตาม มีรู้ที่เฝ้าสังเกตตนเองอยู่ตลอดเวลา โอกาสที่จะรู้จักตนเองตามที่เป็นจริงจะเกิดขึ้นทันที โอกาสที่จะเข้าใจวิชาหรือวิชาจะมีมากขึ้นเพราะเห็นชัดว่า ขณะโลก โกรธ หลง และขณะพ้นจากโลก โกรธ หลง แตกต่างกัน ขณะของกุศลและอกุศลก็แตกต่างกัน เหมือนมองเห็นเม็ดกรวดและเม็ดข้าวสารอยู่ด้วยกันแต่แตกต่างกัน จาคะในระดับนี้จะกลับมิติแห่งความรู้โดยฉับพลันเห็นความรู้ที่ผลิตในโลกสากลเป็นของไร้สาระ ไร้แก่นสาร ยุ่ง ยาก ลำบาก น่าสงสาร ถ้าหากเขามีสัมมาทิฐิอยู่บ้าง เขาจะไม่ทำชีวิตให้ต้องลำบากขนาดนั้น ที่ต้องลำบากกันทั่วโลกก็เพราะเกรงกลัวความแก่ ความเจ็บ ความตายการยอมรับความแก่ ความเจ็บ ความตายเป็นธรรมชาติธรรมดาไม่มีทางเกิดขึ้นตั้งนั้นแค่เห็นความแก่ ความเจ็บเข้ามาเยือน จิตของเขาก็ขึ้นต่อสู้อะไรๆ ขวนขวายทุกวิถีทางที่จะหยุดความแก่และความเจ็บ และชะลอความตายเขาไม่รู้เลยว่า การยอมรับความแก่ ความเจ็บ และความตาย ด้วยใจปกติต่างหากที่จะเยียวรักษาความทุกข์ทั้งปวงเพราะ “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” ผุดบังเกิดฉับพลันนั่นเอง

การเห็นความทุกข์มีคุณและมีค่า

มนุษย์ในยุคโลกาภิวัตน์มีความพร้อมใจกันต่อสู้กับความ

แก่ ความเจ็บ ความตายรุนแรงกว่าทุกยุคที่จัดบันทึกในอารยธรรม เหตุเพราะมีเครื่องมือสื่อสารและระบบขนส่งสินค้าที่เป็นโยงใย เชื่อมต่อกัน มนุษย์จากหลายประเทศเดินทางไปมาหากันผ่าน ระบบคมนาคมทางบกและอยู่ตรงไหนของมุมโลกก็สนทนากันทุกวันผ่านโทรศัพท์ที่ไร้สายผู้ฉลาดที่สุดไม่ใช่ผู้ผลิตความรู้ แต่เป็นผู้ผลิตวัฒนธรรม ผู้ฉลาดเป็นผู้สร้างกระแสของลักษณะคนเก่ง คนเด่น คนดัง ที่เป็นไอดอลของคนยุคใหม่ เช่น ผู้บริหารเก่งต้องใช้ อินเทอร์เน็ตบริหารงาน การประชุมสุดยอดต้องออนไลน์ ถ่ายทอดสดฟุตบอลเป็นงานระดับคนพันล้านชม ผลพวงจากการสร้างความเชื่อสากลทำให้พฤติกรรมของคนยุคใหม่เปลี่ยนแปลงจากเดิม(อย่างสิ้นซาก)นอกจากนี้ยังสามารถรัวคนหัวกะทิหรือคนชั้นกลางระดับผู้นำ ให้เชื่อการจัดลำดับต่างๆ ที่นับวันก็จะเพิ่มมากขึ้นทุกที จัดลำดับเศรษฐกิจมีเครดิตในตลาดหลักทรัพย์มากที่สุดในโลก จัดนักกีฬา(ชนิดต่างๆ)ระดับโลก จัดการศึกษายอดเยี่ยมระดับภูมิภาค ระดับโลก ฯลฯ และ ฯลฯทุกวันจะมีข่าวจัดอันดับ “เช่นนี้ เช่นนั้น เช่นโน้น” ทำให้หลักของพุทธธรรมที่ว่า โลกหมายความ ถึงการถูกรอบด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อมลาภ เสื่อมยศ นินทา ทุกข์ เป็นเรื่องเด่นชัดทุกวันทุกคืนกระแสของโลกธรรมแปดครอบตั้งแต่เด็กที่ตัวเล็กๆ จิ้มหน้าจอบแลบเลด จะเห็นการแข่งขันของเด็กทารก แข่งกลาน แข่งวิ่ง แข่งเต้น ทำพินเลนต่างๆ ตั้งแต่ยังเป็นเด็กทารก ยังมีอีกมากมาย จาระไนไม่หมดนี่คือความฉลาดของผู้บริหาร(ตะวันตก)ที่สร้างวัฒนธรรม ค่านิยมให้เด็กคุ้นเคยกับของกิน ของใช้ที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมตั้งแต่ระดับ

ทารกด้วยกลอุบายพิสดาร ถ้าเข้าไปไม่ถึงจิตวิญญาณของตนเองจะ
 ไม่มีวันรู้ทันกลอุบายการหลอกลวงคำหน้ามีติดตาบอดตั้งแต่ยังเป็น
 ทารกโดยอาศัยความรักของบุพการี(หน้าโง่)เป็นสะพานเชื่อม
 พฤติกรรมยุคจิตติดกับลูกหลานของตนเองชมราวาสธรรมที่
 พระพุทธองค์ตรัสไว้คือ สัจจะ ทมะ(ความข่มใจ) ขันติ(ความ
 อุดทน) จาคะ(ความเสียสละ) จึงไม่เหลือไว้ภายในจิตวิญญาณ
 ของคนรุ่นจิตติดครองโลกกตีกาการแข่งขันมีไปทุกเรื่อง จัด
 ลำดับไปหมดทุกมิติกระทั่งทำหน้าที่ ตัดผม แต่งเล็บก็พยายามให้
 ชื่อของตนติดลำดับอะไรสักอย่าง ทำไมต้องติดลำดับเล่า ? เพราะ
 จะได้ใช้แบรนต์ที่มีลำดับ โกงค่าบริการ โกงค่าสินค้าเช่น เสื้อ
 แบรนต์ตัดตัดด้วยผ้าไหมไทยให้ดาราสวมใส่เพื่อรับรางวัลดาราด
 หยั้งสุดยอดของปี ผ้าไหมไทยสีครามที่คนทอผ้าอาจได้สักห้าพัน
 กับการทอผ้าแรมเดือน แต่แบรนต์กลับได้เงินเกือบแสนไปฟรีๆ
 เพราะชุดดังกล่าวราคาว่าแสนบาทสังคมที่เชิดชูแบรนต์ เชิดชู
 ลำดับ อ่างสาชลเขาก็ทำกัน แข่งกันนำคนเก่งพิเลนต่างๆ มาเชิดชู
 เป็นสังคมที่ตายแล้วเพราะประกอบด้วยผู้นำ ผู้ทำข่าว ฯลฯ เป็น
 มิฉฉาปฏิญญาแทบทั้งหมดทำไมดาราติดลำดับยอดนิยมของโลกจึง
 ฆ่าตัวตาย ไมเคิล แจ็คสัน ผู้เป็นต้นลำดับทำเต็นลูปเป่าตายด้วย
 ยาระงับประสาทที่กินมากเกินไป แม้คนติดลำดับมีแฟนคลับทั่วโลกยัง
 มองไม่เห็นคุณค่าของชีวิตตนเอง ดังนั้นคนที่ยังไม่เข้าลำดับอะไร
 สักอย่างที่มีมากมายมหาศาลจะเป็นสุขดีอยู่หรือข้าพเจ้าเชื่อ
 ว่าการใช้การบันเทิง การกีฬา การท่องเที่ยว เสริมความสุขให้คน
 ยุคนี้อาจทำต่อไปได้ไม่นาน เพราะว่าคุณค่าของคนต้องมาจากผล

งานที่เขามอบสิ่งดีๆ คืนกลับให้โลก ไม่ใช่มนุษย์ยุคที่แข่งกันหาความสุขใส่ตัวด้วยการเสพบริการ เสพความไร้แก่นสารจากหน้าจอละเอียดๆ และเป็นทาสทางวัฒนธรรมกับคนที่คุมบังเหียนค่านิยมและวัฒนธรรมของโลกสากลไว้ มนุษย์ที่ตกต่ำดับจากการแข่งขันก็ดี มนุษย์ที่ถูกคัดออกไม่ผ่านอดิชนันก็ดี มนุษย์ติดเกมกินอาหารสำเร็จรูปก็ดี สักวันหนึ่งอาจสำนึกได้ว่าได้ทำลายคุณค่าความเป็นมนุษย์ของตนเองไปหมดแล้วเมื่อใดที่เกิดเบื่อหน่ายกับวัตถุที่อำนวยความสะดวก ความรวดเร็ว ความได้ทันใจหรือถูกสิ่งเหล่านั้นที่มั่งคั่งใจเพราะรู้เห็นการเสื่อมลาภ เสื่อมยศ นินทาได้รวดเร็ว ความทุกข์ใจนั้นต้องมีทางออกไม่ทางบวกก็ทางลบ (ติดยา ฆ่าตัวตาย) ตามหลักของพุทธธรรม การค้นพบความจริงของพระพุทธเจ้าก็คือ ความทุกข์เป็นครูที่ดีที่สุดของมนุษย์ ใครก็ตามที่ขอบคุณความทุกข์ที่ตนกำลังได้รับนั้นคือ “ศรัทธา” เป็นสภาวะธรรมที่เป็นกุศลได้ช่วยเขาไว้แล้วผู้ที่มีศรัทธากำลังทำหน้าที่กระบวนการเกิดทุกข์จะดับเปลี่ยนมาที่กระบวนการไร้ทุกข์ การพิจารณาพฤติกรรมและเหตุแห่งความทุกข์จะเกิดขึ้นภาษาชาวบ้าน “เกิดความสำนึกในพฤติกรรมหลงทางที่ผ่านมา” ในขณะที่เกิดศรัทธาและได้พบกัลยาณมิตร เช่น ได้อ่านบทความนี้หรือได้อ่านหนังสือธรรมที่เป็นสัมมาทิฏฐิ ผู้ที่มีบารมีมาพอสมควร อกุศลกรรมดับลงตามกฎของไตรลักษณ์เมื่อใด “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” จะปรากฏตรงหน้าความสุขสงบโผล่ปรากฏแค่แว็บหนึ่ง (เท่ากับงูแลบลิ้น) จะมีอานุภาพทำให้เกิดสัมมาทิฏฐิ พลังกายพลังใจในการจะปรับพฤติกรรมทั้งกายและใจของตนเองเสียใหม่

จะเกิดขึ้นทันทีทุกครั้งที่มีความทุกข์ ขอขอบคุณความทุกข์ที่สอนจริง สอนตรง ด้วยความตรงต่อความทุกข์ ชีวิตที่ระงมทุกข์จะถูกปรับเปลี่ยนทันทีใครสนใจใครลองขอบคุณความทุกข์ก็ทดลองด้วยตนเองเพื่อจะได้อัศจรรย์จิตของตนเองแทนวัตถุข้าวของนอกกาย อีกด้วย

ความเหนือมิติคือสัจธรรม

มิติ (dimension) หมายถึง ความเชื่อมจุดสองจุดเข้าด้วยกัน ลากเส้นจากสองจุด วางห่างกันจะได้มิติเส้นตรง ถ้าหากมีจุดเริ่มต้นและเป้าหมาย กระบวนการก็จะเกิดขึ้นทันทีเพราะคุ้นเคยกับมิติเลขคณิต การเป็นทาสของเลขจำนวนนับจึงเกิดขึ้นโดยเฉพาะหน่วยนับฐานสิบที่เรียกว่า ระบบเงินตราเพราะคุ้นเคยกับมิติเรขาคณิต การเป็นทาสของรูปทรงจึงเกิดขึ้นโดยเฉพาะรูปทรงที่แทรกอยู่ในการออกแบบบ้าน รถยนต์ เครื่องใช้ไม้สอยมากมาย มหาศาล จนกระทั่งรูปทรงปิดบังความจริงตรงหน้าหมดสิ้นเพราะคุ้นเคยกับมิติพีชคณิต การเป็นทาสของปรากฏการณ์จึงเกิดขึ้น อาหารที่มนุษย์กินได้น่าจะมีไม่ก็อย่าง แต่ปรากฏการณ์จัด แต่ง สลับปัจจัยต่างๆ ทำให้เมนูอาหารมีนับไม่ถ้วน การพลอตนิยายรักของหนุ่มสาวมีได้มากมายมหาศาลเมื่อเป็นทาสของคณิตศาสตร์ ก็เห็นว่าชีวิตจะต้องแขวนกับตัวเลข พยายามเพิ่มตัวเลขใน

ตลาดหลักทรัพย์ โดยเชื่อว่า นั่นเป็นการทำงานมนุษย์ มองไม่
 ออกว่าจมอยู่กับสมมติที่ซ้อนๆ กันมากมายมหาศาลเมื่อเป็นทาส
 ของมิติเรขาคณิต ก็จะคุ้นเคยอยู่ในห้องสี่เหลี่ยม อยู่ที่ใดก็ได้ที่มี
 รูปทรงเรขาคณิต เช่น ในรถยนต์ ในจอสมาร์ทโฟน ไม่อาจจะ
 เข้าใจความเปิดโล่งไร้มิติของธรรมชาติ ไม่อาจจะเห็นว่าอากาศ
 ตรงหน้าที่ใช้หายใจอยู่ไม่มีมิติวัฒนธรรมของคนยุคนี้ตกเป็นทาส
 ของมิติคณิตศาสตร์ วุ่นวายอยู่กับการถูกหลอกล่อ ลด แลก แจก
 แถม โปรโมชั่นซื้อ ๕๐ ได้คืน ๑๐๐ (แม้นักคณิตศาสตร์ยังงง)
 นอกจากนี้ก็ตกเป็นทาสของการประเมินจากหน่วยงานระดับ
 ต่างๆ ภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับโลกโลกนี้นำมิติมาเป็นหลักใน
 การสร้างกติกา ให้ผู้ที่เป็นทาสของมิติ หลุดจากมิติเลขคณิต โผล่
 ที่พีชคณิต โผล่ที่สถิติ โผล่ที่หลักตรรก จึงหลุดออกจากมิติไม่ได้
 ทั้งเชิงรูปธรรมและนามธรรม มิติคือสังสารวัฏของคนยุคโลกาภิวัต
 น์ในชีวิตจริง ทุกขณะของลมหายใจ ทุกตัวอักษรที่เขียน ทุกก้าว
 อย่างที่เดิน มันมีเอกลักษณ์ของความเป็นหนึ่งมองตามความเป็น
 จริง ไม่เคยมีมิติอย่างที่ว่าวิทยาศาสตร์อุปโลกน์ ยกเว้นเราต้อง
 คล้อยตามกติกาที่กำหนดไว้ถึงกติกาการเตะฟุตบอลจะค่อนข้าง
 ข้างแน่นอน คนดูแมชสำคัญที่ละหลายพันล้านคน แต่ทุกลูกที่นัก
 ฟุตบอลดังเหล่านั้นเตะเพื่อเป้าหมายจะเข้าประตู ไม่มีการเตะลูก
 ฟุตบอลใดเลยที่จะซ้ารอยเดิม เหมือนสายน้ำที่ไหลผ่านทำน้ำหน้า
 บ้านที่ปี ก็ร้อยปี ก็พันปี จะไม่เคยใช้น้ำเดิมเลย น้ำจะเปลี่ยนตลอด
 แบบไร้มิติหายใจเข้า หายใจออกก็พัน ก็หมื่น ก็แสนครั้ง จะเป็น
 ลมหายใจที่ไม่เคยซ้ำเลยหลักฐานที่ชัดเจนที่สุดคือ รั้ว ลายของ

ใบไม้ในกิ่งเดียวกันจะไม่มีร่วงไปโตเลยเหมือนกัน ทั้งๆ ที่รูปทรงของใบคล้ายกันมากเพราะอยู่ในกิ่งเดียวกันมือซ้ายมือขวาของมนุษย์ก็จะแสดงท่าหนี เส้นเอ็นและรอยย่นที่ไม่อาจจะให้เหมือนกันได้แม้วิทยาศาสตร์จะพยายามจัดมิติเพื่อให้ผู้ซื้อหาของที่ต้องการได้ง่ายโดยใช้มิติวิทยาศาสตร์เป็นหลักการจัดวาง แต่พินิจชั้นละเอียด สรรพสิ่งที่วางในแต่ละบล็อค แต่ละช่องก็ไร้มิติอยู่ดี มันน่าจะเข้าใจว่า บัจฉิตตัง เวทิตัพโพ เป็นธรรมชาติธรรมดาของทุกสิ่งการที่หลงในมิติต่างๆ อย่างที่กำลังเป็นกันอยู่ทั่วโลกจึงเป็นเรื่องเหลือเชื่อ มิติคณิตศาสตร์สามารถปิดบังความจริงให้ผู้คนหลงติดกับดักของมิติได้ถึงขนาดนี้เขี้ยวหรือความขัดแย้งของมนุษยชาติที่หลงมิติวิทยาศาสตร์มีนับไม่ถ้วน ทำให้กฎแห่งกรรมของมนุษย์ในโลกเป็นอนิจินโดย แต่แค่เห็นความจริงของความจริงที่อยู่ที่ตรงหน้าจะเข้าแจ้งทันที่ว่า สรรพสิ่งเกิดจากศูนย์และหนึ่งเท่านั้น เห็นว่าทุกอย่างมีแค่ศูนย์กับหนึ่ง “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” จะปรากฏฉับพลัน

การเข้าถึงความเจียบสงบ

ความเป็นเด็กไม่รู้ใฝ่ดีของตนเอง ทำให้เคยหลงผิดคิดว่าความคิดคือตัวชีวิต เพราะถูกเร้าและถูกฝึกให้คิด การฝึกหัดคิดหลายรูปแบบด้วยความเพียรที่มีอยู่มาก ทำให้เกิดสมรรถนะคิด

แตก คิดได้รวดเร็วคิดได้ตามโครงสร้างหลักของระบบการ
สังเคราะห์ความรู้ที่ปรากฏในตำราแม้ว่าสมรรถนะในการคิดที่ได้
รับการฝึกฝนด้วยกระบวนการจากตะวันตกจะค่อนข้างดี มักได้รับ
ความสรรเสริญจากสังคมว่าคิดเก่ง คิดแตกต่าง แต่ก็ยังไม่อาจ
เข้าใจริยัสัจสีหรือธรรมเทศนาบางประโยคของท่านพุทธทาส
หรือภิกษุผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบได้ย่อนเวลาไปยี่สิบปี ข้าพเจ้าลา
ออกจากราชการเพื่อไปปฏิบัติสมาธิภาวนาในป่าภูหลวง จังหวัด
นครราชสีมา แน่หนอวลีที่ว่า การออกแรงย่อมได้แรง การออก
กำลังย่อมได้กำลัง การทำลมหายใจเข้าออกวันละสิบชั่วโมงนาน
สักสองสามปีจะเห็นเด่นชัดถึงพลังจิตของตนเองป่าเป็นอาจารย์
กรรมฐานที่แท้จริง เพราะเมื่อร่ายล้อมอยู่ในป่านานพอ ก็จะมี
ลักษณะธรรมชาติที่ปลอดพ้นจากความคิดได้ด้วยตนเอง ข้อมูลที่
ได้รับโดยตรงจากป่ากับความรู้ ความคิดที่รับมาจากตะวันตกมัน
เริ่มแยกจากกันการทำความเพียรในป่านานพอ จะทำให้ได้รู้ได้
เห็นสังขารบางเรื่อง บางประเด็นอย่างอัศจรรย์และอย่างกับมี
ปาฏิหาริย์มีครั้งหนึ่ง จิตหลุดเข้าไปในแอปพลิเคชันของ
โลกุตระธรรม พ้นจากตัวมานะ สังโยชน์ชั่วคราว จิตอยู่เหนือการ
วิเคราะห์เปรียบเทียบ จึงได้เห็นแจ้งว่า “ความเห็นแก่ตัว” ที่ท่าน
พุทธทาสภิกขุกล่าวถึงแท้จริงคือ การใช้มาตรฐานความคิดที่ยึดไว้
เป็นที่ตั้งแห่งการประเมินผู้อื่นและสิ่งอื่นหมายความว่า ขณะที่
ข้าพเจ้ารับราชการเป็นอาจารย์ เป็นนักวิจัย อบรมสั่งสอน
นักศึกษาอยู่นั้น แท้จริงคือความพยายามใส่มาตรฐานของตนเอง
ให้กับผู้เรียน นั่นคือ ความเห็นแก่ตัวนั่นเองความสำคัญดังกล่าว

ทำให้น้ำตาแห่งความอับอายไหลออกมานาน เพราะข้าพเจ้าหลงตนเองว่า เป็นคนดี เป็นผู้เสียสละ ทำงานรับราชการตลอดวันตลอดคืน ไม่ได้หยุดแม้จะไม่ได้ค่าล่วงเวลาจากการทำงานวันหยุดก็ตามความสำนึกดังกล่าว ทำให้เห็นลักษณะของจิตมิจฉาจิตฐิว่า มีลักษณะคล้ายภาษาเบสิกของเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือรู้จักในนามว่า “ระบบดิจิทัล” จิตทำเป็นอยู่แค่สองอย่าง “เอาก็ยัดไว้ ถ้าไม่เอาก็โยนทิ้ง” เมื่อจิตเห็นว่า ดี, ก็ยัดไว้อย่างสุดโต่ง ถ้าอ่านไปพบเหตุผลหรือข้อมูลอ้างว่า ที่ยัดไว้ไม่ดีก็โยนความเชื่อเดิมทิ้งจิตจึงเกิดความสับสน “เคยยัดว่าดี กระทำอยู่เมื่อข้อมูลมาใหม่ บอกว่าสิ่งที่ยัดไว้ไม่ดี ก็กลัวไม่กล้าทำอีก” ไม่ต่างจากมนุษย์ผู้ทันสมัย สนทนากันบนโต๊ะอาหารนี้ นั้น โน่นไม่ควรกิน เพราะทำให้มีคลอเรสเตอรอล ต้องแสวงหาไขมันที่แปลกๆ มากินเพราะกลัวไขมันเลว (trans-fatty acid) ชีวิตที่เคยปกติก็วุ่นวายด้วยความเชื่อใหม่ๆ ที่ถูกผลิตออกมาให้เราเปลี่ยนพฤติกรรมจากเดิมตลอดเวลาข้อมูลใหม่ๆ ทำให้แอปพลิเคชันของอสุรกาย(ความกลัวอย่างไร้เหตุผล) ใต้กตโลภที่บ่อยๆ และเริ่มจะมากขึ้นเรื่อยๆ จนจะต้องมีชีวิตอยู่อย่างอยู่ยาก กินยากเพราะความกังวลเพิ่มสูงขึ้นคนยุคดิจิทัลเป็นใหญ่จึงกังวลเรื่องไม่เป็นเรื่องพร้อมกันทีละเป็นพันล้านคน เช่น ปรากฏการณ์y2k เมื่อ ๑๔ ปีที่ผ่านมา และขณะที่เขียนต้นฉบับจะมีข่าวความหวั่นเกรงอีโบล่าอยู่ทุกวันและได้ยินซ้ำเกือบตลอดวันอยากจะสรุปว่า มนุษย์ใช้สมาร์ตโฟนเพื่อกดไลค์ให้ตนเป็นเปรต (ชอบอะไรก็กดซ้ำๆ) หรืออสุรกาย(กลัวอะไรก็กังวลซ้ำๆ) หรือเป็นสัตว์นรก (คิดว่าความ

เชื่อของตนถูกก็ประณามความเชื่อของผู้อื่นว่าผิด) หรือไม่ก็
 ดิรัจฉาน (ไม่ว่าจะดูโฆษณาอะไร อยากรู้อยากเห็น อยากริบไปเสีย
 หมด ไม่ต่างจากพฤติกรรมของสัตว์ที่เพียวหากินสิ้นทั้งวัน) หา
 สาระให้ชีวิตไม่ได้เลยการสำนึกว่า ที่ยึดไว้เป็นความเชื่อผิด(มิจฉา
 ทิฎฐิ) รุ่งอรุณของความเชื่อถูกต้อง (สัมมาทิฎฐิ) จะเกิดขึ้นทันที
 โอกาสที่จะรู้เห็นสัจธรรมก็จะง่ายขึ้น ความรู้ความเห็นแจ้ง
 นอกจากตำราที่อ่านมาจะเปิดกว้างกว่าเดิมต่อไปนี้เป็นสัจธรรม
 ที่ค้นพบและไม่ได้อ่านจากตำรา

ความเจ็บเป็นสภาวะปกติของธรรมชาติ

ป่าที่หนึ่งภาวนาเป็นป่าไม้เบญจพรรณ มีหน้าดินไม่หนามาก
 เป็นป่าหิน มีความสูงไม่มาก ไม่เกิน ๕๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำ
 ทะเล ในป่าจะมีเสียงเล็กๆ จากสัตว์ มีการเคลื่อนไหวของกิ่งไม้
 และใบปลัดร่วง มันเจ็บสงบเป็นปกติบางครั้งโดยไม่ทราบสาเหตุ
 (แต่สัตว์มันคงรู้กัน) จะเกิดความเจ็บสัจ สัตว์ทุกตัวในละแวก
 นั้น จะหยุดส่งเสียงร้องพร้อมกัน จะเรียกว่า *เจ็บกริบ* ปราศจาก
 สรรพสำเนียงก็ได้ แต่ทว่ามันจะมีช่วงสั้นๆ เท่านั้นความเจ็บสงบ
 จึงเป็นสภาวะปกติธรรมดาของป่าความเจ็บสัจ จึงเป็นสภาวะ
 ไม่ปกติธรรมดา การไร้สรรพสำเนียงจึงเป็นสภาวะสมมติ ยากที่จะ
 เป็นจริงในธรรมชาติอุปมาความเจ็บเป็นมารดาแห่งเสียง เมื่อ

เข้าถึงโลกุตระธรรมจะพบว่า เสียงจะผุดบังเกิดจากความเงียบ แต่ผ่านจากรูปกายของสัตว์จิตจะพ้นไปจากสมมติสัจจะที่เห็นว่าเสียงเป็นของสัตว์ เสียงนกร้อง เสียงระงมแปลกๆ ของสัตว์แท้จริงมันโผล่ปรากฏจากความเงียบเหมือนกันหมดเมื่อสมมติให้รูปเป็นใหญ่ จึงเรียกว่า “สัตว์ร้องระงม” เมื่อเสียงเป็นใหญ่ คลื่นเสียงที่ผลิตต่างจังหวัดจะเป็นทำนองทำนองของจังหวัดเสียงจึงเป็นมายาจากรูปสมมติเมื่อได้ยินเสียงจากความเงียบของป่า จะได้ยินการผุดบังเกิดของเสียงและเห็นว่ามโหรีของเสียงป่าเป็นแค่กวีนิพนธ์จิตจะได้ยินทั้งมโหรีของเสียงและการผุดบังเกิดของสรรพสำเนียงพร้อมกันสรุปก็คือ “โลกุตระธรรมและโลกียธรรมปรากฏพร้อมกัน” การค้นพบว่าโลกุตระธรรมและโลกียธรรมไม่เคยแยกจากกันจากการฟังเสียงป่า จะเป็นฐานความเห็นแจ้งที่นำไปสู่ความเห็นแจ้งอายตนะอื่นๆ ได้ง่ายขึ้นด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงชอบใช้ความเงียบสงบเป็นฐานนำการภาวนา ไม่ว่าจะภาวนาเพื่ออะไร การใช้ความเงียบสงบเป็นฐานจะทำให้การภาวนาโดยเครื่องมืออื่นๆ ลงสู่สัมมาญาณะ (ความรู้ถูกต้อง) เหตุที่กล่าวว่า จะเกิดความรู้ถูกต้อง (สัมมาญาณะ) ก็เพราะว่า การผุดบังเกิดของรูป จะไม่ใช่การเกิดจากเสียงร้องของสัตว์ การเกิดเสียงร้องของสัตว์มันมาจากการมของสัตว์การผุดบังเกิดของเสียง เป็นการอยู่เหนือกรรมเพราะไม่เห็นตัวตนของสัตว์ว่าเป็นจริง สัตว์เป็นแค่เครื่องให้เสียงปรากฏการผุดบังเกิดจึงไร้สติ ไม่เกี่ยวกับสังสารวัฏหรืออยู่ภายใต้เงื่อนไขของกฎแห่งกรรมใดๆ เสียงที่ผุดบังเกิดจากความเงียบจึงบริสุทธิ์จากการปรุงแต่งแน่นอน เมื่อไร้การปรุงแต่งก็ย่อมไร้

อวิชชาด้วย (อวิชชาเป็นปัจจัยทำให้เกิดสังขาร) สิ่งที่ได้ยินในขณะนั้นจึงเป็นวิชชาล้วนๆ วิชชาเป็นสิ่งที่ตัวเอง ไม่ต้องปรุงขึ้น การได้ยินเสียงมุตบั้งเกิดจากความเจ็บ จึงเป็นรุ่งอรุณของนิพพานนั่นเองต่อไปนี่กลายเป็นความธรรมดา จิตจะมองเห็นแสงที่รวมกันเป็นอุคคหนิมิต เป็นการมุตบั้งเกิดจากความว่าง การกระจายตัวของแสงหรือการรวมตัวกันเป็นนิมิตขึ้นกับว่ามีการเคลื่อนตัวของอายตนะหรือไม่ในสภาพที่จิตเคลื่อน เริ่มถูกโลกียธรรมดูดเข้าหาสังสารวัฏ อุคคหนิมิตจะเกิดขึ้นแต่จิตสงบนิ่ง มันกระจายเป็นแสงสว่างของอามิตาภะ แสงแห่งรู้ที่มุตบั้งเกิดจากอายตนะนิพพานธาตุในสังกตโลกุตระธาตุที่เป็นธาตุที่เหนือเงื่อนไขทางโลกจะมุตบั้งเกิดให้รู้ ขึ้นกับว่าจะมุตมาจากส่วนไหนของโลก เช่น ดูการมุตบั้งเกิด เรียกว่า ธรรมธาตุดูการกลายเป็นมหาภูตรูปสี่ เรียกว่า ไกวัลยธาตุดูการดับตัวเองของธาตุ เรียกว่า นิโรธธาตุและดูการไร้อารมณ์ทุกชนิด เรียกว่า นิพพานธาตุ

ความเจ็บจากการไม่คิดปรุงแต่ง

ความคิดปรุงแต่งตามพัฒนาการแห่งการทำภาวนาของข้าพเจ้ามีดังต่อไปนี้.) เริ่มเห็นกระบวนการคิดของจิต คือเห็นว่าเมื่อผัสสะถูกส่งมาจากอายตนะทั้งห้า (ผ่านตา หู จมูก ลิ้น กาย) จะส่งต่อให้ใจรับรู้และเปิดแอปพลิเคชันของความคิด จะเป็นการ

คิดอะไรก็สุดแล้วแต่เหตุปัจจัยที่ส่งไป๒.) การฟุ้งซ่านซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคการสร้างสรรค์และสมาธิจะเกิดขึ้นจากการคิดส่งให้ทวารใจมิใช่ส่งมาจากอายตนะทั้งห้า๓.) วิจิกิจฉาคือ การที่มีสมาธินำหน้าสติ ถ้าสติมีกำลังมาก เช่น การรู้สึกตัวทั่วพร้อมมีกำลังมาก วิจิกิจฉาจะลดลง วิจิกิจฉาจะหายไปเมื่อเข้าถึง“นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้”มันเป็นเรื่องของความเห็นอิมิตีทั้งปวง วิจิกิจฉาจึงเกิดขึ้นไม่ได้๔.) ถ้าสติสัมปชัญญะมีกำลังสูง สิ่งที่เกิดคิดมักจะเป็นเรื่องของการคิดหาทางออกให้กับปัญหาชีวิตที่ยังค้างคาอยู่ ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาปัจจุบันหรือเป็นปัญหาเรื้อรังจากอดีต ข้าพเจ้าเรียกสภาวะนี้ว่า จิตต ภาวนา (contemplation) เพราะมีสติเป็นอธิบดีของการคิดหรือที่รู้จักกันว่า โพชฌงค์เจ็ด นั่นเองถ้าจะถามข้าพเจ้าว่า ใช้อะไรทำกิจวัตรประจำวัน เช่น กิจวัตรส่วนตัว การทำอาหาร การทำกิจกรรมต่างๆ ขอตอบว่า ใช้จิตตภาวนาเป็นตัวทำ ผลของการกระทำจึงถูกต้องไม่ว่าจะจะเป็นงานเล็กจิ๋ว เช่น ทำกับข้าวมือเล็กๆ ก็เกิดความสุขและความตั้งมั่นว่า ได้ทำหน้าที่ทุกชนิดอย่างถูกต้องตามธรรมการพอใจในทุกกิจกรรมที่ทำมิใช่เป็นการหลงตัว แต่เป็นมงคลกับวิถีชีวิตเป็นอย่างดี ความรู้สึกถึงมงคลชีวิตในทุกสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้นอย่างเป็นอัตโนมัติ เหตุปัจจัยที่เข้ามาทั้งที่ดี นำพอใจ ทั้งที่ไม่ดี นำไม่พอใจก็เป็นมงคลชีวิตทั้งหมด หมายความว่า เหตุการณ์ที่ดีนำพอใจและที่ไม่นำพอใจตามวิถีโลก ถูกวางลงเป็นอุเบกขาได้ทั้งหมดทันใจดี๕.) การทำลมหายใจที่เป็นกุศลหรืออกุศล จิตจะตัดสินใจได้ทันที ไม่มีมาตรฐานบอกว่า เป็นเช่นนั้นเช่นนั้นแน่นอนเพราะจิตสามารถปรับ

ตัวได้รวดเร็วโดยการสังเกตอย่างคร่าวๆ อกุศลธรรมถ้ามีมาก การลงสู่ความตั้งมั่นก็จะยากตามไปด้วย การใช้กลยุทธ์ที่จำมา เช่น ปล่อยวางหนอ ไม่ใช่ตัวกุหนอ ถ้าหากเป็นความคิดล้วนๆ และกำลังของสติไม่พอจะไม่ให้ผลที่ดีแต่ประการใด การวนเวียนระหว่างกุศลหรืออกุศลเป็นเรื่องจับพลัน แต่นี่แสดงว่าปัญญาจากภายในมีมากขึ้น จึงมองเห็นสภาวะธรรมและอธรรมได้โดยอัตโนมัติ๖.) การฝึกฝนอบรมการทำภาวนาให้จิตอยู่ตรงผัสสะหก และเวทนาหก จะเป็นเรื่องของสภาวะธรรมภายใน ไม่อาจกำหนดได้ว่าทำอะไร เมื่อใด ขึ้นกับความเอื้อเฟื้อของสภาวะธรรมขณะหนึ่งๆ แต่การไม่ทอดทิ้งการทำภาวนา ทำให้โอกาสที่จะเรียนรู้วิธีคุมจิตที่ผัสสะหกและเวทนาหกมีอยู่ก็คือประสบการณ์ของจิตที่ต้องผ่านเพื่อการเกิดความศรัทธาในปฏิจจนุปบาทสายทุกซ์จะเกิดอย่างเต็มที่๗.) ถึงแม้ว่าจะเข้าโลกุตระธรรมได้ตลอด แต่ทว่าการที่ต้องรับวิบากกรรมในสังสารวัฏยังมีอยู่ต่อเนื่อง จะต้องเผชิญกับเหตุปัจจัยของโลกสมมติเช่นนี้ เช่น โนนตลอดเวลา การทำภาวนาชนิดหลักเร้นจึงไม่เพียงพอ ต้องทำทานและรักษาความปกติของจิตในขณะที่รับกระทบกับโลกให้ได้ดีอีกด้วย จะเข้าใจได้ทันทีว่า ถึงแม้จะรู้ว่าสภาวะเหนือบุญเหนือบาปมีอยู่แต่ก็ต้องเลือกทำบุญละเว้นบาปอยู่นั่นเองถึงแม้ว่าจะรู้วิธีทำจิตให้เข้าสู่ความปกติอย่างรวดเร็ว แต่ก็ต้องคบกับภยันมิตรแทนคบพาลชนนั่นเอง ตัวอย่างเช่น ไม่เข้าไปในสถานที่ที่โคจรอื่นเป็นที่ตั้งของพาลชนและปฏุชน ไม่เข้าไปร่วมพิธีกรรมที่ทำโดยพาลชนเช่น พิธีกรรมไสยศาสตร์ต่างๆ ไม่ดูการเล่น ฟังข่าวชนิดที่เป็นข่าวศึก

ต่อกุศล ไม่ทำอะไรที่เป็นข้อห้ามของพระธรรมวินัย เช่นไม่เรียราย ไม่บอกบุญโดยหวังอยากก่อสร้าง ฯลฯ อันไม่ใช่กิจวัตรของผู้ประพฤติชอบธรรม๘.) เมื่อเข้าถึง “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” จะพบว่า ปัญญาและกรุณาจะปรากฏพร้อมกันดุจเหรียญเดียวกัน ต้องมีสองหน้าเสมอ ส่วนที่จะเห็นว่าใช้ปัญญาอย่างเดียวหรือใช้กรุณาอย่างเดียวขึ้นกับการปรากฏการณ์เฉพาะหน้าว่าจะใช้ปัญญาหรือกรุณาให้เด่นกว่ากัน

“นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” จะทำให้จิตบริสุทธิ์ได้ แม้ในการทำกิจกรรมปกติประจำวันเพราะพลังของปัญญาญาณที่เห็นทุกอย่างผุดบังเกิด มันทำให้กันเจตนาออกไป การกระทำที่อยู่ในโลกสมมติจึงเห็นอกกรรมโดยอัตโนมัติ เช่น ข้าพเจ้าเขียนต้นฉบับของหนังสือเล่มนี้ด้วยการผุดบังเกิดของตัวอักษรที่ละตัว มันมีค่าไม่ต่างจากวิสุทธิจิตทั้งๆ ที่กำลังทำงานสมมติทางโลกอยู่ นี่คือการลงความเห็นของข้าพเจ้า

คำที่มีอำนาจในการบรรลุนิพพาน

แม่ เป็นคำศักดิ์สิทธิ์ แม่ผู้ให้กำเนิดต้องปกครองชีวิต ๘ เดือน ขนาดแม่อุ้มบุญยังรู้สึกผูกพันกับเด็กในท้องทั้งๆ ที่แต่แรกอยากได้เงินสามสี่แสนบาท ผลสุดท้ายแพ้ความผูกพันของตนเอง กับลูกในครรภ์ถ้าเราปฏิบัติธรรมเหมือนแม่อุ้มบุญ คืออยากได้บุญ

จากการมารักษาศีล ทำภาวนา แต่เราทำสติไปมากพอ ประคองความรู้สึกที่ผุดบังเกิดมาให้ได้ด้วยความรักและความเมตตา ผลสุดท้ายจะรู้สึกอัศจรรย์ในทุกความรู้สึกที่ผุดบังเกิด นี่คือ พุทธะ รู้ตื่น แต่ยังไม่เบิกบาน เพราะยังขาดปัญญาญาณว่า รู้สึกผุดมาได้อย่างไร

โอม เป็นพลังเสียงศักดิ์สิทธิ์ ถ้าเราสร้างจังหวะหรือทำงานหรือทำลมหายใจ แต่ก็ยังกระหึ่มเสียงโอมจากภายใน ถ้าหมั่นอบรมจิตให้ทำให้ได้ จะได้พลังของความรู้สึกที่เป็นความกรุณา จิตจะนิ่งสงบในภายในด้วยพลังกรุณา

เจียบสงบ เป็นสภาวะอมตะที่อยู่กับทุกรูปทุกนามตลอดเวลา เทศะ เมื่อจิตมีพลังกรุณาจะสุดความเจียบสงบเข้าทางจมูก จะซึมแทรก พลังเจียบสงบเข้าทางอณูของร่างกาย ทำได้เช่นนี้จะทำให้เกิดความวิเวก กายวิเวก(เพราะอยู่ในธรรมวินัย) จิตวิเวก(เพราะอยู่กับการภาวนา) ลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดความบริสุทธิ์แห่งจิต

รู้ชื่อ ๆ จะต้องมีความนิ่ง(เอกัคคตา)ที่เห็นสมดุลของความเจียบสงบและกรุณา จิตพ้นจากโลกธรรมทั้งปวง จิตพร้อมแล้วที่จะเบิกบาน ถ้าหากพลังบุญบารมีมีมากพอ

รู้ตื่น เบิกบาน จึงเป็นรู้ชื่อ ๆ ที่รู้ว่า ชีวิตมีขณะเดียว ขณะที่ผุดบังเกิดรู้ชื่อ ๆ ขณะจิตดังกล่าวพ้นจากการยึดถือทั้งปวง

รู้เช่นนั้นเอง เมื่อออกจากการทำภาวนา ควรจะเห็นว่า ทุกความรู้สึก ทุกความคิด เกิดจากปัจจัยมากมหาศาลมาประจวบ

๑๑๘ จิตตานุภาพ

พอดีให้จิตรู้

จิตรู้เช่นนั้นเอง คือจิตที่หยุดแบ่งแยก หยุดปรุงแต่งทั้ง
ปวง จิตแคร์รู้และพ้นจากความเป็นโลกทั้งปวง

๑๑๘

บทที่
๕

ปาฏิหาริย์แห่งความพอใจ

ความพอใจคือรุ่งอรุณของความสำเร็จ

ความพอใจ (ฉันทะ) โดยสภาวะธรรม มีความหมายแตกต่างจาก ความอยาก (ตัณหา) ความพอใจเป็นอรุณรุ่งของความสำเร็จทุกชนิดรวมทั้งนิพพานแต่ความอยากเป็นต้นเหตุของความเวียนว่ายในสังสารวัฏ

ความพอใจ (ฉันทะ) เมื่อผุดบังเกิดจะดูดสภาวะความเพียร (วิริยะ) และความฝึกฝน (จิตตะ) ที่จะไต่ร่ตรง (วิมังสา) เพื่อให้ลูถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมเรียกสภาวะทั้งสี่ เมื่อทำงานร่วมกันเป็นทีมว่า “อิทธิบาทสี่” หมายถึง ธรรมอันมีอิทธิฤทธิ์สร้างความสำเร็จ

ความอยาก (ตัณหา) เป็นสภาวะที่ขั้มมาจากแรงดันภายในที่เกิดจากการถูกจูงใจโดยผู้อื่นซึ่งเรียกว่า สิ่งเร้าหรือสิ่งกล่อม เพื่อให้เกิดความอยากได้ตามที่ผู้อื่นได้ระบายสีทางจิตให้ไว้ล่วงหน้า โลกกาภวัตน์เรียกความอยาก(ตัณหา)ว่า เกิดแรงจูงใจหรือแรงขับจากภายในว่า ถ้าทำได้ตามกติกาก็ได้พบกับการแลกเปลี่ยน เช่น เงินแจ๊คพอท เกียรติยศ เหรียญรางวัล ดังนั้น ความอยากจึงเป็นสภาวะที่ก่อให้เกิดโลกธรรมแปด คือ ได้ลาภ ได้ยศ สรรเสริญ สุข หรือ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา ทุกข์ เช่นที่กำลังจะเกิดกับนักกีฬาทุกคนที่แข่งขันกีฬาที่เมืองอินซอน ประเทศเกาหลี (๑๙ กันยายน ถึง ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗) (ข้าพเจ้าเขียนบทความนี้ในปลายเดือนกันยายน)

“ความพอใจ(ฉันทะ) เป็นเรื่องของปฎิทารีแห่งความสุขที่เกิดจากการได้ทำสิ่งที่ตนรังสรรค์ขึ้นมาเองโดยอิสระจากโลกธรรมแปด”

จิตรกรที่มีชื่อเสียงมักจะวาดภาพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดยไม่สนใจว่าสังคมจะชอบหรือไม่ เช่น แวนโก๊ะ ประเทืองเอมเจริญ และ ชลข รวมถึงศิลปินที่มีใจรักศิลปะที่ตนทำ สามารถจะยืนหยัดทำอยู่ได้นานทั้งชีวิต แม้ว่าสังคมมิได้เหลียวแลให้เครดิตเลยก็ตาม ศิลปินแห่งชาติบางคนทำงานชนิดที่ไม่เคยมีใครเหลียวแล จนกระทั่งถึงยุคที่ควานหาศิลปินแห่งชาติจึงค้นพบพวกเขาเหล่านั้น

ความพอใจ(ฉันทะ) เป็นปฎิทารีที่ข้าพเจ้ารู้สึกทุกครั้งที

เขียนต้นฉบับ “ธรรมะที่ผุดบังเกิด” เพื่อเป็นต้นฉบับสำหรับตีพิมพ์เป็นธรรมทานข้าพเจ้าเขียนหนังสือแจกเป็นธรรมทานมาไม่น้อยกว่า ๑๕ เล่ม เพราะยังมีบทความที่เขียนตีพิมพ์กระจายตามคำเชิญบ้าง ตามวาระอันควรบ้าง บทความเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเฉพาะไม่สามารถรวมเป็นเล่มตามเป้าหมายที่ข้าพเจ้าวางไว้

ขั้นตอนการพิมพ์หนังสือเป็นธรรมทานมีหลายขั้นตอนต้องใช้ความเพียรมากขั้นแรก ต้องพลอทโครงร่างของอรรถสภาระที่จะเขียนในแต่ละเล่มซึ่งจริงๆ ก็เสมือนเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์นั่นเองขั้นที่สอง ต้องเขียนร่างต้นฉบับ [rough draft] เขียนหวัดพอตนเองอ่านออกขั้นที่สาม เขียนเป็นต้นฉบับจริง กำหนดว่าผู้อ่านจะอ่านรู้เรื่อง และต้องเขียนชัดเจน เพื่อให้ผู้พิมพ์ได้พิมพ์สะดวกและผิดน้อยขั้นที่สี่ หลังจากตรวจทานจากไมโครซอฟสองสามครั้ง เรียกว่า ตรวจคำผิดหน้าจอคอมพิวเตอร์พอคิดว่าน่าจะดีแล้ว ก็เปลี่ยนลงแผ่นดิสก์ เพื่อส่งไปทำอาร์ตเวิร์คที่โรงพิมพ์ขั้นที่ห้า หลังจากตรวจแก้อาร์ตเวิร์คที่โรงพิมพ์ส่งมาจนพอใจแล้ว จึงจะสั่งพิมพ์ด้วยงบประมาณส่วนตัวขั้นที่หก หนังสือที่พิมพ์เสร็จแล้ว สร้างความสุขกับข้าพเจ้าทุกครั้ง เพราะเป็นผู้กำหนดภาพปก ไบแทรกและเรื่องอื่นๆ ด้วยตนเอง หลังจากอ่านทวนก็จะพบคำผิดพลาดอยู่ประปรายซึ่งต้องทำใจให้เป็นปรกติ เพราะที่เห็นก็สุดความสามารถของข้าพเจ้า ของบรรณาธิการ ของโรงพิมพ์ ดีที่สุดได้แค่นี้เองขั้นที่เจ็ด จัดส่งด้วยตนเองบ้างให้ญาติธรรมช่วยแจกบ้าง แจกกับมหาวิทยาลัยที่น่าจะเปิดอ่านบ้างทำเช่นนั้นมา ๑๕

เล่ม คิดว่าเล่ม “จิตตานุภาพ” คงเป็นเล่มสุดท้าย เพราะในจิตตานุภาพได้เขียนเป็นภาษาธรรมที่เน้นโลกุตระธรรมเป็นหลัก และคิดว่าได้เขียนโลกุตระธรรมทุกมิติไว้สำหรับทุกคนถ้าผู้ใดอ่านแล้วชอบ ก็ขออนุโมทนาไว้ล่วงหน้า นั่นคือ สมรรถนะของจิตท่านเองที่สามารถถอดรหัสภาษาไทยออกเป็นสภาวะธรรมได้ สำหรับข้าพเจ้า แค่เริ่มเขียนร่างต้นฉบับก็เกิดธรรมฉันทะ พอใจอย่างยิ่งอยู่แล้วนั่นเองความพอใจ(ฉันทะ) บางทีก็รับลูกต่อมาจาก ความอยาก (ตัณหา) เช่น นักกีฬาอาจเริ่มต้นด้วยความอยากจะเป็นนักกีฬาทิมชาติ แต่กว่าจะได้รับเลือกเป็นหนึ่งในนักกีฬาทิมชาติ เขาเหล่านั้นต้องอยู่กับชนิดกีฬาที่ตนชอบด้วยความพอใจ(ฉันทะ) ยาวนานถ้าปราศจากความพอใจซึ่งจะนำอิทธิบาทสี่มาให้ นักกีฬาไม่อาจทนซ้อมได้แรมเดือน แรมปี และแรมสิบปี ด้วยอิริยาบถอย่างเดิม ตัวอย่างเช่น นักวอลเลย์บอลหญิงที่เป็นตัวรับ จะรับลูกอยู่นับไม่ถ้วน นานๆ จะขึ้นตบด้วยตนเองเสียที นี่คือประวัติของนักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติตัวจริงผัดกันกับชายผู้หนึ่ง ถูกนำมาทำเป็นข่าวว่า เขาได้นำลอตเตอรี่ที่ซื้อไว้แรมสิบปีมาทำเป็นวอลเปเปอร์หรือกระดาษติดผนังเพื่อประชดตนเองว่าได้ซื้อลอตเตอรี่ไปที่ล้านบาทแล้ว ไม่เคยถูกรางวัลอย่างที่อยากได้สักที การซื้อลอตเตอรี่ทุกงวดเป็นต้นเหตุล้วนๆ เพราะต้องการถูกรางวัลทุกครั้งี่ลงทุนเลือกซื้อ

สังคมไทยเชื่อระบบประชาธิปไตยและตลาดการค้าเสรีระดับโลก ปรากฏในสื่อทุกวันจนคนเห็นว่า เศรษฐกิจทุนนิยมกระแสหลักเป็นระบบการปกครองการบริหารจัดการที่ถูกต้อง

อะไรที่พูดทุกวัน พูดเหมือนกันนานเป็นแรมปี แรมสิบปี เด็กที่เกิดมาพร้อมกับความเชื่อเหล่านี้ก็เป็นแพะรับบาปทันที เพราะความเชื่อดังกล่าวไม่ใช่สัญชาตญาณเด็กไทยที่เกิดมาเห็นระบบศูนย์การค้า เสรีระดับยักษ์ การบันเทิง การกีฬา การท่องเที่ยวที่สังคมไทยลอกมาจากตะวันตก บางคนเชื่อสนิทใจ หน้าซำไม่รู้ตัวด้วยซ้ำว่า ผู้คิดระบบขึ้นมาครอบความเชื่อของโลกไว้อยู่ที่เมืองนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เขาเป็นทาสทางปัญญาของโลกาภิวัตน์เด็กบางคนรับกามสุขตั้งแต่อยู่ในท้องแม่ กว่าจะโตเป็นเยาวชน เป็นนักศึกษา เป็นมนุษย์เงินเดือน ก็หมดหนทางที่จะพอใจกับสัญชาตธรรม สัญชาตธรรมที่คนที่เป็นมนุษย์ทุกคนควรรู้ก็คือ มนุษย์เป็นภพเดียวในสังสารวัฏ ที่เมื่อได้รับการอบรมอย่างถูกต้องแล้วจะได้ตนเองเป็นที่พึง การเป็นที่พึงที่ตนได้จากตนเองหมายถึงพึงได้รอบด้าน การอบรมเด็กด้วยสัมมาทิฏฐิ จะทำให้เด็กเห็นคุณค่าของความรู้สึกของตนเอง พอใจในความเป็นมนุษย์ของตนเอง ที่ไม่ว่าจะหยิบ จีบ ทำ คิดอะไร ช่างน่าพอใจ น่าอัศจรรย์ในชีวิตแต่ละขณะของตนเองข้าพเจ้าเป็นเด็กในยุคสงครามโลกครั้งที่สอง แม้การหลบภัยจากการทิ้งระเบิดจากเครื่องบินก็ใช้วัฒนธรรมพุทธคือหนีเข้าไปหลบอยู่หลังองค์พระปฏิมา ก็จิวตรประจำวันทุกอย่างทำด้วยสองมือของตนเอง ตั้งแต่เตรียมน้ำไว้ดื่ม เตรียมน้ำไว้ใช้หาพลังงานมาหุงข้าวเอง ไม่เคยจะรับรู้ว่ามีรัฐบาลคือใคร เกี่ยวข้องกับเราได้อย่างไร เพราะทุกวันคือ วันเวลาแห่งการช่วยตนเอง ข้าพเจ้าไม่เคยรู้จักโรงพยาบาลเพราะเวลาไม่สบายก็รักษาด้วยยาสมุนไพร และไม่เคยฉีดยา ไม่เคยดื่มนมจนกระทั่งเข้าเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา จึงถูกบังคับให้ตีมนมผงที่ถูกส่งมาจากองค์การยูเนสโกชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ได้เปลี่ยนความเชื่อดั้งเดิมไปหมดสิ้น หลังจากเลื่อนชั้นจากนักศึกษามาเป็นมนุษย์เงินเดือน รับราชการเป็นอาจารย์ผู้ผลิตบัณฑิตระดับสูงให้ประเทศ ข้าพเจ้าก็เห็นดีเห็นงามกับวัฒนธรรมที่ลอกเลียนจากตะวันตก โดยเฉพาะจากประเทศสหรัฐอเมริกา นำข้าวยังดูแคลนวัฒนธรรมทำด้วยมือดั้งเดิมแน่นอนที่ข้าพเจ้าคิดได้แตก เขียนได้รอบด้าน ก็เพราะได้รับการอบรมจากคณาจารย์ฝรั่งจากประเทศสหรัฐอเมริกานั้นเอง ข้าพเจ้าพยายามวิเคราะห์ห่อติดของตนเองว่า ขณะรับราชการเป็นอาจารย์ มีหน้าที่ต้องฝ่าพรมแดนแห่งข้อมูล ไปดึงข้อมูลใหม่สุดจากรายงานวิจัยอาการดังกล่าวน่าจะเป็นความพอใจ(ฉันทะ) หรือเป็นเพียงความอยาก(ตัณหา)งานวิจัยที่ทำเป็นนามธรรม ได้ชื่อว่าเป็นงานวิจัยที่ล้ำยุคที่สุดในขณะนั้น น้อยคนนักแม้จะมีปริญญาเอก จะอ่านรายงานวิจัยที่ข้าพเจ้าทำรู้เรื่อง “พันธวิศกรรม” เมื่อหลายสิบปีก่อน ไม่มีใครเข้าใจว่าคืออะไร ในรายงานจะเต็มไปด้วยตัวย่อของชื่อเรียก จีโนมหรือกรดอะมิโน ถ้าไม่ใช่ผู้อยู่กับวงการ แค่เห็นสัญลักษณ์อันหลากหลายก็มีน อ้อ ต้อ ทีบสรูปได้ว่า แม้จะอ่านรายงานวิจัยหนักและทำการวิจัยตลอดในห้องทดลองกับนักศึกษา ก็ได้ชื่อว่าเป็นทำตามความอยาก(ตัณหา)อยู่ดี เพราะขณะทำจิตใจจะไม่ปกติ หวันไหว้ตลอดเวลาว่าผลงานจะออกมาตามที่คิดสมมติไว้หรือไม่ งานวิจัยหนึ่งกระบวนการต้องใช้ความพยายาม ความละเอียดถี่ถ้วน ความอดทน หลังผ่านไปประมาณหนึ่งสัปดาห์ จึง

จะเห็นว่า ผลการทดลองออกเป็นบวกหรือเป็นลบ ถ้าเป็นลบก็จะ
เครียด เสียหายเงินค่ารีเอเจนต์ที่หมดไปกับการวิจัย (ซึ่งแพง
มาก)ชีวิตอยู่กับความหวั่นไหว ไม่รู้ว่าผลงานวิจัยที่ออกมาจะเป็น
จริงไหม และจะมีใคร (อยู่ที่ไหนของโลกก็ไม่รู้) ผลิตผลงานวิจัย
เหมือนเราหรือเปล่า จิตใจเหมือนกลัวปรบักษ์ ไม่รู้ว่าเป็นใคร อยู่
ส่วนไหนของโลกการที่ถูกรัฐบาลบังคับว่า ผลงานวิจัยของเราต้อง
สอดคล้องกับกติกาสากล ซึ่งส่วนมากผู้วางกติกาก็คือนักวิจัย ณ
ประเทศสหรัฐอเมริกา บรรยากาศการวิจัยที่นั่นพร้อมมูล แต่ที่
ประเทศไทยอาจารย์ต้องทำงานทุกชนิดตั้งแต่สิ่งของ ขับริถไปเอา
ของออกจากศุลกากร ไม่ไปก็ไม่ได้ เพราะสารที่ส่งมาเป็นสาร
กัมมันตภาพรังสีที่มีค่าครึ่งชีวิตสองสัปดาห์ เมื่อได้สารที่ส่งมาต้อง
ลุยทันที จะชักช้าไม่ได้เลย ทุกอย่างบีบคั้นเหมือนอยู่ท่ามกลาง
สมรภูมิมรบที่มีข้าศึกโจมตีอยู่ตลอดเวลาถ้าผลงานวิจัยออกมาเป็น
ลบ หัวใจจึงสลายง่าย ๆ เพราะต้องเสียเงิน เสียแรง เสียกำลังใจ ที่
ทำไปอย่างสุดความสามารถในขณะนั้น ๆ หลังจากลาออกจาก
ราชการ ความรู้สึกเหมือนยกภูเขาออกไปจากใจ หรือเหมือนถูก
ส่งกลับจากสนามรบ และมีความรู้สึกเข็ดเขี้ยวกับงานวิจัยทุกชนิด
นี่ก็แสดงว่า งานที่ทำไม่ได้เกิดจากฉันทะ หากเกิดแต่ตัณหา จะไม่
ทำก็ไม่ได้ เพราะถูกเร้าจากกติกาสภามหาวิทยาลัย และเราผู้เป็น
อาจารย์ที่ขยัน ต้องออกแนวหน้าทุกครั้งไป ไม่ว่าจะปัญหาของ
ประเทศจะเป็นอย่างไรก็ตาม รัฐบาลก็ส่งมาที่อาจารย์ซึ่งข้าหน้า
เต็มไม้เต็มมือนอกจากทำงานหนักแล้วยังหลงตัวเองว่า เป็นคน
สำคัญของประเทศอีกต่างหาก น่าอัศจรรย์ใจว่า อวิชาทำให้

มนุษย์หลงเข้าใจจนผิดได้มากถึงปานนี้ อวิชชาไม่ทำให้มนุษย์เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมว่าเป็นกรรมเฉพาะตัว เมื่ออวิชชาทำงานมากเข้า อวิชชาก็เป็นปรากฏการณ์ระดับสังคมได้จริงๆ เนื่องจากฐานะของข้าพเจ้าอยู่ในระดับชนชั้นกลางระดับสูง กล่าวคือ คิดอยากได้อะไรตามทำนองคลองธรรม จะต้องหามาได้แทบทุกเงื่อนไขที่จิตคิด การที่ตัณหาถูกสนองได้ด้วยบุญบารมีของตนเอง จึงทำให้หลงเข้าใจว่าตนเองไม่มีความทุกข์ เมื่อคนเรายังเฝ้าคิดว่าความทุกข์เกิดจากต้องการอะไรแล้วไม่ได้ตามที่คิดความโง่ดังกล่าวอยู่กับข้าพเจ้ายาวนานมาก ภาวนามาแล้วเป็นแรมหลายๆ ปี ยังไม่พ้นความโง่ดังกล่าวไปได้ เหตุที่ความโง่อยู่ได้ยาวนาน เพราะแยกความคิดกับความรู้สึกออกจากกันไม่ได้ เมื่ออ่านพบธรรมข้อใดก็นำไปคิดทันที คิดที่ไรก็เข้าข้างตนเองทุกที สรุปก็คือ **เหตุผลที่เก่งฉกาจของตนเองเป็นปัจจัยหลักที่ปิดบังสัญชาตญาณ** แม้ว่าพุทธศาสนาจะเป็นศาสนาที่เชื่อว่าเป็นเหตุเป็นผลไม่ต่างจากวิทยาศาสตร์ แต่ความโง่จะถูกมองเห็นได้ จะต้องหยุดใช้เหตุผลเท่านั้น นี่คือการค้นพบด้วยตนเองของข้าพเจ้า ซึ่งถ้าผู้อ่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ไม่เป็นปัญหาแต่ประการใด สวากขาตธรรมย่อมมีเอกลักษณ์เป็นปัจจัยตั้ง เวทิตัพโพ

ต่อไปนี้เป็น “ธรรมฉันทะ” ที่ข้าพเจ้าค้นพบจากการทำภาวนามานานกว่ายี่สิบปี หัวข้อที่เขียนบรรยายมาจากประสบการณ์การมองเห็นความจริงแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีสักหัวข้อเดียวที่มองเห็นอย่างฉับพลัน ทุกหัวข้อผ่านการลองผิดลองถูก ไม่ต่างจากการทำวิจจัย “พันธูวิศวะกรรม” ที่เคยทำผ่านมาใน

สมัยรับราชการเป็นอาจารย์ (นานเกือบสามสิบปี)

งานวิจัยทางจิตวิญญาณและงานวิจัยพันธุวิศวกรรม เป็นเรื่องของการลองผิดลองถูกยาวนานประมาณกัน หัวข้อต่อไปนี้เป็นธรรมเนียมของข้าพเจ้าในขณะนี้

๑. การทำงานคือการปฏิบัติธรรม

๒. กุศลสังขารและอกุศลสังขารเป็นของคู่กับชีวิตมนุษย์

๓. การแยกกฎแห่งกรรมออกจากกฎแห่งธรรม ต้องแยกโลกียธรรมออกจากโลกุตระธรรมให้ได้ก่อน กฎแห่งกรรมเป็นแค่ส่วนหนึ่งของกฎแห่งธรรม

๔. การมองเห็นทุกปรากฏการณ์เป็นหนึ่ง เกิดจากการแจ้งใจในความเป็นสองของโลก

๕. การถอดสัญลักษณ์ภาษาเป็นสภาวะธรรมเป็นเรื่องของมนุษย์เท่านั้น

๖. ความทุกข์ทุกชนิดคือเพชรในห้วงคอก๗. สิ่งที่เป็นนิรันดรอยู่ต่อหน้า ตรงหน้าตลอดกาลนานทั้งเจ็ดหัวข้อดังกล่าวทำให้ซาบซึ้งใจดีว่า การได้ตนเองเป็นที่พึ่ง เป็นสิ่งยิ่งใหญ่เกินการประเมินประมาณของโลกมนุษย์ทุกคนน่าจะค้นพบสิ่งยิ่งใหญ่นี้ แต่ทว่าเขาก็ปิดมันออกด้วยความโง่ที่มีอยู่ในชั้นธสันดาน

๑. การทำงานคือการปฏิบัติธรรม

จากการเป็นเด็กชาวบ้านในยุคสงครามโลกครั้งที่สอง ชีวิตวัยเด็กคือวัยที่ช่วยตนเองได้รอบด้าน ช่วยพ่อแม่หุงข้าว คัดกตึกก้า ขึ้นมาเล่นกันเองกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน เวลาไม่สบายก็รักษาตัวเองได้ เพราะพ่อเป็นหมอแผนโบราณ สามารถจะจำได้ว่า ไม่สบายเช่นนี้ต้องกินยาตัวนี้ แทบจะจำไม่ได้ว่า เป็นภาระของผู้ปกครองที่ต้องดูแลยามป่วยใช้การศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัยเปลี่ยนจากคนที่ช่วยตนเองได้รอบด้านกลายเป็นคนที่ต้องมีผู้ช่วยอยู่ๆ ก็เกิดหลงตัวเองขึ้นมา เห็นตนเองสูงกว่างาน ต้องจ้างแม่บ้านมาทำกับข้าว เช็ดถูบ้าน ซักผ้า รีดผ้า ล้างรถและอื่นๆ หน้าที่ประจำของเราคืออ่านหนังสือและอ่านรายงานวิจัย และวิจารณ์คนนี่ผิด คนโน้นไม่ดี โดยเฉพาะคนในคณะรัฐบาล สมัยโน้นการรัฐประหารมีบ่อยมาก การวิจารณ์รัฐบาลจึงมีได้ต่อเนื่องไม่มีวันหยุดถ้าใครไม่เชื่อข้อมูลล่าสุดที่เราคิดว่า เรารู้ก่อนใครเพราะอ่านมาก ความโกรธจะเกิดขึ้น รู้สึกว่าคนที่ไม่เชื่อเรา ช่างโง่ ช่างเข้อ รู้ไม่ทันกลโกงหรือความไม่ดีของคณะรัฐบาลการเมืองในตอนนั้น ทำให้ข้าพเจ้าสามารถโกรธญาติพี่น้องได้ บางครั้งแทบจะไม่อยากคบกันเป็นพี่น้องอีกเลย (อีกฝ่ายว่ารัฐบาลดี ส่วนเราว่ารัฐบาลไม่ดี) หากใครไม่เชื่อข้อมูลล่าสุดจากรายงานวิจัยที่เราอ่านพบ เราก็เหมาเอาว่าเขาช่างโง่ ไม่รู้จักช่วยตนเองให้รู้ทันโลกเสียบ้างกล่าวโดยสรุป สิ่งที่เรารู้และรับไว้เป็นมาตรฐานจะบังคับให้คนอื่นต้องเชื่อตามและทำตาม ถ้าหากมิเช่นนั้นเราจะประณามว่า เขาโง่ไม่ทันโลกเมื่อ

ความเครียดสะสมได้ที่ เริ่มเห็นความเสื่อมโทรมทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต ได้เริ่มแสวงหาวิธีการที่จะเยียวยาร่างกายและจิตใจ ของตนเองหลังการลองผิดลองถูกมามากมาย ก็เข้ามาลองทำสมาธิภาวนา จนเกิดติดสมาธิ อยากทำสมาธิทั้งวันทั้งคืน จึงลา ออกจากราชการมาทำภาวนาในป่า ความเชื่อจากการทำภาวนา ในสมัยโน้น คือ ต้องนั่งสมาธิ เดินจงกรม กวาดลานวัด ทำงาน การอะไรไม่ได้ มีสภาพไม่ต่างจากการเป็นอาจารย์ คือต้องหาผู้ ช่วยมาจัดการกับภารกิจประจำวันของตนเองโดยสรุป ข้าพเจ้า เปลี่ยนจากอ่านรายงานวิจัยกลายเป็นนั่งสมาธิ เดินจงกรม แต่ ทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้อยู่เหมือนเดิม จะทำกับข้าว ทำอะไร ก็ได้รับคำบอกว่าเป็นกิเลสไปหมด ดูแล้วเป็นการเปลี่ยนการสู้รบ จากสมรภูมิการวิจัย มาเป็นสู้รบกับกิเลสภายในตนเอง อะไรๆ ก็ เป็นกิเลสหมด จนขลาดกลัวแม้แต่จะถอนต้นหญ้าสิ่งที่ได้รับการ บอกเล่าจากนักปฏิบัติธรรมรุ่นพี่ ทำให้เกิดความสับสนมาก ไม่ว่าจะหยิบจับทำอะไรเรียกว่า กิเลสหมดข้าพเจ้าต้องลองผิดลองถูก กับความเชื่อที่หลากหลายที่มาในรูปแบบของการปฏิบัติธรรม กว่าที่จะผ่านมาถึงวันหนึ่ง วันที่ได้อ่านพบว่า **การทำงานคือการ ปฏิบัติธรรม ของท่านพุทธทาสภิกขุ** จึงได้เกิดความเชื่อใหม่ว่าการทำทุกอย่างด้วยตนเองคือการปฏิบัติธรรมตัวจริง **การปฏิบัติธรรมคือการช่วยตนเองได้รอบด้าน** โดยเฉพาะช่วยตนเองแบบหยาบๆ คือสามารถหุงข้าว ชักผ้า ทำความสะอาดบ้านได้ด้วยตนเอง นี่แหละเรียกว่าการปฏิบัติธรรมตัวจริง เสียจริง ถ้าช่วยตนเองระดับนี้ไม่ได้ ก็ไม่น่าได้ชื่อว่า นักปฏิบัติธรรมข้าพเจ้า

ไม่อาจสรุปว่า การนั่งสมาธิ เติบงกรม เป็นแรมปีไม่มีประโยชน์ ไม่ต่างจากประสบการณ์อ่านรายงานวิจัยที่ทำติดต่อกันนานหลายสิบปี อรรถประโยชน์ของการทำเช่นนั้นนานๆ ย่อมมีแน่นอน อย่างน้อยทำให้เห็นกลไกการทำงานของจิต ขณะกำลังทำอาหาร เข้าตัวนตนเองในกิจวัตรประจำวัน เป็นต้นตามทฤษฎี ซันท์ ทำทำงานที่ละกอง แต่ในการทำกิจวัตรของชีวิตจริง เห็นกองซันท์ หลายชนิดทำงานพร้อมกัน แยกไม่ออกว่าจะอะไรเป็นอะไร ตัวอย่าง การที่ซันท์ห้าทำกับข้าว นี่คือข้อมูลจริงของจิตเมื่อเจตนาจะทำอาหารเมนูอะไร ชั้นแรกสุดคือ การหยิบผักที่ต้องการและองค์ประกอบอื่นๆ เท่าที่สังขารซันท์จะเปิดข้อมูลให้ เห็นชัดว่าสังขารซันท์ ทำงานพร้อมสัญญาซันท์ กล่าวคือจิตจะรู้ว่า ควรหยิบผักชิ้นนั้นๆ มาประมาณเท่านั้น คะเนให้พอดีกับจำนวนคนที่จะรับประทาน ทุกการคำนวณเป็นศิลปะชีวิตที่ทุกวัน ทำไม่ซ้ำกันเลยชั้นที่สอง เห็นชัดว่าสัญญาซันท์ทำงานร่วมกับวิญญาณซันท์ คือจะรู้ผักชนิดหนึ่งตรงไหนควรเด็ดทิ้ง ปลูกเปลือก ล้างด้วยลักษณะต่างกัน เพราะผักแต่ละชนิดต้องการปัญญาที่จะล้างต่างกันเป็นชนิดๆ ปัญญาดังกล่าวได้แปรรูปเป็นวิญญาณซันท์ที่ทำงานพร้อมกันกับ สัญญาซันท์ ชัดเจนที่สุดชั้นที่สาม เห็นชัดว่า สัญญาซันท์ สังขารซันท์ และวิญญาณซันท์ ทำงานร่วมกัน แยกกันไม่ออก เช่น ถั่วฝักยาว ถ้าเป็นเครื่องทำผัดจะหันรูปแบบหนึ่ง แกรงรูปแบบหนึ่ง และจังหวะของการหันก็เป็นศิลปะของสังขารซันท์ แต่หัน ถั่วฝักยาวชนิดเดียว เห็นชัดเจนว่า เกิดจากการทำงานของซันท์ ๓ ชนิดพร้อมกัน จะเรียกว่า สติปัญญา ก็ได้ แต่คือการทำงานร่วม

กันของชั้นทั้งหลายๆ ชนิดชั้นที่สี่ เห็นชัดว่า รูปชั้น และ สัญญาชั้น ทำงานร่วมกัน คือ เลือกภาชนะที่จะทำหม้อ กระทะ ตะหลิว ฯลฯ จากที่อยู่ของมันมาเตรียมให้พร้อม ให้อยู่ใกล้มือที่สุด สะดวกในการปรุงอาหารมากที่สุดชั้นที่ห้า เปิดก๊าชหุงต้มและคำนวณว่า จะใช้ไฟขนาดนั้นๆ (สังขารชั้น) เพื่อผัดสักครั้งนาที่ ลดกำลังแรงของก๊าชเพื่อผัดผักอีกชนิด จะเห็นว่า สังขารชั้น และ วิญญาณชั้น ทำงานร่วมกันเป็นจังหวะ ไม่ต่างจากการเล่นดนตรีแต่อย่างใด สูดยอดของจังหวะที่แต่ละชั้นทำงานอย่างถูกต้องชั้นที่หก นำอาหารที่ปรุงแล้วใส่ชามแบ่ง หรือจานรวม เป็นวิญญาณชั้น ล้วนๆ ว่าเหมาะสมที่สุดในชามนั้นๆ ควรทำอะไรนี่คือ กองชั้น ห้าที่ทำหน้าที่ปรุงอาหารเข้า ศิลปะของการทำช่างอัศจรรย์ เพราะรับผิดชอบต่อเป็นจังหวะ จากชั้นชนิดหนึ่งส่งต่อให้อีกชั้นหนึ่งทำงาน ทำอาหารเสร็จเกิดความสุข เห็นชัดว่าชั้นห้าของเราทำงานได้วิเศษกว่าสมาร์ทโฟนนับไม่ถ้วนเท่า ชั้นห้าทำหน้าที่คำนวณรวดเร็วมากเป็นขณะของวินาที เครื่องสมาร์ทโฟนในโลกนี้เป็นแค่เศษสมรรถนะของชั้นห้า มือและเท้าที่เป็นเครื่องมือรับใช้ชั้นห้า เป็นจังหวะที่น่าอัศจรรย์ยิ่ง นี่มันวิเศษยิ่งกว่าเครื่องดนตรีชนิดใดในโลกที่พูดมานี้ ไม่ได้เสียส่วนของความรู้สักดีๆ ที่ข้าพเจ้ามีต่อการทำหน้าที่ของชั้นห้าของตนเอง รู้สึกอัศจรรย์ชื่นชมการร่วมมือกันของชั้น ที่ทำได้ถูกต้องเหมาะสม ผลลัพธ์อาหารอร่อย ถูกปากคนรับประทาน แต่ที่อัศจรรย์ที่สุด คือ ปาฏิหาริย์แห่งความพอใจในการเห็นการทำงานที่สอดรับกันอย่าง สูดยอดของชั้นทั้งห้า นี่คือนิอัศจรรย์ของชั้นห้าที่เป็นเครื่องมือชีวิตของข้าพเจ้าเอง

๒. กุศลสังขารและอกุศลสังขารเป็นของคู่กับชีวิตมนุษย์

ต่อไปนี้เป็นความเชื่อของข้าพเจ้า ไม่มีคัมภีร์รองรับ กล่าวคือ トラบเท่าที่ชีวิตยังดำเนิน ต้องกินต้องถ่ายที่จะพ้นจากกุศลสังขารและอกุศลสังขารเป็นไม่มีอาหารเข้าที่สำเร็จด้วยน้ำมือของข้าพเจ้า จะต้องประกอบด้วยธาตุอาหารครบหมู่ตรงตามความเชื่อรับมาจากตะวันตกที่ไม่อาจทิ้งออกไปจากใจได้ก่อนรับประทานจะมีพิธีปัจเจกเวชภัณฑ์อาหารตามความเชื่อของนักปฏิบัติธรรมอาหารให้อร่อยหรือเฉยๆ บางครั้งก็ก่อให้เกิดอาการไอ โดยเฉพาะอาหารไทยที่นิยมใส่พริกลงไปในอาหารแทบทุกชนิด เนื้อพริกถ้าพลาดเข้าติดเพดานปากของผู้ชรา อาการไอจะเกิดขึ้นควัน นี่คืออกุศลสังขาร กินไปสักพัก ความอร่อยลดลง เหลือแต่ว่าต้องพยายามกินให้หมดจาน ความรู้สึกหนักถ่ายโอนจากหน้าท้องมายันการเคี้ยว มันเหมือนเบรคทางจิตวิญญาณ สัญญาณบอกว่าพอแล้ว จะเกิดทันที แต่น่าแปลก ถ้าหันไปดื่มกาแฟหรือขนมเค้กที่ชอบ จะเกิดอาการกินต่อไปได้อีกลักษณะเวทนาที่เกิดคือ ชอบไม่ชอบ เฉยๆ ครบทั้งสามอาการ และการเกิดเวทนาดังกล่าวยังเหนี่ยวนำความง่วง ความปวดท้องนิดๆ เป็นลักษณะของการรู้สึกตัว เป็นบวกและลบอยู่ในขณะเดียวกัน ไม่ต่างอะไรกับเห็นเม็ดกรวดรวมกับข้าวสารอาการเช่นนี้ที่ข้าพเจ้าสรุปว่า กุศลสังขารและอกุศลสังขารอยู่คู่กับชีวิตมนุษย์ ไม่ต่างจากครบโคลนในบางส่วนของเสื้อผ้าหรือมลทินที่ติดอยู่ในบางส่วนของเครื่องใช้ไม้สอย

ต่าง ๆ เห็นชัดเจนรอบตัวพูดให้เป็น กฎธรรมชาติ คือส่วนต่าง ๆ ขององคาพยพต้องดำเนินไปตามเหตุปัจจัย มันมีความควบคุมบังคับไม่ได้ นี่คือ อำนาจของอนัตตาธรรมนั่นเองแม้ในอริยาบถทุกชนิด เช่นกำลังเขียนต้นฉบับ แรกกุดระหว่างนิ้ว ทำให้เวทนาตามนิ้วมือของข้อมือขวาเกิดไม่เท่ากัน ถ้าเกิดตะคริว นิ้วล้อค ก็เพราะเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นต่างกันเป็นขณะ แค่สังเกตรสกันิด จะเห็นกุศลสังขารและอกุศลสังขารอยู่คู่กับความมีชีวิต ไม่เคยแยกจากกันได้เลย

๓. กฎแห่งกรรมเป็นแค่ส่วนหนึ่งของกฎแห่งธรรม

ในคำนิยามของพุทธบริษัทสี่ทศิเถรวาท คำขึ้นปากของคนทั่วไปคือ “สุดแล้วแต่เวรแต่กรรม” คำพูดดังกล่าวเป็นการประกาศว่า “ชีวิตของตนมีเวรและกรรมเป็นเข็มทิศนำทาง” มีพุทธบริษัทส่วนน้อยที่รู้ว่า “เจตนาคือตัวกรรม” การตั้งเจตนาให้คิดดี เป็นสิ่งที่ได้รับการเน้นย้ำ การพูดดีและการทำดีจะตามจิตที่ตั้งเจตนาไว้ดีแล้ว ดังนั้น ถ้ามองเห็นเจตนาของตนชัดเจน ในสถานการณ์หนึ่งหรือปรากฏการณ์หนึ่ง ก็ได้ชื่อว่ากำลังทำกรรมดี คนส่วนมาก กำลังคิดก็ไม่วู้ตัวว่ากำลังคิด พูดไปแล้วก็ปฏิเสธว่ามีได้ตั้งใจเช่นนั้น ทำไปแล้วก็ขอโทษในความผิดพลาด แสดงว่าขาดสติปัญญาเพียงพอที่จะตามเจตนาของตนเองนั่นเองเมื่อเริ่ม

ตามเจตนาของตนเองได้ ก็จะเริ่มคุ้มครองได้ ผลลัพธ์จากการกระทำก็จะค่อยๆ แปรตรงตัวตามเจตนาที่ตั้งไว้ถ้าเข้าใจเงื่อนไขกรรมได้ถึงตรงนี้ ใส่ความคิดแยกคายลงในคำที่พูด กิจที่ทำให้มีกำลังของกุศลกรรมเพิ่มขึ้น ความเป็นมงคล ความโชคดี เเคราะห์ดี ก็จะเป็นผลวิบาก นี่คือ กฎแห่งกรรมที่ตรงตัวแต่กฎแห่งกรรมเป็นแค่บางส่วนของกฎแห่งธรรม ถ้าเมื่อใดศรัทธาในกฎแห่งธรรม ธรรมก็จะคุ้มครองผู้มีศรัทธาให้พูด ทำ ได้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม และเป็นเรื่องเหนือเจตนาอีกด้วยตัวอย่างเช่น ข้าพเจ้ากำลังเขียนต้นฉบับอยู่ เดินออกมานอกบ้านเพื่อทำกิจส่วนตัว เห็นราวตากผ้าไม่รับกับแสงแดด เลื่อนราวตากผ้าให้ตรงกับความจำของแดด เสื้อผ้าจะมีโอกาสแห้งได้เร็วขึ้น ตามกฎแห่งธรรมผู้ที่ทำตามเหตุปัจจัยเฉพาะหน้า มองเห็นชัดว่าปรากฏการณ์ตรงหน้าควรทำอะไรร ฝนตกพรวดต้องรีบนำราวตากผ้าเข้าที่กำบัง แม้ว่าไม่ใช่หน้าที่ของเราก็ควรช่วยทำ เพื่อความถูกต้องของธรรมนั่นเองผู้ที่ทำตามกฎแห่งธรรม จะไม่ใช่กรอบแห่งหน้าที่สกัดกั้นความชอบธรรมที่ตนเองได้โอกาสทำและควรทำ ผู้ที่ทำตามกฎแห่งธรรม จึงเห็นโอกาสและจังหวะที่ควรทำอยู่ตลอดเวลา เรียกว่า ไม่ดูตายก็ได้ แต่จริง ๆ คือเห็นโอกาสและจังหวะที่ควรต้องทำ โผล่ปรากฏเฉพาะหน้านั้นเองถ้าเข้าใจกฎแห่งธรรมไม่ได้ ท่านก็แนะนำให้ทำอวาทปาฏิโมกข์คือ ไม่ทำบาปทั้งปวง ทำกุศลให้ถึงพร้อม ทำจิตให้ขาวรอบ ถ้าทำได้ทั้งสามประการก็จะนำมาสู่ความเข้าใจกฎแห่งธรรมได้เช่นกันเสมือนกับผู้นั้นเชื่อว่า เหตุแม้เล็กน้อย ถ้าหากสมควรทำ ก็ควรทำทันที ไม่ต้องเกี่ยงว่าเป็น

อวิชชาก็เป็นสิ่งอัศจรรย์อย่างหนึ่งเพราะสามารถปิดบังความจริงตรงหน้าได้อย่างเหลือเชื่อยิ่งเป็นคนว่าง่าย ไม่กล้าแหวกจากกติกาสังคมวางไว้ ยิ่งถูกระบบวิทยาศาสตร์ปิดบังไว้อย่างดียิ่งขณะที่วุ่นวายอยู่กับการติดตามและการถ่ายทอดข้อมูลวิจัยเกี่ยวกับพันธุวิศวกรรม จะคิดอะไรเป็นขั้นเป็นตอน เป็นเหตุผลตามมีนักวิทยาศาสตร์วางไว้แม้พฤติกรรมของตนเองก็พยายามเทียบเคียงกับข้อมูลวิทยาศาสตร์ เช่น พฤติกรรมของแบคทีเรียที่นักวิทยาศาสตร์ค้นพบมี ๓ มิติ ถ้าหากมีอาหารที่มันชอบ มันรับรู้ผ่านเกรเดียนของสสาร (ซีโมเลกุล) แบคทีเรียจะว่ายเข้าไปหาเรียกสารนั้นว่า “ตัวดึงดูด” [attractant] ถ้าหากเป็นเกรเดียนของสสารที่มันไม่ชอบ แบคทีเรียจะว่ายหนี เรียกสารนั้นว่า “ตัวผลัก” [repellant] ถ้ามันตัดสินใจไม่ได้ว่า จะชอบหรือไม่ชอบ มันจะหมุนตัวอยู่ที่ [rotation] การค้นพบปรากฏการณ์นี้ ทำให้นักวิทยาศาสตร์พยายามหาตัวผลักของสิ่งมีชีวิตเช่น แมลง มด ไรค ฟิชชนิดต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นธุรกิจขนาดใหญ่มากหลังจากมาศึกษาพุทธธรรมพบว่า พระพุทธเจ้าท่านแบ่งเวทนาซึ่งมีอยู่นับไม่ถ้วนออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ สุขเวทนา มนุษย์จะชอบวิ่งเข้าไปหา ทุกขเวทนา มนุษย์จะผลักต้าน พยายามทุกทางที่จะหนี และอทุกขมสุขเวทนา คือยังตัดสินใจไม่ได้ว่า จะชอบหรือไม่ชอบ ยังลังเลและคอยการตัดสินใจอยู่อะไรเล่าเป็นตัวเร้าให้เกิดเวทนาทั้ง ๓ รูปแบบมนุษย์ชนชั้นกลางผ่านการศึกษาในระบบ จะถูกเร้าด้วยความเชื่อทางคณิตศาสตร์มากกว่ามนุษย์ที่ไร้การศึกษาผู้อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ผู้ที่ไม่เห็นตนเองมีระดับฐานะทางสังคม จะเป็นทาส

ของคณิตศาสตร์ยิ่งกว่าผู้เป็นคนระดับรากหญ้าตัวอย่างความเป็น
ทาสของคณิตศาสตร์ ขออ้างเหตุการณ์ต่อรัฐบาลเปลี่ยนผ่าน
จากตะกร้าเงินบาท (พ.ศ.๒๕๔๐) เป็นการลอยตัวของเงินตาม
ตลาดการค้าเสรีของโลก ในปีนั้นผู้ที่เป็นทาสของเลขคณิต ฆ่าตัว
ตายไปจำนวนหนึ่งเพราะนักธุรกิจมือใหม่ที่กู้เงินจากต่างประเทศ
เปลี่ยนจากเศรษฐกิจเป็นยาจกในชั่วข้ามคืน ยิ่งคำนวณหนี้เก่งเท่าไร
ยิ่งหาทางออกไม่ได้เท่านั้น เมื่อทนตัวเลขหนี้ฉับพลันไม่ได้ก็ต้อง
ปลิดชีพตนเองชาวบ้านระดับรากหญ้า ไม่รู้สึกสักรับกับ
วิกฤติการณ์การเปลี่ยนการแลกเงินดังกล่าว ตลาดชุมชนยังคง
เป็นแหล่งกลางของการจับจ่ายซื้อขาย แม้ค้าในตลาดไม่รู้ว่า
วิกฤติการณ์ดังกล่าวคืออะไร ชีวิตของเขายังคงเดินหน้าเหมือน
เดิมทุกวันถัดมาแค่สิบกว่าปี ชาวบ้านระดับรากหญ้ารู้ถึงความ
สำคัญของตัวเลขมากขึ้น รู้เรื่องรัฐสวัสดิการมากขึ้น ถ้าหากคิดว่า
ปีนี้ขายพืชไร่ขาดทุนแน่นอน ก็จะรวมกันปิดถนนสายสำคัญ เรียกร้อง
ให้รัฐบาลยื่นมือมาช่วยเหลือ พยุงราคา ประกันราคาพืชผล
ของเขาปัจจุบันชาวบ้านระดับรากหญ้ากลายเป็นทาสของ
เลขคณิต เขาเข้าถึงโปรโมชั่นต่างๆ ของโทรศัพท์มือถือ เข้าถึง
โปรโมชั่นต่างๆ ของนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการรถคันแรก
รัฐออกให้หนึ่งแสนบาท เป็นต้นความทุกข์จากการทาสของตัวเลข
จึงกระจายทั่วฟ้าแผ่นดินไทย หนี้ครัวเรือนของสังคมไทยที่ใช้เงิน
อนาคตหมดไปนานแล้วเกิน ๑๖๕% ของเงินเดือน โดยสถิติของผู้
ทำงานของประเทศไทยความหวังของชาวบ้านจึงอยู่ที่การเสี่ยง
โชคหวังไต่ดิน ฝากผู้นำโชค และกลยุทธ์ทุกชนิดที่นักธุรกิจมอบ

ให้กับโครงการรีดเลือดจากปู ชาวบ้านจึงขายคะแนนเสียง ขายตัว โดยไม่คิดว่าตนเองผิดแม้แต่หน่วยธุรกิจจนกระทั่ง เช่น ขนยาเสพติด ขยายยาเสพติด ตัดไม้ทำลายสัตว์ที่สงวน เป็นเรื่องที่ชาวบ้านทั้งหลายพากันทำเป็นธรรมดาอยู่เช่นนั้น (ก่อนจะทำผิดกฎหมายก็ขออนุญาตให้ผ่านด่านตรวจเสียก่อน) เพราะเขาเป็นทาสของเลขคณิตชนิดถอนตัวไม่ขึ้น เพียงแต่ระดับความเป็นทาสของตัวเลขของชาวบ้านต่างจากของ สส. (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) คนระดับชั้นกลางจะเป็นหนี้วิชาเรขาคณิตมากขึ้น ๆ จนออกมาจากรูปทรงไม่ได้ หน้าที่ยังถูกฝรั่งอ้างว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์เสียอีก จิตวิทยาของคนชั้นกลางจึงเป็นทาสของรูปทรง ความมันวาว [lustrous] เริ่มต้นเห็นห้องสี่เหลี่ยมเป็นความจำเป็น เรียกว่าห้องส่วนตัว เมื่อกระจายห้องส่วนตัวให้แยกย่อย ก็กลายเป็นห้องนอนส่วนตัว ห้องน้ำส่วนตัว ห้องทำงานส่วนตัว มุมพักผ่อนส่วนตัว ฯลฯ และ ฯลฯ ต่อมาเห็นเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นรูปทรงเป็นเรื่องของความงดงามเป็นสุนทรีย์ จึงมีโซฟารูปแบบต่างๆ เก้าอี้มากรูปแบบ รูปแบบโต๊ะอีกนับไม่ถ้วน ต่อมาก็ก้าวไปเรื่อยถึงอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวทั้งหลายมากมายนับไม่ถ้วน เช่น การออกแบบกระปุกใส่ครีม ใส่น้ำหอม ใส่เครื่องสำอางที่อ้างใหม่ตลอด ฯลฯ และ ฯลฯ เครื่องครัวก็เลยมีอุปกรณ์ต่างรูปทรงนับไม่ถ้วน กีบติดผม สร้อยคอ แหวน เครื่องประดับราคาถูกราคาแพง นับไม่ถ้วนที่ทำให้โลกร้อนและเป็นขยะอย่างมหาดศาล คือ การออกแบบหีบห่อที่พัฒนากันอย่างไม่ยอมหยุด จนผู้คนอึดตัวในการออกแบบหีบห่อที่นับไม่ถ้วน มองไม่เห็นคุณค่าของการออกแบบที่ทำได้

ยาก เมื่อรับมาก็แกะ ฉีก ทิ้งทันที ทำให้ขยะล้นโลกความคิด
 สร้างสรรค์ที่นับไม่ถ้วนล้วนเป็นเหตุแห่งการทำให้โลกร้อน ก่อน
 ผลិតก็ใช้พลังงานของโลกจำนวนมาก หลังผลិតก็กลายเป็นขยะที่
 ต้องการพลังงานอีกจำนวนหนึ่งไปทำลายความคิดสร้างสรรค์ที่
 ลอกมาจากโลกาภิวัตน์ และเฝ้าเพียรพร่ำพูดว่าเป็นการพัฒนาที่
 จำเป็น แท้จริงคือเป็นเหตุทำให้มนุษย์ทุกคนมีส่วนทำให้โลกร้อน
 ถามว่า ทำไมมนุษย์จึงมองไม่เห็นปัญหาดังกล่าวคำตอบ คือ เขา
 เป็นทาสของระบบเรขาคณิตและพีชคณิต มองไม่เห็นความเป็น
 สมมติของรูปทรง ซึ่งเป็นแค่จินตนาการของมนุษย์ เป็นมายาที่
 ไม่มีอยู่จริง มนุษย์มองเห็นหีบห่อที่งดงามจึงโยนทิ้งอย่างไม่
 ปรานีปราศรัย คล้ายกับสัตว์ดิรัจฉานพบอาหารที่มันชอบ มัน
 พยายามดึงหีบห่อภายนอกออก เพื่อหวังลิ้มรสสิ่งที่อยู่ภายในเมื่อ
 ไม่เข้าใจความเป็นทาสของพีชคณิต เขาไม่เคยสังเกตเลยว่า สิ่ง
 ต่างๆ ที่พัฒนามานั้น มีคุณค่าแท้คือประโยชน์ของมันอย่างไร
 การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ของโลกาภิวัตน์จึงมีแต่คุณค่าเทียม
 หลักของพีชคณิตมีอยู่ว่า ปรากฏการณ์ที่เฟื่องจากสิ่งหนึ่งจะมีนับ
 ไม่ถ้วน ขึ้นกับความคิดสร้างสรรค์ที่นำเข้าไปสร้างสมมติฐาน
 ทุกข์ของโลกาภิวัตน์จึงมีมากมายมหาศาลเพราะหลงใหลความ
 คิดสร้างสรรค์ในแนวนอน ทำให้มองสรรพสิ่งตรงหน้าไม่ได้ตรง
 จริง กล่าวคือ ไม่มีสิ่งใดเลยที่จะแยกเป็นหน่วยนับโดดๆ ได้
 ยกเว้นต้องอนุโลมหรือสมมติขึ้นเลขจำนวนนับที่เพิ่มจำนวนด้วย
 กำลังฐานสิบก็ดี รูปทรงต่างๆ ที่สานกันเป็นทรง สี และลวดลาย
 แปลกๆ ก็ดี รวมทั้งปรากฏการณ์พลิกแผลงคุณค่าเทียมให้มีค่า

กว่าคุณค่าแท้ โดยเฉพาะในสินค้าที่ยกย่องว่ามีระดับหรือมี
 แบรินด์ทุกสิ่งเรียกว่าสมมติสังจะ ไม่อาจยอมรับได้ว่ามีจริง
 ยกเว้นต้องอ้างว่า ถ้ายอมรับภคิตาแล้วจะเกิดประโยชน์อย่าง
 มหาศาลจากเลขคณิตผสมกับเรขาคณิต พีชคณิตและแคลคูลัส
 ทำให้มนุษย์เห็นอัตราเร่งที่สม่ำเสมอเป็นเรื่องจำเป็น (ติดเครื่อง
 ไฟฟ้าทุกชนิด)มนุษย์จึงคุ้นเคยกับการทำงานของมอเตอร์ในรูป
 ลักษณะของเครื่องอำนวยความสะดวกความสบาย สืบไปว่า สิ่ง
 เหล่านั้นเป็นสิ่งเสพติดที่พระพุทธรเจ้าทรงเตือนให้ใช้อย่างทางสาย
 กลางถ้าเห็นว่าตัวเลขทุกชนิดเป็นมโนภาพจอมปลอม ไม่ใช่ชีวิต
 จริง จึงจะต่อยอดมาเห็นความเป็นสมมติสังจะของกฎทางฟิสิกส์
 หรือกฎทางชีววิทยาที่อาศัยคณิตศาสตร์เป็นฐานรับรองข้อมูลที่
 ทดลองเข้าใจถึงตรงนี้จะเห็นชัดว่า พระพุทธองค์ทรงตรัสให้ระวัง
 การสุดโต่งโดยให้ปริศนาธรรมในรูปของกาลามสูตรสิบเรามีได้ต่อ
 ต้านระบบวิทยาศาสตร์ แต่กำลังชี้ให้เห็นว่า ถ้าหลงคิดว่า ความรู้
 วิทยาศาสตร์เป็นความจริงในธรรมชาติ นั้นเป็นความเชื่อผิดของผู้
 นั้นเองนักวิทยาศาสตร์รู้ดีว่า ศาสตร์ของโลกาภิวัตน์เป็นแค่สมมติ
 และรู้ว่าตรานับได้ยังจูงใจให้มนุษย์หลงมโนภาพของคณิตศาสตร์
 ได้อยู่ ตรานับนั้นระบบประชาธิปไตยและตลาดการค้าเสรีก็จะอยู่คู่
 กับโลก และนั่นก็ยืนยันความเป็นมหาอำนาจของคนอเมริกัน

๕. การถอดสัญลักษณ์ภาษาเป็นสภาวะธรรม

ท่านลองทำเสียงให้กระหึ่มอยู่ภายในด้วยคำว่า “โอม” จิตของมนุษย์จะรับรู้ซึ่งความสั่นเสทือนของเสียงตรงกันหมดทุกคน เรียกสภาวะดังกล่าวว่า เป็นปรมาตถสัจจะปรมาตถสัจจะเป็นสิ่งมีจริง ที่รู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ได้ผ่านการสั่งสอน เช่น แยกสิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิตแยกความมืดและความสว่าง ความร้อนและความเย็น ความเงียบสงบเป็นสิ่งมีเอง ปราศจากสิ่งเกื้อหนุนหรือปัจจัย ไม่จำเป็นต้องปรุงแต่งขึ้น มีสมบัติเหนือกาลเทศะ เหนือเงื่อนไขความเป็นโลก ถ้ากำหนดความเงียบสงบได้และเข้าใจความเหนือเงื่อนไขด้วยจิตตนเองก็จะพบโลกุตระธรรมหรือนิพพานและไวพจน์ของนิพพานได้ทันทีและเดี๋ยวนี้ลองหยุดฟังความเงียบสงบ ทุกคนจะรู้ได้เพราะความไม่ขึ้นกับอะไรนั่นเองน่าเห็นใจที่ความลึกลับสงสัยปิดสิ่งมีเองออกไปจากความเชื่อของมนุษย์ ทั้งๆ ที่สิ่งนี้มีอยู่ กับจิตมนุษย์ ไม่เคยแปรเปลี่ยนเลย นอกจากจะปิดสิ่งมีเองเช่น ความเงียบสงบด้วยความลึกลับสงสัย ยังพยายามจะสงสัยว่าสิ่งมีจริงมีจริงไหมสิ่งมีจริง ได้แก่ รูป จิต เจตสิก พุทเช่นนี้ยังไม่เข้าใจ ลองเขียนสัญลักษณ์ของคน ให้เด็กเล็กๆ ดู เขาจะชี้ไปว่า นั่นคือตัวเขา นี่คือสิ่งมีจริงคือสมรรถนะที่มนุษย์สามารถรับรู้สัญลักษณ์รูปภาพให้มาเป็นสภาวะธรรมสัญลักษณ์ก็พา การเดินทาง ห่องน้ำ ล้วนเป็นสิ่งมีจริงที่ใช้กันทั่วโลกส่วนที่นับได้ว่าเป็นความเจริญของปัญญา คือ ความสามารถจะผลิตภาษาพูดเพื่อสื่อสารกัน ถ้าเจริญมากขึ้นก็มีภาษาเขียน ความอัศจรรย์อยู่ที่ภาษาเขียน ที่มนุษย์

สมมติ กฎและกติกาคืนมาไม่มาก แต่ทว่าอาจใช้เพิ่มปริมาณของสังขารได้นับไม่ถ้วน ลองจินตนาการหนังสือที่พิมพ์ด้วยภาษาอังกฤษอยู่ตามห้องสมุด ตามบ้าน ตามสถาบันต่างๆ ทั่วทวีปอเมริกาและยุโรป คำนวณไม่ได้ว่ามีกี่ร้อยล้านเล่ม แต่มีต้นเหตุจากการใช้ภาษาต้นแบบ ๒๔ ตัวเท่านั้น ทั้งนี้ไม่นับรวมว่า คนเวียดนาม คนไทย คนจีน คนญี่ปุ่น ก็ใช้ภาษาอังกฤษทับศัพท์เพื่อให้ประชาชนของตนเข้าใจนิยามใหม่ๆ ที่คนตะวันตกคิดขึ้น อารยธรรมของมนุษย์ผุดบังเกิดได้จากการสมมติตัวอักษรขึ้นเพียงไม่กี่ตัวเท่านั้นไม่คิดจะอัศจรรย์สมรรถนะของจิตบ้างเลยหรือว่า จิตทำหน้าที่ปรุงแต่งอย่างไม่มีที่สิ้นสุดได้อย่างไร แค่เข้าใจคำว่า “สังขาร” การปรุงแต่งภาษาของมนุษย์ ก็จะเข้าใจไม่ยากกว่าทำไมสังสารวัฏจึงไม่ปรากฏตนปรากฏปลาย เพราะมีสังขารปรุงแต่งที่นับไม่ถ้วนนั่นเองการที่พระพุทธเจ้าหาทางให้พุทธสาวกออกไปจากสังสารวัฏหรือสังขารปรุงแต่ง จึงนับว่าเป็นเรื่องอัศจรรย์ สิ่งที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้ก็คือ “ภาษา” หรือสังขารปรุงแต่งผู้ที่ใช้หนามบังหนาม ใช้สังขารปรุงแต่งเป็นเครื่องชี้แนวทางให้ผู้คนหลุดไปจากวงเวียนปรุงแต่งของจิต จึงสมควรได้ชื่อว่า “สัพพัญญู” (ผู้รู้แจ้งโลกดีแล้ว)คนในโลกนี้เพียรปรุงแต่งสิ่งใหม่ๆ โดยนิยามใหม่ เขียนบทกวีนิพนธ์ใหม่ แต่สิ่งใหม่ๆ ทั้งหมดจะมีฤทธิ์ให้มนุษย์รู้จักสังขารปรุงแต่งของตนเองนั้นแทบหาไม่ได้เลย เพราะยิ่งปรุงแต่งพิสดารมากเท่าไร ยิ่งทำให้มนุษย์หลงวงเวียนอยู่ในสังสารวัฏมากเพียงนั้นท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า ใครก็ตามที่ตามรู้จักมิติที่สี่ที่ผุดในจิตตน ใครคนนั้นจะมีโอกาส

ควบคุมสังขารปรุงแต่งของตนได้ดีขึ้นมิตินี้สื่อ หมายถึง ความเหมาะสมของสิ่ง (เทศะ) ในขณะหนึ่ง (กาละ) ที่ทำหน้าที่พอดีจะเปิดแอฟพลีเคชั่นของจิตขึ้นมาถ้ามีสติรู้เท่าทันแอฟพลีเคชั่นนั้นๆ ก็จะบรรเทาความทุกข์เดือดร้อนที่จะนำมาสู่จิตได้ต่อไปนี่คือตัวอย่างที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้นในการเรียนหนึ่งคาบกินเวลา ๓ ชั่วโมง นักศึกษาที่เป็นนักปฏิบัติธรรมหรือนักบวชจะเรียนด้วยความรู้สึกปกติ ครั้นได้ยินเสียงระฆังตีให้ทราบว่าเป็นอาหารเพลพร้อมแล้ว ประมาณสิบนาทีก่อนฉันเพล นักศึกษาจะรู้สึกหิวทันทีและถ้าหากสอนเลยไปสักสิบนาที นักศึกษาอาจจะเรียนไม่รู้เรื่องเมื่อถามทุกคนว่าจริงไหม เสียงตอบรับรองความจริงจะดังขึ้นพร้อมกันเราทุกคนจึงฟังระฆังระว่างการเดินชมห้าง เรียกว่า วินโดว์ช้อปปิ้ง [window shopping] ทันใดนั้น สายตาอาจจะไปปะทะกับสินค้าที่โชว์อยู่ เช่น เสื้อ กระเป๋า รองเท้า สร้อยคอ อื่นๆ ให้สังเกตความรู้สึกถูกใจจะผุดบังเกิดทันทีอย่างไม่ทันตั้งตัว ณะเวลานี้ เป็นช่วงขณะที่ต้องเรียกเหตุผลมาอบรมจิตด่วน ถ้ามีเช่นนั้น อาจต้องลงเอยด้วยการได้เสื้อตัวใหม่ กระเป๋าใบใหม่ และอื่นๆ ทั้งๆ ที่มีเต็มตู้ที่บ้านอยู่แล้วดาราและคนดังเมื่อเปิดกรูข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัว จึงเห็นเสื้อ กระเป๋า รองเท้า หมวก ฯลฯ อัดแน่นยิ่งกว่ามีขายในห้างสรรพสินค้าเสียอีกแต่มิตินี้ที่ที่เป็นรูปธรรม ยังมีฤทธิ์ไม่เท่ากับมิตินี้ที่สื่อซึ่งเป็นนามธรรม ด้วยข้อความสั้นๆ อาจเปิดแอฟพลีเคชั่นบวกหรือลบมาสู่มนุษย์อย่างไม่น่าเชื่อเลย ตัวอย่างเช่น รายการ “The Voice” มักจะนำข่าวการผ่านการทดสอบออกดิชันไปแจ้งกับผู้เข้าแข่งขัน แทบทุกคนที่ปรากฏใน

หน้าจอก็มีต่างแสดงอารมณ์ดีใจแบบสุดๆ ทั้งๆ ที่เป็นข้อความบอกแล้วว่า “คุณไปแข่งร้องเพลงรอบที่สองได้” คิดดูว่าถ้ามีข้อความ “ผมจะฆ่าคุณ” แม้จะนึกภาพศัตรูไม่ออก ใครบางคนอ่านพบข้อความผ่านการแชทและแฮร์อาจจะตระหนกตกใจเกินเหตุก็ได้ **ลืมตั้งสติไปว่า ข้อความที่อ่านเป็นแค่ตัวอักษรไม่ก่คำ** ส่วนความตื่นเต้นตกใจเป็นการขาดสติของผู้นั่นเอง การที่มนุษย์สามารถถอดรหัสภาษาเป็นอารมณ์ รัก ชัง กลัวได้ ภาษาจึงกลายเป็นอาวุธทำร้ายใจคนรู้ไม่เท่าทันความจริงมานานักต่อนักในโลกสังคมออนไลน์ บุคคลปล่อยข่าวที่ไม่ทราบว่าเป็นข่าวจริงหรือข่าวเท็จโดยเฉพาะข่าวที่ดูดีมีสภาวะทางวิชาการ ยิ่งปล่อยออกไปเร็วยิ่งเกิดระบอบทางความเชื่อรุนแรงและยิ่งกลายเป็นสังคมกระต่ายตื่นตูมอย่างเหลือเชื่อ ตัวอย่างเช่น ใครคนหนึ่งเกิดตั้งข้อสังเกตว่า น้ำในขวดพลาสติกที่ตั้งตากแดดไว้หลายวัน อาจเกิดสารก่อมะเร็งที่ถูกชักนำมาจากความร้อนและตัวขวดพลาสติกได้ ข่าวนี้แพร่ระบาดดูจู่โจมไฟไหม้ฟาง ทำให้เกิดความหวาดวิตกว่า น้ำดื่มขวดใดถูกตั้งทิ้งไว้กลางแดดนานมากน้อยเท่าไร เมื่อระบาดของข่าวลือเกิดหนัก ท่านอธิบดีกรมสาธารณสุขที่รับผิดชอบเรื่องนี้ต้องสั่งนำน้ำดื่มมาตรวจสอบหาสารก่อมะเร็งซึ่งเป็นการตรวจวัดที่ราคาแพงมากเพราะเป็นการวัดสารในปริมาณน้อยมาก คนที่ทันสมัยจึงเกิดการตื่นข่าวลือไม่ต่างจากคนชนบทที่นำหุ่นและเสื้อผ้ามารวมไว้หน้าบ้านเพื่อแก้เคล็ดว่าจะมีปีศาจมาเอาคนเกิดปีนั้นปีนี้ เมื่อข่าวลือระบาดทั่วไม่มีบ้านไหนไม่กล้าทำ นี่เป็นเรื่องจริงของสังคมที่ไม่เข้าใจ **มิดิตีส์** ทั้งที่เป็นกลไกทางจิตที่พระพุทธเจ้าท่าน

ตรัสรู้ไว้นานแล้วข้าวลือ ข้าวเล่า ข้าวแซท ข้าวแซรีในยุคปัจจุบันมี
 มากเสียจนได้ชื่อๆ โด่งๆ ว่า สังขารปรุงแต่งของมนุษย์เป็น
 อจินไตยผู้ที่ฉลาดควรรู้ให้เท่าทันการปิดเปิดแอฟพลีเคชั่นของ
 อารมณ์ของจิตตนเองให้ดีจะมีแอฟพลีเคชั่นอะไรที่พระพุทธเจ้า
 ทรงแนะนำให้เปิดทั้งค้างเอาไว้ในจิตเพื่อเป็นที่พึ่งที่ถาวรของ
 มนุษย์แต่ละคน สิ่งนั้นคือ “ความสุขอื่นใดเหนือความสงบไม่มี”
 แต่สามารถทำความสงบให้อยู่กับจิตได้ตลอดเวลา จิตก็พร้อมรับ
 การผุดบังเกิดของความรู้สึกต่างๆ ชนิดอย่างรู้เท่าทันการตั้งจิตใน
 ความเงียบสงบจะเห็นโดยอัตโนมัติว่า การผุดบังเกิดของความคิด
 ความรู้สึก จะเป็นดุจสายน้ำที่ไหลมาแล้วไม่หวนกลับคืน ไม่ต่าง
 อะไรจากที่ทำน้ำหน้าบ้าน ไหลมาจากต้นน้ำนับเวลาเป็นพันๆ ปี
 แต่ไม่มีสายน้ำใดเลยที่ซ้ำเติมการเห็นความจริงว่า ทุกความคิด
 และความรู้สึกของมนุษย์เป็นการผุดบังเกิดตามเหตุปัจจัยของมัน
 เอง ผู้นั้นจะมีเวลาไตร่ตรองที่จะควรตอบโต้กับความคิดและความ
 รู้สึกเหล่านั้นอย่างไร นี่คือนันทางแห่งการบรรเทาทุกข์หรือดับ
 ทุกข์ได้ด้วยการใช้สติสัมโพชฌงค์นั่นเอง

๖. ความทุกข์ทุกชนิดคือเพชรในห้วงคางคก

สำนวนที่ว่า “ในใจกลางเตาหลอมเหล็กคือความเป็นของ
 นิพพาน” จะอ่านจะฟังก็ดูเหมือนเป็นสำนวนปรัชญา แต่เมื่อใด

ใครที่มีความทุกข์หนักและเกิดเห็นคุณค่าของความทุกข์นั้นๆ
ปรัชญาข้อความข้างต้นจะกลายเป็นสัจธรรมในจิตของเขาผู้นั้น
ทันทีที่ความรู้สึกว่าเกิดทุกข์หนักที่สุดของมนุษย์แต่ละคนจะเกิดได้
แตกต่างกัน คนหนึ่งรู้ว่าจะมีงานเลี้ยงใหญ่ เขาน่าจะได้กินฟรี
แม้ไม่มีเสื้อผ้าที่สวยงามสวมใส่ก็ไม่รู้สึกหนักใจอะไร ท้ายที่สุดขอ
ให้ได้กินฟรีเป็นพอใจ แต่ถ้าชุดของเจ้าสาวเกิดไม่อยู่ในสายตา
ของเจ้าบ่าว แค่เสียงตำหนิชุดเจ้าสาวนิดเดียว ความทุกข์มหาศาล
จะเกิดกับเจ้าสาวทันที ทั้งๆ ที่ชุดเจ้าสาวล้วนแต่ราคาแพงคนจน
ถูกต่ำประมาณเล็กน้อย ต่ำกันจนชิน ไม่ต่างจากเด็กทะเลาะกัน
ไม่นานก็กลับไปคบหากันอีก คนบางคนถ้าถูกกล่าวหาว่า “ขาย
บริการข้ามชาติ” ลองพูดและสื่อได้ชัดว่าหมายถึงใคร สงสัยคง
ฟ้องร้องกันชนิดนึกว่าทำข่าวแสบ น่าตื่นเต้นไปหลายวันการดู
หมิ่นค่านิยมหรือวัฒนธรรมจะกลายเป็นชนวนของสงคราม
ระหว่างประเทศได้ง่ายๆ ใครที่รู้เท่าทันว่ามันแค่เป็นแอปพลิเคชัน
ของจิตที่เปิดโดยนามธรรมของภาษา เขาจะปล่อยวางความ
โกรธได้ทันทีความทุกข์ที่ห้ามได้ยากมักเกิดจากความพลัดพราก
จากของรักของชอบใจ เช่น ชาวอุบัติเหตุเสียคนรัก เสียลูกรัก มัก
ทำให้ภรรยาหรือแม่ช็อคได้ง่ายๆ หรือพบว่าตนกำลังเป็นโรคร้าย
ขั้นนี้ ขั้นนั้น ชาวเช่นนี้จะสร้างความทุกข์ฉับพลันผู้ใดมีสติปัญญา
กำลังสูง ขอคุณมะเร็งที่กำลังก่อตัวในตนหรือในร่างกายของคน
ที่ตนรัก เขาจะพบความอัศจรรย์แห่งความเย็นของจิตและรู้ทันที
ว่า “ในใจกลางเตาหลอมเหล็กคือความเย็นของนิพพาน” เป็น
สัจธรรมแม้ความทุกข์ที่เกิดไม่สาหัสเหมือนกรณีตัวอย่าง ใครที่

รู้สึกขอบคุณความทุกข์ แม้แค่ปวดหัว ปวดท้อง เขาก็จะพบความ
 อัจฉริยะเช่นกัน ทั้งนี้เพราะเมื่อใดศรัทธาผุดบังเกิด ผู้นั้นจะรู้สึก
 ขอบคุณความทุกข์ความทุกข์มีฤทธิ์สอนคนให้เข็ดหลาบได้จริง
 สอนคนให้รู้สึกสำนึกถึงความผิดพลาดที่ผ่านมา ความทุกข์จะเป็น
 ครูที่สอนตรง ถ้าผู้ใดเห็นทุกความทุกข์คือครูของชีวิตจริงปฏิบัติ
 สมุปปาทจะพลิกจากสายทุกข์เป็นปฏิบัติสมุปปาทสายดับทุกข์จิต
 จะพลิกจากโลกียธรรมเข้าสู่โลกุตระธรรมทันทีนี่คือการตรัสรู้ของ
 พระพุทธเจ้าผู้ใดเห็นชัดว่า ทุกขเวทนา เป็นเพียงสังขารชั้นหนึ่ง
 หนึ่ง ยิ่งให้ความสำคัญมาก ก็ยิ่งเพิ่มพลังแห่งความทุกข์มาก แต่
 ถ้าเห็นชัดว่ามันคือมายาของจิต มันคือแอฟพลีเคชั่นที่จิตไหลด
 เอาไว้ว่า เป็นเช่นนั้นเป็นเช่นนั้น ความจริงแท้เป็นแค่การปรุงแต่ง
 ของสังขารชั้นผู้ใดเห็นสังขารธรรมดังกล่าว จะเกิดความปาฏิหาริย์
 แห่งความพอใจ ธรรมฉันทะจะผุดบังเกิด เขาแทบจะทิ้งโลกไว้
 เบื้องหลัง และตะลุมสู่โลกุตระธรรมอันพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ได้ตรัสไว้ชอบแล้ว

๗. สิ่งที่เป็นนิรันดร

นิรันดรสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีเอง ไม่ขึ้นกับเงื่อนไขใดๆ ที่
 มนุษย์สมมติเอาไว้ สิ่งมีเองที่เป็นนิรันดร ได้แก่ กฎของธรรมชาติ
 เช่น กฎแห่งอนัตตาธรรม ซึ่งเป็นความตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า

สิ่งเหล่านี้มีอยู่จริง ไม่ขึ้นกับความเชื่อและความไม่เชื่อของใคร
 อำนาจที่ผลักดันกฎแห่งธรรมชาติทั้งหลาย เรียกว่า อิทัปปัจจยตา
 เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้ย่อมมี เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้ย่อมไม่มีอิทัปปัจจยตา
 เป็นพระเจ้าของพระเจ้า ข้าพเจ้าเคยวิเคราะห์ไว้แล้วว่า อิทัปป
 ัจจยตา อำนาจสูงสุดของธรรมชาติ ผลักดันเหตุปัจจัยในทุกชีวิต
 อย่างไร ท่านสามารถหาอ่านได้จาก “อิทัปปัจจยตา : อำนาจ
 สูงสุดของธรรมชาติ” สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ.๒๕๔๖ หน้า ๓๖๐
 หน้ากฎแห่งเหตุปัจจัยที่มาในรูปของ “ธรรมะแก้วตา” ของท่าน
 พุทธทาสภิกขุ ข้าพเจ้าก็เคยวิเคราะห์ไว้แล้วว่าอยู่ตรงหน้าของเรา
 ได้อย่างไร ปรากฏอยู่ใน “อะเมซิ่ง ปรมาตถธรรม” ธรรมทาน
 มูลนิธิ พ.ศ.๒๕๔๒ หน้า ๒๑๘ หน้าสิ่งมีจริงที่เป็นความทุกข์ที่เกิด
 ขึ้นในจิตของทุกคน ข้าพเจ้าเคยวิเคราะห์ไว้แล้วใน “คิดให้ถูก
 ทุกข์ดับได้” สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ.๒๕๔๘ หน้า ๒๐๘ หน้า
 หนังสือธรรมะที่เขียนทุกเล่ม ถ้าใครถอดรหัสจากภาษาไทยเป็น
 สภาวะธรรมได้ จะพบกับความเป็นนิรันดรทุกเล่มสิ่งใดที่เป็น
 นิรันดระย่อมเปิดโอกาสให้จิตทุกดวงที่รู้ซึ้งๆ รู้อย่างไม่ปรุงแต่ง
 ค้นพบอย่างง่ายตายความง่ายตายของการบรรลุธรรมจึงเป็น
 สัจธรรม ไม่ใช่คัมภีร์ ไม่ใช่บัญญัติ ไม่ใช่เหตุผล ไม่ใช่ว่ามีไม่ใช่ว่า
 ไม่มี ทุกครั้งรู้สึกว่ามี เพราะจิตเริ่มใช้ตนเองเป็นจุดเริ่มต้น
 ความมีจึงปรากฏขึ้นเป็นมิติเส้นตรง การมีอยู่ทั้งรูปธรรม
 และนามธรรมจึงเป็นโลกียธรรม มันอยู่ภายใต้กฎของ
 ไตรลักษณ์ ที่จะนับว่าเป็นนิรันดรเป็นไม่มี ทุกครั้งที่รู้สึก
 “ไม่มี” “ไม่ใช่” “ไม่ได้” ฯลฯ คำว่า “ไม่” ย่อมเป็นคู่ปรับของคำ

ว่า “มี” “ไม่มี” จึงเป็นบทบาทกลับของสิ่งที่มี จึงเป็นเรื่องของโลกียธรรมอีกเช่นกันเนื่องจาก “*ความมี, ความไม่มี*” คือความเป็นนิรันดรความว่าง (สูญญตา) เป็นทั้งความมีและความไม่มีจึงเป็นที่เกิดและที่ดับของโลกียธาตุทั้งปวงแค่เข้าถึง “*ความไม่เกิด ความไม่ดับ*” ก็จะอยู่เหนือความเป็นทวิภาวะทั้งปวงความคิด ความรู้สึกทั้งมวลย่อมถูกอำนาจของเหตุปัจจัยพามา ไม่เกี่ยวกับความมีและความไม่มีที่มนุษย์ยึดเอาไว้ เห็นทุกความคิด เห็นความรู้สึก ผุดบังเกิดจากความว่างตามอำนาจของอิทัปัจจยตา สังสารวัฏก็จะปิดฉากตัวของมันเองโดยไม่ต้องทำอะไรเพิ่ม ชีวิตที่มีอยู่จะดำเนินไปตามกฎแห่งธรรม ไม่ต้องมีหรือไม่มีชนิดที่เป็นบัญญัติของมนุษย์ เพียงแค่นี้ นิรันดรของชีวิตจะปรากฏกับจิตผู้ นั่นทันที

คำที่เป็นปริศนาธรรม

เพื่อการบรรลุธรรมที่นี้และเต็ยวนี้ จังหวะและโอกาสในการบรรลุธรรมจะเกิดกับใครก็ได้ที่สามารถเห็นแจ้งชัดด้วยตนเองว่า

“*know, known ไม่เคยแยกกัน ไม่ต่างอะไรกับน้ำบริสุทธิ์ และน้ำเจือสีทุกชนิด*”

“*อย่าติด อย่าโยนทิ้ง อย่าหยุดอยู่ คือทางสายกลางที่อยู่ได้ กับทุกปรากฏการณ์ของโลกาภิวัตน์*”

“การวัชรธรรม คือ การละตน อัจฉรยในความรู้สึกภายใน
ตนนิพพานที่นี้และเดี่ยวนี้จะผุดบังเกิด”

“เห็นทุกปรากฏการณ์เป็นเช่นนั้นเอง กรรมจะอยู่ข้างหลัง
นิพพานก็แจ้งชัดต่อหน้า”

“เหนือเงื่อนไข นิพพานธรรม อมตนิรันดรอยู่กับจิตตลอด
กาล” ไม่ว่าจะเป็นจิตสัตว์นรกก็ตามที่

“ในใจกลางเตาหลอมเหล็ก คือจุดเย็นของนิพพาน” ดังนั้น
สัตว์นรกก็จะบรรลุธรรมได้ ถ้าพ้นวิปากกรรม

ภาคผนวกที่

๑

ภาคผนวก ๑ จิต

๑. พยัญชนะ : จิตโดยพยัญชนะ : คือ คิด ก่อ วิจิตร
๒. อรรถะ : จิตโดยอรรถะ : เป็นธาตุที่นึกคิดได้ รู้สึกอารมณ์ได้ สำหรับจะมาประกอบกันเข้ากับกาย แล้วเรียกว่า นามรูป
๓. ไวพจน์ : จิตโดยไวพจน์ : คือ มโน วิญญูณ หทัย นาม ฯลฯ
๔. องค์ประกอบ : จิตโดยองค์ประกอบ : คือ จิตธาตุและเจตสิก ซึ่งประกอบกันเป็นจิตดวงนั้น
๕. ลักษณะ : จิตโดยลักษณะ : มีลักษณะ:
 - ๕.๑ เป็นธาตุตามธรรมชาติชนิดหนึ่ง
 - ๕.๒ เกิด-ดับอยู่ตลอดเวลา
 - ๕.๓ ต้องประกอบด้วยเจตสิก
 - ๕.๔ เปลี่ยนไปตามเจตสิก
 - ๕.๕ ต้องอาศัยกาย
 - ๕.๖ ควบคุมยาก รักษายาก
 - ๕.๗ เทียวได้ไกล เร็วยิ่งกว่าสายฟ้าแลบ
 - ๕.๘ หน่วงเอาอารมณ์๕.๘ มักตกไปทางกาม ฯลฯ
๖. อาการ : จิตโดยอาการ : เป็นไปตามอิทธิพลของสังขาร (สิ่งปรุงแต่ง)

๗. ประเภท : จิตโดยประเภท :

๗.๑ แบ่งโดยประเภทสอง

กลุ่มที่หนึ่ง :

- ๑. จิตไม่มีอารมณ์ : ไม่รู้สึกนึกคิด ไม่ทำหน้าที่ใดๆ เช่น ฅว้งจิต
- ๒. จิตมีอารมณ์ : มีความรู้สึกนึกคิด ทำหน้าที่ต่างๆ อยู่ ได้แก่ อวิชชชจิตทั้งหลาย

กลุ่มที่สอง :

- ๑. โลกียจิต : จิตที่อยู่ใต้อำนาจของอารมณ์ ถูกปรุงแต่ง ในลักษณะต่างๆ เกิดกิเลสได้
- ๒. โลกุตตรจิต : จิตที่อยู่เหนืออำนาจของอารมณ์ ถูกปรุงแต่งไม่ได้ เกิดกิเลสไม่ได้

๗.๒ แบ่งโดยประเภทสาม : ตามสมมติบัญญัติ

- ๑. กุศลจิต : จิตเป็นกุศล
- ๒. อกุศลจิต : จิตเป็นอกุศล
- ๓. อัพยาภกตจิต : จิตที่บัญญัติไม่ได้ว่าเป็นกุศลหรืออกุศล

๘. กฎเกณฑ์ : จิตโดยกฎเกณฑ์ : ๘.๑ จิตต้องรวมกับกาย ในการทำหน้าที่จึงจะทำอะไรได้ ๘.๒ จิตต้องรวมกับกาย จึงจะมีสิ่งทีเรียกว่า นามรูปหรือชีวิต ๘.๓ จิตเกิด เมื่อจิตทำหน้าที่ตามที่ต้องทำ แม้ฅว้งจิตก็ทำหน้าที่เกิด-ดับ ๘.๔ จิตที่ไม่ได้รับการอบรม มีแต่จะเป็นไปตามอำนาจของอวิชชา

๙. สัจจะ : จิตโดยสัจจะ :

- ๙.๑ จิตเป็นธาตุตามธรรมชาติชนิดหนึ่ง; หาได้เป็นตัวตน
อัตตาหรือซีโว self หรือ Soul อย่างใดอย่างหนึ่งไม่
 - ๙.๒ จิตเป็นธาตุรู้ อยู่ในตัวของมันเอง คิดนี้ความรู้สึกอะไรได้
โดยไม่ต้องมีหรือเป็นอัตตา
 - ๙.๓ จิตกับกายต้องทำหน้าที่ร่วมกันเสมอ ถ้าแยกกันเสีย
แล้วก็ไม่อาจจะทำหน้าที่ได้ทั้งกายและจิต
 - ๙.๔ วิวัฒนาการของโลกเป็นไปตามอำนาจของจิต
 - ๙.๕ จิตมีลักษณะอาการที่ชวนให้คิดว่ามันเป็นอัตตาหรือ
ตัวตน
 - ๙.๖ จิตตามปกติย่อมมีเจตสิกอย่างใดอย่างหนึ่งประกอบอยู่
ด้วยเสมอ
 - ๙.๗ จิตล้วนๆ ที่ไม่ประกอบด้วยเจตสิกนั้นทำหน้าที่อะไร
ไม่ได้
 - ๙.๘ ธรรมชาติเดิมแท้ของจิตนั้นประภัสสร
 - ๙.๙ จิตเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ เมื่อพัฒนาถึงที่สุดแล้วจะอยู่
เหนือการปรุงแต่งของสิ่งทั้งปวง
- ๑๐. หน้าที : จิตโดยหน้าที :**
- ๑๐.๑ จิตมีหน้าที่นำการกระทำทั้งทางกาย วาจา และจิตเอง
 - ๑๐.๒ จิตมีหน้าที่ควบคุมรักษาตนเอง
- ๑๑. อุปมา : จิตโดยอุปมา : เปรียบเสมือน :**

- ๑๑.๑ ช้างตกมัน บังคับยาก
- ๑๑.๒ ลิง เคลื่อนไหวอยู่เรื่อย
- ๑๑.๓ สิ่งกายสิทธิ์ที่รวดเร็ว รุนแรง กว้างขวาง ไปได้ทุกหนแห่ง
- ๑๑.๔ ปลาชอบลงน้ำท่าเดียว (น้ำคือกามคุณ)
- ๑๑.๕ จิตมีอุปมาเหมือนเจ้าของร่างกาย
- ๑๒. สมุทัย : จิตโดยสมุทัย :
 - ๑๒.๑ การถึงกันชำระระหว่างอายตนะภายในกับอายตนะภายนอก; เกิดจิตในรูปแบบของวิญญาน ยังไม่เป็นกุศลหรืออกุศล
 - ๑๒.๒ อวิชชาเป็นสมุทัยแห่งโลกียจิตทั้งหลาย
 - ๑๒.๓ วิชาเป็นสมุทัยแห่งโลกุตตรจิตทั้งหลายโดยปฏิบัติขณัย
 - ๑๒.๔ สังขารที่มาจากการปรุงแต่งของอวิชชา ปรุงแต่งวิญญานธาตุตามธรรมชาติให้เป็นจิตหรือวิญญานทางอายตนะ
- ๑๓. อัตถังคมะ : จิตโดยอัตถังคมะ :
 - ๑๓.๑ การเสร็จหน้าที่ของจิตในกรณีหนึ่ง ๆ
 - ๑๓.๒ เมื่อหมดเหตุปัจจัยของจิตดวงนั้น
- ๑๔. อัสสาทะ : จิตโดยอัสสาทะ : คือ ลักษณะที่ดูเหมือนว่า มันจะสามารถอำนวยสิ่งที่เราต้องการให้ได้ทุกสิ่งทุกอย่าง
- ๑๕. อาทีหวะ : จิตโดยอาทีหวะ : คือ เป็นที่ตั้งแห่งความ

ยึดถือว่าตัวตนอย่างสูงสุด

๑๖. **นิสสรณะ: จิตโดยนिसสรณะ :** อุบายเป็นเครื่องออกมาเสียจากอำนาจของจิตในการชักพาไปให้เวียนวายเป็นอยู่ในวัฏฏะนั้น คือ อริยมรรคมีองค์แปด

๑๗. **ทางปฏิบัติ : จิตโดยทางปฏิบัติ :** ที่นำไปสู่จิตที่มีคุณค่าสูงสุด : คือ ระบบจิตตภาวนาที่ถูกต้อง; หรืออีกนัยหนึ่งคืออริยมรรคมีองค์แปด

๑๘. **อานิสงส์ : จิตโดยอานิสงส์ :** คือ สิ่งที่ทำให้ชีวิตได้มีเครื่องมือและโอกาสที่สามารถจะศึกษาและปฏิบัติ จนเข้าถึงสิ่งสูงสุดที่มนุษย์ควรจะได้

๑๙. **หนทางถล่ำ : จิตโดยหนทางถล่ำ :** เข้าไปสู่จิต: ไม่มี

๒๐. **สิ่งที่ต้องเกี่ยวข้อง: จิตโดยสิ่งที่ต้องเกี่ยวข้อง :**

๑). กาย

๒). เจตสิก

๓). ความรู้ สติ ปัญญา

๒๑. **ภาษาคน-ภาษาธรรม :** จิตโดยภาษาคน-ภาษาธรรม : ภาษาคน : จิตเป็นอัตตา ภาษาธรรม : จิตเป็นอนัตตา

*จาก “*ธรรมโฆษณอรรถาณุกรม*” โดย กลุ่มปฏิบัติงานเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา พ.ศ.๒๕๓๓

๒๐ | ๗๗

ภาคผนวกที่
๒

รายชื่อหนังสือธรรมะ ที่เขียนโดยสิริวรุณ

1. “สะท้อนคิด ชีวิตทันสมัย”

มูลนิธิเผยแผ่ชีวิตประเสริฐ พ.ศ. 2540 หน้า 159 หน้า

หนังสือเล่มนี้ นำโยนิโสมนสิการ หรือความคิดแยกกายเชิงพุทธ 10 แนวคิด มาใช้เป็น บรรทัดฐานวิเคราะห์ ชีวิตที่ทันสมัยของยุคโลกาภิวัตน์

จุดประสงค์เพื่อให้เข้าใจว่า แนวคิดแยกกายของพุทธ มีลักษณะอย่างไร

สำหรับปัญญาจากการทำภาวนา ทำให้ข้าพเจ้าลงความเห็น ว่า แนวคิดแยกกายเชิงพุทธนั้นเป็นเรื่องใหม่ ปราชญ์ตะวันตกยัง

มิได้มองโลกแง่นี้เลย น่าที่คนไทยจะมองเห็นว่า แนวคิดแบบคายของพุทธธรรมล้ำเลิศจริง ๆ มีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาชีวิตอย่างหาประมาณมิได้

2. “อริยสังขลิม”

สำนักพิมพ์เสียงเชียงใหม่ พ.ศ. 2540 หน้า 240 หน้า

อริยสังขลิมที่คนไทยมักจะจำได้เจเนใจว่า นี่คือการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า จริง ๆ แล้วอริยสังขลิมได้ถึง 10 นัย ทุกนัยดับทุกขีได้ถึงวิมุตติมรรคทั้งสิ้น

เมื่ออ่านพบว่า อริยสังขลิมได้ถึงสิบนัยจาก “วิมุตติมรรค” พระอุปติสสะ-เถระแปลเป็นไทยโดยพระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ชัมมจิตโต) ข้าพเจ้าถึงบางอ้อว่า มีนัยการปฏิบัติภาวนาของนักปฏิบัติจึงมิได้หลายนัย เสมือนประตูทางเข้าสู่วิมุตติมรรคมีถึงสิบทาง

หนังสือเล่มนี้เป็นการขยายแนวคิดแบบคายเชิงพุทธว่าด้วย “อริยสังขลิม” วิเคราะห์ออกเป็นสิบนัย โดยวิเคราะห์ให้เข้ากับหลักการของพฤติกรรมศาสตร์ของนักจิตวิทยา

จริง ๆ แล้วหนังสือเล่มนี้เป็นการสังเคราะห์อริยสังขลิมในระดับหลักการวิจัยของโลกสากลผู้ที่เป็นนักวิจัยสากลน่าจะทิ้งในหลักการ หลังเขียนเสร็จแล้ว รู้สึกว่าตนได้นำแก่นแท้ของหลักการวิจัยของโลกมาเปิดเผยในแง่ของอริยสังขลิม

เป็นการนำความคิดแบบคายข้อเดียว ว่าด้วยอริยสังขลิม

ระดับหลักการวิจัยของโลกาภิวัตน์ ผู้ที่เป็นนักวิจัยสากลน่าจะทิ้ง
ในหนังสือเล่มนี้

การวิจัยทุกอย่างในโลกมีหลักพื้นฐานเท่าที่แสดงไว้ในอริยสัจ
สิบเหลี่ยมเท่านั้น แก่นธรรมของพุทธธรรมก็มีได้มีหลักการมากมาย
อะไร แก่นวิชาการของวิทยาศาสตร์ก็มีหลักการที่เสนอได้ง่ายๆ
ตรงๆ เช่นเดียวกัน ความรู้ทุกชนิดถ้าเข้าถึงแก่นแท้จะพบกับ
ความเรียบง่ายธรรมดาเท่านั้น

3. “อะเมซิ่ง ปรมัตถธรรม”

ธรรมทานมูลนิธิ พ.ศ. 2542 หน้า 218 หน้า

โดยสาระสำคัญ ต้องการจะอธิบาย “ธรรมเก้าตา” ที่เสนอ
โดยท่านพุทธทาสภิกขุ แห่งสวนโมกขพลาราม ว่าธรรมะแต่ละตัว
ในธรรมเก้าตานั้นแนบชิดอยู่ในวิถีชีวิตของเราอย่างไร

เป็นการเขียนธรรมที่เป็นโลกในแง่ของการดับทุกข์ เช่น น้ำ
ดับไฟ เชื้อนดินกันน้ำ สารเคมีดับไฟ จะเห็นว่าธรรมที่ดับทุกข์ต่าง
เป็นธรรมะรอบตัวที่ใช้แก้ไขภัยอันตรายเฉพาะหน้า

หนังสือเล่มนี้เริ่มชี้ชวนให้เห็นว่า การดับทุกข์ด้วยการมอง
แยกกายเชิงพุทธเป็นอย่างไร

ข้าพเจ้าคิดว่าได้พยายาม โยงสภาวะความเป็นโลกและ
เหนือโลกให้เข้ามาอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยการใช้ธรรมเก้า
ตาเป็นเครื่องเชื่อมต่อ เป็นการเขียนให้เห็นโลกุตรธรรมในแง่ของ
โลกธรรมรอบตัว

4. “ปาฏิหาริย์ของความถูกต้อง”

ธรรมทานมูลนิธิ พ.ศ. 2543 หน้า 283 หน้า

หนังสือเล่มนี้ได้สรุปแก่นแท้ของกุศลวิบาก ที่ถ้าผู้ใดทำกุศลให้ถึงพร้อม วิบากหรือผลลัพธ์ที่จะได้รับจะเป็นปาฏิหาริย์ ที่คนไม่อาจทำนาย หรือ พรรณนาให้ครบกระบวนการความได้

เช่นเดียวกับปาฏิหาริย์ของพุทธบารมีที่เหนือคำพรรณนา

เช่นเดียวกับปาฏิหาริย์ของพระภัทรมหาราช ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ของปวงชนชาวไทย

ภาพคนไทยนับไม่ถ้วนมาแห่ช่องถวายพระพรในวันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ เป็นภาพที่ชาวต่างชาติอาจเข้าใจไม่ได้ ภาพที่ปรากฏจากสื่อทั่วไป คือ บางคนนั่งภาวนา บางคนนั่งสวดมนต์ บางคนคงอ้อนวอนขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ คนที่มาชุมนุมเหล่านั้นมองไม่เห็นพระพักตร์ของในหลวง เพราะยืนไกลเกิน แต่ทุกหัวใจหลอมรวมแสดงความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์ท่าน

นี่คือปาฏิหาริย์ของความถูกต้อง ที่เกิดการพรรณนาของภาษา

หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง กุศลวิบากที่จะมีในผู้ที่สร้างกุศลปารมีย่างต่อเนื่องยาวนาน จะมีลักษณะอย่างไร และเพราะอะไรอริยทรัพย์จึงบังเกิดขึ้นได้

คิดว่า ได้นำอริยทรัพย์อันเป็นนามธรรม มาตีแผ่ให้เป็นสัญลักษณ์แบบเดียวกับนักวิทยาศาสตร์ตีแผ่ความจริงของ

ธรรมชาติในแง่สูตรหรือสมการ ซึ่งเป็นสาระของวิทยาศาสตร์ที่ใช้เรียนสอนกันในวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานทุกระดับชั้นเรียน

ข้าพเจ้าได้นำเสนอการมองอริยทรัพย์ในภาพลักษณ์ของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน

ถ้าอ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยใจเปิดกว้าง น่าจะเห็นความงามของพุทธธรรมได้ด้วยตนเอง

ข้าพเจ้าได้พยายามนำผลกรรม วิเคราะห์ในแนวความคิดเชิงพุทธมานำเสนอในรูปลักษณ์ของโลก

หวังว่าน่าจะมีคนไทยใจกว้างมองเห็นความงดงามของการนำเสนอพุทธธรรมในแนวนี้

น่าเสียดายที่คนไทยไม่ใส่ใจความงดงามของการนำเสนอหลักของพุทธธรรมในแนวนี้

คิดว่าถ้าเป็นของจริงแท้ สัจธรรมในหนังสือเล่มนี้จะอยู่ยงคงกระพัน รอดคนไทยใจนักวิชาการมองเห็นค่า ไปปรับใช้เพื่อให้พุทธธรรมเป็นประโยชน์สูงสุดของโลก

ของแท้ต้องทนทานการพิสูจน์ได้เสมอ เพราะมีสมบัติเหนือกาลเทศะนั้นเอง

5. “อิทัปปัจจยตา”

อำนาจสูงสุดของธรรมชาติ สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2546
หน้า 360 หน้า

เมื่อสามารถแยกแนวความคิดแยกคายระหว่างวิทยาศาสตร์

และพุทธศาสตร์ออกจากกัน ผลลัพธ์ก็คือ สามารถแยกความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจของศาสตร์ออกจากกันได้ด้วย

วิทยาศาสตร์มองอะไรเป็น “พลังงาน” และแบ่งชนิดของพลังงานเป็นพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า (รวมพลังนิวเคลียร์) พลังงานความร้อน พลังโน้มถ่วงของโลก สำหรับชีวิตก็เชื่อในพลังงาน เอทีพี เป็นต้น

พุทธศาสตร์มองอะไรเป็น อำนาจของเหตุปัจจัย และแบ่งชนิดของอำนาจนี้เป็นสองประเภทใหญ่ คือ อิทัปปัจจยตา อำนาจที่ผลักดันความเป็นโลกและเหนือโลก (เหนือสมมุติบัญญัติ เหนือกาลเทศะ เหนือความเชื่อความไม่เชื่อ เหนือความรู้ความไม่รู้) และอำนาจของปฏิจสมุปบาทที่ผลักดันปรากฏการณ์ภายในจิตมนุษย์ให้รู้สึกทุกข์ และไม่ทุกข์ด้วยอาการต่างๆ

อำนาจอิทัปปัจจยตายังแบ่งเป็นอำนาจของไตรลักษณ์ อำนาจของอริยสัจสี่ อำนาจของกรรม และอื่นๆ อีก อำนาจแต่ละอย่างให้ผลลัพธ์ต่างกันเป็นบวกและลบตามกำลังปัญญา

การเข้าถึงอำนาจของอิทัปปัจจยตา นอกจากจะต้องแยกความคิดออกจากความจำแล้ว ยังต้องแยกว่าเป็นความจำอย่างไร ในนิยามของพุทธศาสตร์ เช่น จำว่านี่คือ อายตนะ (หก) ชันน์ (ห้า) และธาตุ (สี่) ต้องเข้าใจองค์ประกอบทั้งหมด และรู้ว่านี่คือบัญญัติ แยกสภาวะต่างๆ ของบัญญัติเหล่านั้นได้ จึงจะยอมรับว่าสิ่งดังกล่าวมีจริง

สิ่งมีจริงและสิ่งมีเอง เป็นคนละเรื่องกัน

อิทัปปัจจยตาเป็นสิ่งมีเอง กว่าจะพบว่าอำนาจนี้เป็นอย่างไร ต้องแยกสิ่งมีจริงออกไปจนหมด ภาษาปากคือต้องนั่งภาวนาจนจิต

อยู่เหนือความจำทั้งมวล

จิตจึงจะเข้าถึงอำนาจที่มีเองนี้ด้วยตนเอง

หลังจากหยั่งเห็นอำนาจอิทัปปัจจัยตาที่มีเองแล้ว เมื่อกลับมาสู่สภาวะธรรมดาของโลก โลกทัศน์ทุกอย่างเปลี่ยนหมดชุด เสมือนเปลี่ยนซอฟต์แวร์ของจิตทั้งหมด

มองเห็นอำนาจของเหตุปัจจัยผลักระแสชีวิตอยู่เป็นขณะ ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ปัจจัยต่างๆ เป็นขณะโดยอัตโนมัติ

การเขียนอิทัปปัจจัยตาจึงยากมาก

การอ่านเอาความยิ่งยากกว่า หนังสือเล่มนี้คงเป็นประวัติศาสตร์ที่รวมการอ่านไม่รู้เรื่อง หรืออ่านแล้วไม่ได้เรื่อง จำนวนมาก

สำหรับข้าพเจ้าแล้วโล่งใจ หลังจากเขียนสำเร็จแล้ว คล้ายสาบปมด้ายยุ่งออกจากจิตไปมาก

อัตราของข้าพเจ้าที่ชอบนามธรรมยากๆ ได้อาหารโอชารับประทานเรียบร้อย คือ ได้เข้าถึงว่า อิทัปปัจจัยตา เป็นความธรรมดาอย่างนี้ๆ

การอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างแท้จริง จึงบังเกิดขึ้น ข้าพเจ้าเริ่มใช้ชีวิตแบบธรรมดาติดดิน และรู้สึกถึงความธรรมดา คือ ความยิ่งใหญ่ที่สุด

6. “อนัตตากับชีวิตทันสมัย”

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2547 หน้า 304 หน้า

“ผู้ใดเห็นอนัตตา ผู้นั้นเห็นเรตถาคต”

ผู้ใดเห็นเรตถาคต ผู้นั้นเห็นอนัตตา”

ในหนังสือเล่มนี้ข้าพเจ้านำกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อโลกทัศน์แห่งความนำสมัยมาวิเคราะห์กับหลักอนัตตาของพระพุทธเจ้า บางคนอ่านแล้วก็เข้าใจอนัตตาแบบจินตมยปัญญา สามารถปล่อยวางเรื่องต่างๆ ที่ไม่เคยปล่อยวางได้

ในเล่มได้นำเสนอ อนัตตากับวิถีชีวิต อนัตตากับการเดินทาง อนัตตากับการอ่าน การเขียน การกินอาหารเชยชิม การซื้อของในห้างสรรพสินค้า การบริหารจัดการแบบทันสมัย และอนัตตากับการเซ็นชื่อในพันธสัญญาทุกรูปแบบ

ได้ชี้ชวนให้เห็นความจริงว่า เพราะอนัตตาแท้ๆ กรรมที่เป็นปัจจุบันธรรมจึงสร้างมิจฉาภิภูจฺจึ ทำให้คนไม่กลัวความทุกข์ กระโจนเข้าหาทุกข์ไม่ต่างจากแมงเม่าบินเข้ากองไฟ

7. “คิดให้เป็น เตียวเห็นเอง”

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2548 หน้า 240 หน้า

“เด็ดดอกไม้ดอกเดียว สะเทือนทั่วจักรวาล”

สำนวนเหมือนนกวี อ่านแล้วราวไร้แก่นสาร แท้ที่จริง หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างเกิดดับในสิ่งมีเอง ภาษาปากเรียกกอมตะธรรม หรือโลกุตระธรรม

นักวิทยาศาสตร์และนักปราชญ์ตะวันออก ต่างเข้าถึงสิ่งมี
เอง แต่ทว่าบัญญัติและใช้ประโยชน์จากสิ่งมีเองคนละแนว

นักปราชญ์ตะวันออก รวมพระพุทธรเจ้า ต้องการให้พุทธ
บริษัทใช้สิ่งมีเองเป็นที่พึ่งของทุกคน ที่อยู่ในโลกของความผันแปร
เพื่อให้อยู่ได้ในโลกด้วยการถูกโลกที่มืดทึมน้อยที่สุด

นักวิทยาศาสตร์ใช้สิ่งมีเองสร้างความพอใจให้มนุษย์ในโลก
ในรูปของโทรศัพท์มือถือที่รวมเครื่องเล่นต่างๆ มากมาย ประโยชน์
มีอยู่ แต่ถูกใช้น้อย ส่วนมากจะใช้สิ่งมีเองในทางเพิ่มต้นหา และ
อุปาทาน

ไม่ใช่ความผิดของนักวิทยาศาสตร์ แต่ทว่าเป็นชะตากรรม
ของโลกที่ไม่มีใครเห็นโทษภัยของสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้น ตรงตาม
จริงที่มันเป็น กลับชักชวนกันพูดในแง่เป็นประโยชน์เท่านั้น

หนังสือเล่มนี้ จึงพยายามเขียนให้ใช้ความคิด และความรู้
เชิงกุศล เพื่อเข้าไปสร้างดุลยภาพแห่งกุศลที่มนุษย์กำลังตกจมอยู่

สาระภายในเล่ม ชี้ชวนให้สำนึกถึงดุลยภาพของความรู้และ
ความคิดในแง่ของวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ พยายามจะ
ถ่ายทอดประสบการณ์มองโลกในแง่พุทธศาสตร์ว่าแตกต่าง
อย่างไรกับวิทยาศาสตร์

บรรณธรรมที่ดำเนินเรื่องเป็นนามธรรมล้วนๆ เหมือนที่คน
ปัจจุบันชอบลงทุนหุ้นบุญ หรือ สร้างมิตรภาพผ่านอินเตอร์เน็ต
หรือ ทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือ คอมพิวเตอร์

มีหลายคนบอกว่า หนังสือเล่มนี้อ่านแล้วเข้าใจง่ายกว่าทุก
เล่ม

สำหรับข้าพเจ้าแล้ว สารในหนังสือเล่มนี้คือการชี้ชวนให้รู้จักปรับความคิดภายใน เพื่อให้ปรับเปลี่ยนความคิดทำร้าย ทำลายตนเองให้มีน้อยลง หรือเพื่อให้รู้จักวิธีใช้ความคิดหักล้างความคิด หรือวิธีคิดให้เพิ่มสุขลดทุกข์

อุปมาสาระของหนังสือเล่มนี้ดูจะเป็นยาหม่อง ยาอม ยาหอม ทางความคิดหรือเป็นสมุนไพรทางความคิด ช่วยเพิ่มภูมิต้านทานทางจิตได้ดี

8. “คิดให้ถูก ทุกข์ดับได้ ด้วยอุปนิสธรรม”

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2548 หน้า 208

หนังสือเล่มนี้ได้นำ “ธรรมโฆษณ์” ของท่านพุทธทาสภิกขุ มาเรียบเรียงในแนวความคิดของ อุปนิสธรรม และใช้ความเข้าใจของตนเองเป็นตัวสาคิดหรือนำเรื่อง

เป็นเสมือนการนำเที่ยวทางอารมณ์จิตของมนุษย์ ที่มีอยู่ในจิตของทุกคนที่เป็นมนุษย์ เป็นแก่นแท้ของพุทธธรรม เป็นหัวใจของการตรัสรู้ เป็นความยิ่งใหญ่ของการนิรภัยที่ไม่มีสิ่งใดยิ่งใหญ่กว่า

หนังสือเล่มนี้เป็นสัจธรรม จะไม่มีวันตาย และจะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างหาที่สุดมิได้

ข้าพเจ้ามิได้พูดอวดดีเพื่อยกย่องตนเองแต่เป็นการประกาศสัจธรรมของพระสัมพันธุของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ในรูปแบบเป็นภาษาร่วมสมัย

เป็นหนังสือที่ดีที่สุดของการเรียบเรียงธรรมจาก “ธรรมโฆษณ์”
ของท่านพุทธทาสภิกขุ ที่ข้าพเจ้าเคยเขียนผ่านมา

9. “อุปสมานุสติ นิพพานที่นี้และเตี๋ยวนี”

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน โดยผู้เขียนเอง ไม่มีวางจำหน่ายตาม
ท้องตลาด

หนังสือเล่มนี้เป็นอุจฺยิตยานิพนธ์การนั่งภาวนาของข้าพเจ้า
เป็นหนังสือที่มาจากกรวิจัยทางจิตของตนเอง เป็นการพบวิธี
การใช้นิพพานเป็นอารมณ์ เพื่อให้จิตสงบ ซึ่งท่านพุทธทาส
เรียกว่า นิพพานที่นี้และเตี๋ยวนี แต่ในตำราจะเรียกว่า “อุปสมานุ
สติ”

ข้าพเจ้าพบว่า การใช้นิพพานเป็นอารมณ์ เหมาะกับจริต
ของข้าพเจ้ามากที่สุด เป็นวิธีการที่ข้าพเจ้าได้จากการปฏิบัติ
ภาวนาลำทางมายี่สิบปี และคิดว่าน่าจะเหมาะกับคนสมัยใหม่ที่
ชอบ การใช้ความคิดเช่นกัน

10. “กาลามสูตรสิบ มหาปรัชญา มหามัชฌิมาปฏิปทา”

สำหรับผู้ที่ชอบความท้าทายทางนามธรรม กาลามสูตรสิบเป็น
หัวข้อธรรมที่โดดเด่นและน่าสนใจที่สุด

หัวข้อธรรมชุดนี้อาจแยกคนได้ ๓ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ที่ใน
พระปัญญาธิคุณของพระพุทฺธเจ้าที่ทรงวางหลักความรู้ไว้สิบ

ตามเหตุปัจจัย เมื่อนั้น ก็คือ สภาพจิตของผู้มีปัญญาอย่างยิ่งใหญ่ คือ “มหามัชฌิมาปฏิปทา”

ผู้นั้นต้องแทงทะลุ “กาลามสูตรสิบ” อย่างทั่วถึงดีแล้ว

กาลามสูตรสิบจึงเป็นมหากรุณาที่พระพุทธเจ้าทรงวาง ปรีศนาธรรมไว้ให้มนุษย์ที่ตกอยู่ในยุคของความคิดสร้างสรรค์ จน กระทั่งจับต้นชนปลายอะไรไม่ถูก

ตถตาของผู้เข้าถึงกาลามสูตรสิบ ไม่ใช่ผู้วางเฉย หรือปล่อย โลกไปตามกระแส แต่ตถตาของผู้ที่เข้าถึงกาลามสูตรสิบ คือ ผู้ พร้อมที่จะเป็นผู้นำเพื่อให้โลกได้พัฒนาอย่างมีทางสายกลาง

นำโลกโดยไม่ถูกโลกทิ่มแทงนั้นแหละ เรียกว่า มหามัชฌิมาปฏิปทา

กาลามสูตรสิบจึงนับเป็นสุดยอดของมหาปรีชาญาณ และสุดยอดของปรีศนาธรรมในขณะเดียวกัน

ข้าพเจ้าเขียนกาลามสูตรสิบ เพื่อถวายเป็นนัตถนัตริยบูชา ทั้งหมดเป็นที่สุดของความรู้และความคิดของตัวข้าพเจ้าเอง

11. ธรรมกับมาตรฐานการผลิตบัณฑิตของ สกอ.

และหลักการบูรณาการคุณธรรมในสังคมไทย

สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2554 หน้า 100 หน้า หนังสือเล่มนี้เป็นบทความวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อประกอบการอบรมคุณธรรม ในรูปแบบต่างๆ จัดโดยหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ พ.ศ. 2546-2554

หนังสือนี้รวมพิมพ์เป็นเล่มเพื่อแจกจ่ายคณาจารย์ที่สนใจ

การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียนปกติทั่วประเทศ
ผู้ใดสนใจขอรับได้ที่สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่าย
วิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

12. วิธีพุทธวิถีโลกาภิวัตน์

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2554

เป็นการตกผลึกความคิดในฐานะนักวิจัยพันธุ์วิศวกรรม
นาน สองทศวรรษ และในฐานะนักปฏิบัติธรรมยาวนานในเวลา
ประมาณกัน

เป็นการเปรียบเทียบปรัชญาพุทธศาสตร์และปรัชญา
วิทยาศาสตร์ตามประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งสนใจความหมาย
ของการค้นหาความจริงของชีวิตมากกว่าปรัชญาในความหมาย
ของนิยามและความสัมพันธ์กับตรรกศาสตร์

13. พุทธวิถี,

วิถีแห่งการตื่นรับความเป็นจริง สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, 2556

แท้จริงสาระของหนังสือเล่มนี้ คือ วิทยานิพนธ์ ที่ตอบโจทย์
“ความรู้คืออะไร” ปัญหาค้างคาใจของข้าพเจ้า ซึ่งติดตัวมาตั้งแต่
เยาว์วัย โดยสงสัยมาตลอดว่า การเรียนเก่งของตนเองกับ
สมรรถนะในการช่วยตนเองในวัยเด็ก ไม่เห็นจะสัมพันธ์กัน กว่าจะ
เข้าถึงธาตุแท้ของวิทยาศาสตร์ ว่าคืออะไร เกิดเมื่อไรทำไมคน

จึงเชื่อว่าเป็นความรู้ ต้องใช้เวลาพัฒนาปัญญากว่าครึ่งศตวรรษ จนกระทั่งแน่ใจว่า ที่เชื่อกันว่าความรู้วิทยาศาสตร์มีมากมายเรียน อีกรู้ชาติก็ไม่รู้จบ เนื่องจากนักวิทยาศาสตร์ หรือนักวิชาการทุก สาขาต่างช่วยกันเพิ่ม “นิยาม” จากปรากฏการณ์เดิมด้วยความ เชื่อหรือเพิ่มมโนภาพใหม่ๆ ยิ่งถ้าอุปมาอุปมาขั้นห้าแล้ว ความรู้ทั้งมวลของวิทยาศาสตร์ คือความวิจิตรของสังขารชั้นห้าเท่านั้นเอง

คุณธรรม จริยธรรม พุศกันมากเท่าไรเอาลงได้ในกรอบของ ศิลป์ห้าธรรมห้า ซึ่งเป็นของแท้แต่โบราณแต่โบราณกาลได้หมด ความคิดสร้างสรรค์ทุกชนิด ถ้าใช้อย่างขาดสติ คือ ความหลง (โมหะกรรม) เป็นความหลงในมิติเส้นตรงที่เป็นความซ้ำของซึ่งติดมากับการท่องเที่ยวในสังสารวัฏ

ถ้าตื่นรับความจริงแท้ที่ขมวดไว้ในหนังสือเล่มนี้ได้ น่าจะ แทงทะเล “ทุกศาสตร์” ของโลกาภิวัตน์ (ตถาคต) แต่ต้องไม่ใช่ ความรู้ที่ตัดต่อจากอินเทอร์เน็ต จนมีสภาพของขยะความรู้ ไร้ วิภังชวาทะ ไร้ศิลป์แห่งไวยากรณ์ซึ่งไม่เหมาะกับตื่นรับความเป็นจริง แต่ต้องดีลึททั้งไปจากความจำจริงเหมาะที่สุด (อตั้มมยตา)

ถ้าเข้าถึงศาสตร์โดยความเป็นสังขธรรม ก็สามารรถจะเพิ่ม ปัญญาญาณได้ ไม่ว่าจะป็นวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ หรือพุทธ ศาสตร์ (สูญตา) กล่าวคือ สมมุติมาอย่างไรต้องรู้เท่าทัน เห็นอ จากสมมุติเป็นอย่างไรก็เข้าใจแจ่มแจ้ง (สูญตา)

14. ลานธรรมของพุทธ,

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2556

หนังสือเล่มนี้ เป็นศิลาจารึกทางจิตวิญญาณที่ถ่ายทอดด้วยภาษาไทย เพื่อท่านผู้อ่านที่สามารถถอดรหัสปริศนาธรรมที่แทรกอยู่มากมายหลายนัยยะ ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนไว้ในการออกแบบกิจกรรม เพื่อเป้าหมายสูงสุด คือ การเข้าถึง “ความเป็นเช่นนั้นเอง” (ตถาคตา)

ถือว่า ข้าพเจ้าได้แสดงความกตัญญูทเวทิตาต่อบุพการี ที่อบรมความเป็นนักคิดด้วยหลักการคิดแยกกายของวิทยาศาสตร์ บ่มเพาะจิตวิญญาณการเป็นคนพูดตรงลัดสั้นชัดเจน

ถือว่า ข้าพเจ้าได้แสดงการบูชาต่อคุณของพระรัตนตรัยที่ทำให้ข้าพเจ้ารังสรรค์ปัญญาญาณจากการเสียดสละทุกรูปแบบ บ่มเพาะสมรรถนะที่จะทำให้เข้าถึง “จิตตสังขาร” ของมนุษย์

ถือว่า อักษรภาคภาษาไทยเล่มนี้เป็นมรดกชิ้นที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของข้าพเจ้า ที่ถอดรหัสความเป็นโลกาภิวัตน์ผสานกับความ เป็นเช่นนั้นเอง ออกมาเป็น วรรณกรรมทางภาษา ที่แสดงพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์

ถือว่า อักษรในหนังสือเล่มนี้สรรสร้างเป็นแอนิเมชันของเหตุปัจจัยทั้งทางโลกและทางธรรมคล้ายกับงานมหกรรมที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ ยุคสมัยที่ความรู้ ความจริง ความจำ และความ ลวง ผสานเป็นหนึ่งในดวงใจของมนุษย์

15 พุทธานุภาพ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. 2557

สมัยเป็นเด็กในยุคสงครามโลกครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถูกนับว่าเป็นเด็กเรียนเก่ง ประพตติตนอยู่ในกรอบของค่านิยมร่วมสมัยมาตลอด แต่มีเป้าหมายในใจที่ติดตัวมาตั้งแต่เด็กคือความสงสัยว่าความรู้คืออะไร ทำไมที่ท่องจำได้ สอบได้ดีแล้วลืมหมดจึงเรียกว่า “มีความรู้”

สมัยเรียนปริญญาเอก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อราวเกือบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ข้าพเจ้าใช้เวลาว่าง ที่มีบุกเข้าไปในพรมแดนของความรู้ เพื่อตอบให้ได้ว่ารางวัลโนเบลมีหลักการตัดสินใจอย่างไร และกลับมาเป็น อาจารย์ทำงานวิจัยก็บุกเข้าไปในความเชื่อ “ความเลิศของงานวิจัยวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไร”

หลังจากที่ข้าพเจ้าลาออกจากราชการมาปฏิบัติธรรมในป่า ข้าพเจ้าก็บุกเข้าไปในกิเลสอาสวะของตนเอง เพื่อถามให้ได้ว่าการบรรลุธรรมคืออะไร ต่างจากงานวิจัยรางวัลโนเบลอย่างไร

หนังสือเล่มนี้นับว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความเข้าใจของข้าพเจ้าที่จะตอบคำถามว่า เหตุใดพระพุทธเจ้าจึงมีประวัติเช่นนั้น โดยเฉพาะเหตุใดปรากฏการณ์สำคัญจึงเกิดในป่า รวมทั้งเทศนาในวันสำคัญเช่นนั้นๆ จึงเป็นเช่นนั้นๆ

นอกจากนี้เมื่อสติถูกเน้นย้ำว่าจำเป็นในทุกลมหายใจของมนุษย์ คำถามจึงเกิดขึ้นว่า ทำไมไม่มีคำจำกัดความของสติให้ชัดเจน นอกจากสติปัญญาฐานสี่ที่เป็นส่วนของโพธิปักขยธรรม ด้วยเหตุนี้เมื่อได้พบคำถามของพระเจ้ามิลินทร์ และคำตอบของพระ

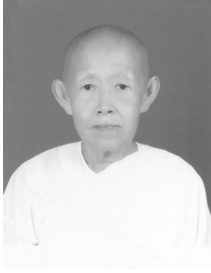

นาคเสน จึงดีใจนัก ข้าพเจ้าได้ถอดรหัสของ “สติในมลินทปัญหา” เป็นภาษาร่วมสมัย เสมือนการถอดรหัสของพุทธธรรมทุกเล่มที่เขียนผ่านมาทั้ง 14 เล่ม

เพราะมีบารมีการเป็นอาจารย์ แม้ลาออกจากราชการ ก็ยังมาทำหน้าที่สอนพุทธปรัชญาและวิชากรรมฐาน

ข้าพเจ้ายังหวังให้มีการปฏิรูประบบการศึกษาของไทยโดยแทรกพุทธานุภาพลงไปในชีวิต และสอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนของทุกวิชา

ขอความปรารถนาของข้าพเจ้าจงทำให้ผู้บริหารการศึกษาเห็นคุณค่าของ “ธรรมาภิบาล ในระบบการศึกษาของไทย” ที่เขียนไว้เป็นบทสุดท้ายด้วยเทอญ

ประวัติแม่ชี
รศ. ดร. ไพเราะ ทิพยทัศน์

- พ.ศ. ๒๕๐๗ ปรินญาตรี (เคมี) เกียรตินิยมอันดับสอง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๐ ปรินญาโท (ชีวเคมี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๙ ปรินญาเอก UC Sandiego ประเทศ
สหรัฐอเมริกา Post Doc. Training UC Davis
ประเทศสหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. ๒๕๓๕ ลาออกจากราชการไปปฏิบัติธรรม
สำนักปฏิบัติธรรมแม่ชีเขาภูหลวง
อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน เขียนหนังสือธรรมะในนามสิริวิรุณ รวม 15 เล่ม
- พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๕๐ สอนธรรมะให้ชาวต่างประเทศที่สวนโมกข์ ๘ ปี
- พ.ศ. ๒๕๔๑ - ปัจจุบัน สอนพุทธศาสนาที่วิทยาลัยแม่ชี มหาปชาบดี
เถรีวิทยาลัย ในสังกัดมมร.
- พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับปริญญาศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
กิตติมศักดิ์ สาขาพุทธศาสตรศึกษา
จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.)
- พ.ศ. ๒๕๕๒ - ปัจจุบัน ทำหน้าที่สถานปฏิบัติธรรมอาศรมมาตา
ต.ภูหลวง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา